MARTINA
...overname...

108STE JAARGANG — NO.: 294 DONDERDAG 19 DECEMBER 1991

AMIGOE

Prèkè

Sonesta: (nacht-) merry Christmas!

OPRICHTING IN ALMA ATA

Sjevardnadze nog steeds bang voor nieuwe couppoging

Gemenebest met negen republieken van start

MOSKOU - Vijf of zes republieken van de in staat van ontbinding verkerende Sovjetunie hebben te kennen gegeven dat ze willen toetreden tot het gemenebest van onafhankelijke staten dat zaterdag zijn beslag krijgt op een bijeenkomst in Alma Ata, de hoofdstad van Kazachstan. Dit heeft vice-premier Gennadi Boerboelis van de Russische federatie woensdag verklaard. De Amerikaanse minister van Buitenlandse zaken, James Baker heeft woensdag een bezoek gebracht aan Wit-Rusland. Later op de dag is hij doorgereisd naar de Oekraine. In Minsk heeft Baker overlegd over de nucleaire veiligheid en de toekomst van de kernwapens op het grondgebied van Wit-Rusland, zo heeft de Witrussische minister van Buitenlandse zaken, Pjotr Kravtsjenko, gezegd. Zijn Sovjet-ambtgenoot Edoeard Sjevardnadze is nog steeds bang voor een staatsgreep. Dit heeft Sjevardnadze, die vorig jaar december was afgetreden en in november terugkwam als minister van Buitenlandse zaken van de Unie, woensdag verklaard.

Op Moldavie en Georgie na treden alle twaalf republieken van de Sovjetunie toe tot het gemenebest van onafhankelijke staten. Dit nieuwe samenwerkingsverband krijgt de naam gemenebest van Euro-Aziatische onafhankelijke staten, zo heeft vice-premier Boerboelis van Rusland gezegd. Op de bijeenkomst in Alma Ata ondertekenen Armenie, Tadzjikistan, Kirgizie, Kazachstan, Toerkmenie en "mogelijk" Oezbekistan het verdrag over de stichting van het gemenebest, dat de Slavische republieken Rusland, de Oekraine en Wit-Rusland ruim een week geleden in Minsk gesloten hebben. Volgens Boerboelis wordt het hoogste orgaan in het nieuwe gemenebest een raad van presidenten. Daaronder komt volgens hem een raad van premiers.

Moldavie kan op dit moment niet tot het nieuwe samenwerkingsverband toetreden vanwege de moeilijke toestand in die republiek, aldus Boerboelis volgens het persbureau Interfax. Georgie wil eerst onafhankelijk worden. Pas daarna zal deze Kaukasische republiek besluiten of ze tot het nieuwe gemenebest toetreedt.

Minister van Buitenlandse zaken van de Verenigde Staten James Baker is woensdag in Kiev besprekingen begonnen met president Leonid Kravtsjoek van de Oekraine. Onderwerp van gesprek zijn de kernwapens op Oekraiens grondgebied en andere thema's "van wederzijds belang", zo verluidt uit officiele bron in Kiev. De Oekraiense president verklaarde dat zijn standpunt over het controleren van strategische en tactische kernwapens op Oekraiens grondgebied niet veranderd is en dat hij er met Baker over zou praten. De Oekraine wil de kernwapens voor het jaar 2000 vernield hebben. Daarbij heeft het de hulp nodig van de VS.

IMMOREEL

"Ik ben zeer bezorgd", aldus Sjevardnadze in een vraaggesprek met de krant Koeranty. "Ik weet niet hoe ik het moet noemen - een putsch, een opstand, een explosie - maar de dreiging is nog zeer groot". Hij zei dat de leefomstandigheden snel verslechteren en dat het proces aan snelheid wint omdat president Boris Jeltsin van de Russische federatie beloofd heeft de prijzen volledig vrij te laten als onderdeel van ingrijpende economische hervormingen.

"Het is immorele en onverantwoorde politiek om de

Vervolg op pag. 15

Palestijnse vlag verscheurd

■MAZRAA AL SHARKIA - Een joodse kolonist verscheurt een Palestijnse vlag welke aan een electriciteitsmast was bevestigd op de westelijke Jordaanoever. Dit gebeurde als een reactie op de moord begin december op een joodse kolonist door Palestijnen.

(AFP-satellietfoto)

FAO-directeur:Zorg over SU op plaats

Wereldvoedselvoorraad op gevaarlijk laag peil

ROME - De voedselvoorraden in de wereld zullen in 1992 naar een gevaarlijk laag peil dalen. Dat heeft de Voedsel- en Landbouworganisatie van de Verenigde Naties (FAO) donderdag in een in Rome uitgegeven verklaring voorspeld. De pessimistische voorspellingen over ernstige voedseltekorten in de Sovjetunie worden door de FAO onderschreven.

Volgens de FAO is de vitale graanoogst in de SU en de Baltische staten dit jaar, vergeleken bij het voorgaande jaar, met een kwart gedaald. In 1990 werd er 237 miljoen ton graan binnengehaald. De ingezakte graanoogst is vooral veroorzaakt door droogte en brandstoftekorten in verschillende regio's. "Politieke instabiliteit, het uiteenvallen van het distributiesysteem in de voormalige SU, brandstoftekorten en een snel oplopende inflatie kunnen tot een ernstige voedselschaarste onder diverse bevolkingsgroepen leiden", aldus de FAO.

De voedselvoorraden in Moskou, Sint Petersburg en belangrijke industriesteden zijn geslonken door het verbreken van traditionele banden tussen verschillende regio's. Gemeentebestuurders van Moskou hebben vorige week aan de bel getrokken over de snel slinkende voedselreserves, terwijl Sovjet-president Michail Gorbatsjov voedselproducerende gebieden heeft opgeroepen voedingswaren te leveren aan de steden.

EXTREEM RISKANT

De directeur-generaal van de FAO, Edouard Saouma, zegt in de verklaring dat Oost-Europa en de Sovjetunie omvangrijke voedselhulp en flinke injecties op de terreinen van kapitaal en technologie nodig hebben "in deze extreem riskante overgangsperiode van collectivisme naar een markteconomie".

Saouma zegt dat na de recordoogsten van 1990 de wereldvoedselproductie in 1991 voor de eerste keer in acht jaar is teruggevallen. "De wereld stapt 1992 binnen in een situatie waarin de consumptie van voedsel de productie overtreft en voorraden tot gevaarlijk lage niveaus teruggezakken", aldus de topman van de FAO.

De FAO schat de wereldgraanproductie in 1991 op bijna 1,9 miljard ton, vier procent minder dan in 1990. Ernstige voedseltekorten bestaan er volgens de FAO in Irak waar de prijzen van voedingswaren op het ogenblik vijftien tot twintig keer hoger liggen dan voor de Golfoorlog. Ondervoeding en een groeiend aantal sterfgevallen onder kinderen zijn de gevolgen.

Na uitblijven Haagse betalingssteun

Suriname: Nederland niet de enige donor

PARAMARIBO - Volgens de Surinaamse minister van Planning en Ontwikkelingssamenwerking is er "geen enkele reden tot zorg" over de betalingsbalanssteun die uit Nederland wordt verwacht. Minister Eddie Sedoc heeft dit woensdag op een persconferentie in Paramaribo gezegd. Hij verwacht dat in februari of maart de betalingsbalanssteun verwezenlijkt wordt.

Sedoc heeft de Nederlandse ambassadeur, Pieter Koch, woensdag ingelicht over de reden tot uitstel van het Surinaamse antwoord op het economisch saneringsplan van Coopers en Lybrand. Hij deed dit nadat zijn Nederlandse collega Jan Pronk liet weten dat er "eveneens enige vertraging in de besluitvorming over de omvang en modaliteiten van de tijdelijke betalingsbalanssteun" zou optreden. Pronk hoopte deze maand een beslissing te nemen op basis van het Surinaamse antwoord op het saneringsplan.

"Nederland is een belangrijke donor, maar niet de enige", aldus Sedoc. Hij wijst erop dat Suriname ook van de Europese Gemeenschap, de Inter-Amerikaanse ontwikkelingsbank, Belgie, Frankrijk, Brazilie en Venezuela betalingsbalanssteun verwacht.

Zweden erkent Slavische landen

STOCKHOLM -Zweden erkent de drie Slavische Sovjetrepublieken Rusland, Wit-Rusland en de Oekraine als onafhankelijke staten.

Daartoe heeft de regering donderdag besloten, zo heeft het Zweedse persbureau TT gemeld. TT zei dat de regering de adviesraad voor buitenlands beleid van Zweden het besluit heeft meegedeeld. De regering heeft voorts aangekondigd dat zij nog met een officiele verklaring zal komen, aldus het persbureau. Noorwegen erkende maandag Rusland als soevereine staat en kondigde aan dat het diplomatieke betrekkingen met die republiek zal aanknopen.

Rusland erkent onafhankelijkheid van Moldavië

MOSKOU - Rusland zal de onafhankelijkheid van Moldavie erkennen "overeenkomstig de democratische wens van haar bevolking" en heeft zich bereid verklaard diplomatieke relaties met de republiek aan te knopen. Dat heeft het persbureau Interfax woensdag gemeld.

De Russische president Boris Jeltsin heeft in een verklaring de wil uitgesproken relaties met Moldavie aan te knopen op basis van een bilateraal akkoord tussen beide republieken. In de verklaring van de Russische regering wordt benadrukt dat de twee staten oplossingen proberen te vinden voor alle problemen die tussen beide landen spelen zoals over de rechten van minderheden.

Bloedige Somalië-oorlog:

Vergeten wegens SU en Joegoslavië

NAIROBI - Somalia, dat in de dagen van de Koude oorlog nog het hof gemaakt werd door de supermachten, wordt door de wereld genegeerd nu het in bloedige anarchie afglijdt naar een totale ineenstorting. "Somalia heeft geen vrienden. Zoals het er nu naar uitziet zullen de gevechten gewoon steeds doorgaan", zegt een politieke commentator. "Het komt er op neer dat Somalia niet van strategisch belang is", vult een andere Afrikaanse waarnemer aan. "Het kan niemand een donder schelen".

De bloedige straatgevechten tussen rivaliserende clans in de hoofdstad Muqdisho gingen zondag hun vijfde week in. Het is al bijna twaalf maanden onrustig in het Oostafrikaanse land en de gevechten hebben inmiddels duizenden mensen het leven gekost. Alleen een buitenlandse militaire interventie kan een eind aan het bloedbad maken, zeggen diplomaten en politieke commentatoren, maar het ziet er niet naar uit dat er zo'n internationaal initiatief zal komen. De wereld heeft de ogen gericht op de uiteenvallende Sovjetunie en de burgeroorlog in Joegoslavie en een woestijnstaat, waar oude Nomadische vetes worden uitgevochten, kan op weinig sympathie rekenen.

AMBASSADES DICHT

Dat staat in scherp contrast met de donkerste dagen van de Koude oorlog toen eerst de Sovjetunie en later de Verenigde Staten om de gunsten dongen van de inmiddels verdreven dictator Siad Barre. De SU koos tijdens de Ogadenoorlog in 1977-1978 partij voor de vijand en steunde het Marxistische bewind in Etiopie, waarop Barre definitief koos voor Washington. Hij gaf de VS toestemming marinebases aan de Rode Zee in te richten.

Barre vluchtte in januari en de sterke man van Etiopie, Mengistu Haile Mariam, werd afgezet in mei. Met het einde van de Koude oorlog verloor Somalia zijn aantrekkingskracht. Westerse landen sloten om veiligheidsredenen hun ambassades toen de opstandelingen Muqdisho bereikten en plunderend door de straten trokken. Zij maken vooralsnog geen aanstalten om terug te komen.

Politieke waarnemers zeggen dat Somalia het slachtoffer is van de toenadering tussen de supermachten. Veel van de ruzies tussen de verschillende familieclans, de basis van de Somalische samenleving, hebben hun wortels in eeuwenoude vetes over bijvoorbeeld waterputten. Zij worden echter uitgevochten met de modernste wapens.

GEEN GEZAG

Medisch personeel dat de stad verlaten heeft beschrijft hoe de ziekenhuizen veranderd zijn in knekelhuizen waar artsen het leven trachten te redden van de mensen die in het kruisvuur van de strijdende partijen terecht zijn gekomen. "Ik heb nog nooit zoiets ergs gezien. Op slechte dagen zie je ledematen liggen in plassen bloed, woedt het koudvuur en zijn er overal vliegen", zegt Nancy Opperman, een Amerikaanse verpleegster.

Eens vereerde clanleiders en familie-oudsten zijn er niet in geslaagd vrede te sluiten en de vrees neemt toe dat zelfs de oorlogsbaronnen hun troepen niet meer in de hand hebben. "Er is geen gezag, veel van hen (de strijders) zijn zestienjarigen met automatische geweren die schieten op wie zij willen", zegt een diplomaat.

Walesa voet dwars gezet

■ WARSCHAU - Het Poolse parlement heeft president Lech Walesa weer eens de voet dwars gezet. Het heeft met 214 stemmen voor, 132 tegen en 73 onthoudingen tijdens een hoofdelijke stemming het ontslagverzoek van premier Jan Olszewski van de hand gewezen. Deze had weliswaar een regeringsploeg samengesteld maar deze kon geen genade vinden in de ogen van Walesa en kon overigens in het met 29 partijen gezegende parlement ook geen meerderheid vinden omdat twee van de vijf adspirant-coalitie-partners het voor de presentatie van de regeringsploeg al lieten afweten.

(AFP-satellietfoto)

Bij rellen in Djibouti 25 doden

DJIBOUTI - Bij botsingen in Djibouti, de hoofdstad van het gelijknamige land, zijn woensdagochtend 25 mensen om het leven gekomen.

Onder de doden zijn 22 burgers, twee gendarmes en een politieagent. De ongeregeldheden in de sloppenwijk Arhiba ontstonden nadat ordetroepen een identiteitscontrole hadden gehouden en naar wapens hadden gezocht.

Don Martina: "Overname Landsradio door PTT"

Afdracht winsten LRD aan Land mist volgens MAN elke wettelijke basis

WILLEMSTAD — De intentieverklaring Landsradio/PTT-Telecom staat morgen op de agenda van de eilandsraad. Naar aanleiding hiervan belegde de MAN gisteren een persconferentie in landhuis Morgenster. De leider van de blauwe partij ontrafelde voor de aanwezige pers de bijzonder complexe materie van decentralisatie, integratie en privatisering van Landsradio. Martina is van mening dat de betreffende nota getuigt van 'pover bestuur'. Niet alleen betekent de verkoop van 49 procent van de aandelen LRD in feite een overname door de PTT; ook de wettelijke basis voor een zogenaamde budgetneutrale decentralisatie ontbreekt te enen male, aldus de MAN-leider.

De nota is op een aantal fundamentele punten zo lek als een mandje. Het is volgens de ex-premier 'werkelijk een schande dat de regering een gammel produkt als dit probeert te slijten aan de bevolking'.

Dit 'produkt' omvat drie pijlers. Ten eerste zal Landsradio gedecentraliseerd worden over de vijf eilanden. Vervolgens komt de integratie van Landsradio en Setel, de twee Curaçaose telecommunicatie bedrijven, aan bod en ten derde zal Landsradio na deze fusie 49 procent van haar aandelen verkopen aan PTT-Telecom.

Het tweede deel van de operatie juicht de MAN meer dan toe. "Het samensmelten van deze twee bedrijven leidt tot een betere service in de telecommunicatie wat veel voordelen biedt voor het bedrijfsleven."

Minder enthousiast is Martina over de voorwaarde van budgetneutraliteit die de Landsregering heeft gesteld aan de decentralisatie over de vijf eilanden. "Dit betekent dat de eilandsregeringen ongeveer 50 miljoen gulden uit winsten moeten betalen aan de Landsregering ter dekking van de landsbegroting." De consequentie voor Curaçao is dat er jaarlijks 30 miljoen gulden moet worden afgedragen aan het land, aldus de MAN-leider.

HUUR

"Dus de eilandsregering moet de landsregering gaan betalen voor haar bezit." Martina vergeleek dit met een huiseigenaar die na de eigendomsacte te hebben ondertekend moet blijve ndoorgaan met het betalen van huur. Met andere woorden: Curaçao lijkt tot het einde der dagen verplicht gesteld te worden om op te draaien voor de tekorten op de landsbegroting."

"Curaçao wordt eerst sterker gemaakt door decentralisatie en integratie en vervolgens worden we daar bij wijze van spreken voor gestraft door een verplichte afdracht van winsten aan de landsregering", concludeert een verbijsterde Martina.

Bovendien kwamen juridische experts van de MAN er achter dat een dergelijke verplichting tot afdracht, de zogenaamde budgetneutraliteitsvoorwaarde zoals die door de Landsregering is gesteld, nóch een legale basis heeft in de Staatsregeling nóch in de Eilandenregeling. Evenmin geeft de eilandelijke grondwet aan dat er verdeling moet plaatsvinden van begrotingsinkomsten tussen de centrale en de eilandelijke overheden.

De toekomst van telecommunicatie is veelbelovend. Martina voorspelt zelfs dat deze sector zich de komende jaren kan gaan ontwikkelen als dé bron van inkomsten voor Curaçao en daarmee het toerisme in de schaduw gaat stellen.

Hij vindt het dan ook onbegrijpelijk dat de regering de nota presenteert alsof het de reddende engel is die uit de hemel valt. "Natuurlijk heb ik niets tegen de PTT op zich. Het is een prima bedrijf dat op de achtste plaats staat op de top tien van grote telecommunicatieconcerns."

LES

Een les kan bovendien geleerd worden uit de mislukte pogingen om tot een participatieakkoord te komen tussen de PTT en de telecommunicatiebedrijven op St. Maarten en Bonaire daar een dergelijke deelname van de PTT overbodig bleek bij het komen tot collectief contract.

Met open ogen gaat Curaçao nu 49 procent van de aandelen van haar meest veelbelovende bedrijf verkopen aan PTT-Telecom, aldus Martina, waardoor de winsten nog verder afgekalfd worden.

Bovendien staat in de intentieverklaring dat PTT zowel de directie zal gaan voeren voor technische, commerciële als financiële aangelegenheden. "Dat betekent niets anders dan dat de PTT in feite Landsradio overneemt. De benaming participatie is hier niet op z'n plaats."

Ook de argumentatie om tot 'uitverkoop van Landsradio' over te gaan deugt niet, meent de MAN-leider. Als reden wordt in de nota onder meer genoemd dat het personeel meer vertrouwen zou hebben in het bedrijf als de PTT zich eraan verbindt. "Kletskoek. Vertrouwen is een zaak van het land en niet van de PTT."

Refererend aan een uitspraak van ex-gouverneur Römer stelt Martina verder dat Curaçao slachtoffer dreigt te worden van kleinschalig denken. "Dat we klein zijn is een feit maar dat betekent nog niet dat we ons ondergeschikt en minderwaardig moeten gaan opstellen. In onderhandelingen als die met de PTT is dat funest."

Landsradio heeft volgens hem bewezen dat het ook zonder de PTT capabel is om winst te maken en een marktaandeel te verwerven. "Wij hebben de PTT niet nodig om ons te gaan vertellen wat we moeten gaan doen." Volgens hem zijn er andere wegen die naar Rome leiden. "Ik heb niets tegen samenwerking met de PTT, maar dan wel op gelijke basis. Er zijn genoeg alternatieven. Laten we die eerst eens rustig bestuderen."

Kerstkaart voor Kamer

■WILLEMSTAD — *Le[...] krachten en leerlingen van [...] basisschool Kolegio Do[...] Palm te Seru Fortuna hebb[...] de Kamer van Koophan[...] onlangs het eerste exempla[...] gepresenteerd van de Kam[...] kerstkaart voor 1991/199[...] De Kamerkerstkaart is on[...] worpen door zesdeklass[...] Andy Felisia en getekend do[...] Felisia en negen andere le[...] lingen van de school, ond[...] leiding van E. 'Fifi' Allee v[...] de Akademia di Arte Körsou[...] Het origineel van de kaa[...] (afmetingen 4m x 2m), met d[...] beste wensen van de Kam[...] van Koophandel aan het Cur[...] çaose publiek, zal voor [...] feestdagen tentoongeste[...] worden op het pleintje vo[...] het Kamergebouw te Piet[...] maai.*

Op de foto overhandi[...] Andy Felisia, name[...] Kolegio Dodo Palm, he[...] eerste exemplaar van de Ker[...] kaart aan het kamerlid [...] 'Peggy' Römer. Rechts acht[...] op de foto de secretaris van [...] Kamer Michael Hellburg, [...] leerlingen en leerkrachten v[...] de school.

Volkskrant in commentaar:

"Maria staat niet sterk"

AMSTERDAM/WILLEMSTAD — De Antilliaanse premier Maria Liberia-Peters staat niet zo sterk, als zij de Nederlandse bemoeienis met Sint Maarten wil minimaliseren. Zolang de Antillen kiezen voor een koninkrijksband, kiezen ze voor een gezamenlijk streven naar rechtsstaat, behoorlijk bestuur en sociaal-economische ontwikkeling. Dat schrijft De Volkskrant vanochtend in een commentaar, gewijd aan het bezoek van de Antilliaanse premier aan Nederland. Het blad vindt Sint Maarten met zijn corruptieschandalen en barre armoede naast uitbundige rijkdom al decennia een aanfluiting van rechtsstaat en behoorlijk bestuur. Wat dat betreft, is Willemstad evenzeer lakseid te verwijten als het — tot voor kort — veel te gemoedelijke Nederlandse beleid. Dat geldt ook voor Antilliaanse premiers die lang gediend hebben.

Het zou gemakkelijk zijn wanneer Willemstad en Den Haag een soort competentiestrijd over Sint Maarten moeten uitvechten, terwijl op dat eiland Claude Wathey hernieuwd zijn gang kan gaan. En wel nadat honderden inwoners van Sint Maarten Nederland om ingrijpen hebben gevraagd, aldus het ochtendblad.

Waar Willemstad kennelijk niet de kop kan of wil nemen, zou het zoveel mogelijk een bondgenoot moeten zijn in de strijd tegen de bestuurlijke verloedering van Sint Maarten. Het optreden van Maria Liberia-Peters wijst er volgens het commentaar in De Volkskrant niet op dat dit besef binnen het Antilliaanse bestuur sterk leeft.

CONFLICT

De Nederlandse regering moet een eventuele kwestie niet uit de weg gaan. Gemoedelijk omzichtigheid is zeker in het geval van Sint Maarten kwalijke nonchalance. Juist bij een moeilijk en schrijnend probleem moet de Antilliaans-Nederlandse samenwerking haar nut bewijzen, vindt het blad.

De Volkskrant noemt het bezoek van de Antilliaanse premier 'verbaal stevig'. Zij verbaasde de Tweede Kamercommissie voor koninkrijkszaken door het Nederlandse parlement inmenging in de toekomstige staatkundige structuur van de Antillen te ontzeggen. Het blad constateert dat Nederland de laatste tijd veel van de traditionele vriendelijke omzichtigheid heeft laten vallen. Dat dit in de Antillen veel weerstand opwekt, is niet verbazingwekkend, maar grote woorden als 'paternalisme' en 'neo-kolonialisme' zijn volgens De Volkskrant in dit verband niet op hun plaats. De Antillen willen zelf de koninkrijksband vasthouden en kunnen moeilijk verwachten dat Nederland alleen maar aan financiële verplichtingen voldoet, maar zich verder afzijdig houdt.

Verder ziet De Volkskrant het ook als een Nederlandse taak ervoor te zorgen dat de kleine Antilliaanse eilanden bij een staatkundige vernieuwing tot hun recht komen. Vooral nu de grote eilanden hun eigen streven naar een 'status aparte' voorop zetten.

De Amigoe berichtte gisteren dat mogelijk morgen een beslissing wordt genomen over een nieuwe gezaghebber voor Sint Maarten. Russel Voges is blijkbaar nog niet van de baan ondanks de aanvankelijke tegenstand tegen zijn kandidatuur van Hirsch Ballin. Maria Liberia-Peters komt morgen terug naar Willemstad.

Willems ontmoet Wagtmans

■*WILLEMSTAD — Robert Willems (rechts), voorzitter van de Kamer van Koophandel, en P. Wagtmans (links) hebben onlangs een oriënterend gesprek gevoerd over de plannen van de net opgerichte Business Sociëteit Noord Brabant - Nederlandse Antillen.*

Nos Patria:

Overheid houdt uitverkoop

WILLEMSTAD — Nos Patria is van mening dat met de privatisering van overheidsbedrijven een soort 'uitverkoop' plaatsvindt. In het radiopraatje van de partij vergeleek Frank Willem de verkoop van Landsradio met die van de hotels, die vorig jaar voor weinig geld de deur uitgingen. In dat geval betrof het verliesgevende bedrijven. "Nu we een onderneming hebben die veel geld verdient, gaan we die ook voor een appel en een ei verkopen, en dat kan niet", zo verwoordt Willem het standpunt van Nos Patria.

De partij is niet tegen privatisering als zodanig, maar plaatst wel vraagtekens bij de gang van zaken. Willem vindt het vreemd dat PTT, LRD en Setel in Curtel N.V. samengaan, maar dat Curtel N.V. straks de PTT zal moeten betalen voor de know-how van dit Nederlandse bedrijf. De PTT, met een minderheidsaandeel, zal echter volop van de voordelen van Curtel N.V. kunnen genieten.

Volgens Nos Patria wil [...] regering 'ons de letter [...] intent nog voor het eind va[...] het jaar door de strot duwen'. De partij hoopt dat de parlementariërs zich realiseren waar zij mee bezig zijn, als zij straks vóór de letter of intent stemmen. "De voorstemmers", zo meent zij, "zijn tegen het volk en de geschiedenis zal hen veroordelen".

WILLEMSTAD — De Antilliaanse Reisvereniging (ARV) organiseert op 28 december een happy hour voor al haar leden en geïnteresseerden. In de kantine van het Sentro Deportivo Korsou treedt vanaf acht uur de Grupo Harmonia i Kuero op. Kaartjes voor dit happy hour kunnen telefonisch bij leden van het bestuur van de ARV besteld worden. Tevens bestaat de mogelijkheid om dinsdags tussen zes en zeven uur kaartjes af te halen bij het kantoor van de ARV (Martinuscollege aan het Brionplein).

Gedeputeerde Metry: "Geld overgemaakt"

Birgen di Rosario komt protokolafspraken

WILLEMSTAD — De 240 werknemers van de Stichting Birgen di Rosario krijgen vandaag bovenop hun salaris de 'protokol-verhoging' zoals die afgelopen oktober werd afgesproken tijdens de gesprekken tussen CBV, Stichtingsbesturen en regering. Gedeputeerde Metry bevestigde vanmorgen dat Birgen di Rosario het geld op de rekening kan verwachten.

Directrice Pieters besloot vooruit te lopen op de daadwerkelijke uitbetaling van de overheid om te kunnen voldoen aan de betalingsverplichting aan haar werknemers. "Ik heb wat kunstgrepen moeten toepassen om aan het benodigde geld te komen. Het wachten is nu op de overboeking van Financiën."

Volgens de gedeputeerde van Financiën Faroe Metry is er zeker geen sprake van onwil tot betalen van de overheid. "Wij werken gewoon het afsprakenlijstje af." Dat bestaat uit vier punten. Ten eerste moesten de twee protocols ondertekend worden, wat afgelopen week gebeurd is door de betrokken bejaarden- en crèche stichtingen. Vervolgens zijn een aantal stichtingen verplicht boekhoudkundige gegevens te verstrekken aan het Accountants Bureau van het eilandgebied, daar in het verleden teveel is uitbetaald aan enkele stichtingen.

Op de derde plaats moet er redelijke betalingsregeling worden getroffen om het teveel gestorte geld te verrekenen. Het gaat hier om bedragen die eerst werden toegezegd maar later weer werden ingetrokken door de regering.

Directrice Pieters van Birgen di Rosario: "Opeens besloot de overheid dat onze werknemers toch geen recht hadden op non-discriminatieve gelijktrekking."

Als vierde punt op de lijst noemt Metry verder de ondertekening van de protokollen tussen de Curaçaose Bond van Verpleegkundigen en de Stichtingsbesturen.

Wat hem betreft was de zaak beklonken met het Las Palmas akkoord van begin oktober. "Wij beschouwden de CBV, de stichtingen en het Eilandgebied als partners en eindigden met een mondelinge protokolafspraak." Volgens hem heeft de CBV toen te kennen gegeven niet als partner beschouwd te willen worden wat betekende dat er niet een maar twee protokollen ondertekend moesten worden. Een tussen het bestuurscollege en de stichtingen en een tussen de CBV en de stichtingen.

De betalingsregeling vormde een belemmerende factor, aldus de gedeputeerde. "Wij moeten garanties hebben voordat we uitbetalen. Daar sommige stichtingen geen betalingsregeling wilden duurde het nog langer voordat de zaak rond was. Dat we niet eerder uitbetaalden is zeker geen kwestie van onwil zoals CBV-voorzitter beweert."

"Task Force" gaat probleemjongeren in Nederland helpen

DEN HAAG/WILLEMSTAD — Premier Maria Liberia-Peters heeft afgelopen dinsdag een gesprek gehad met de vertegenwoordigers van de LIA (Landelijke Inspraakorgaan Antillianen en Arubanen), een orgaan waarin onder andere zitting heeft de ex-minister van onderwijs Jacques Veeris. Dit orgaan is ontstaan in de plaats van de POA, een platform van Antilliaanse en Arubaanse organisaties. Een van de mogelijkheden waarover gesproken is, is de oprichting van een federatie, 'Task Force', die jongeren die in problemen zitten, zal trachten te helpen. De LIA adviseert gouvernementele instanties op beleidsniveai inzake een mogelijk te voeren beleid ten aanzien van Antillianen en Arubanen in Nederland, aldus maakt de RVD in Willemstad bekend.

Op dit moment hebben de Antilliaanse jongeren, die zich te buiten gaan aan crimineel gedrag, de meeste aandacht van de media en van politiek Nederland. De reacties lopen uiteen en opvallend is dat met primaire afweervoorstellen wordt gedreigd, zoals restricties aan de toelating in de vorm van een visumplicht en werkvergunningen. "Dit soort reacties kunnen niet de goedkeuring wegdragen van de regering van de Nederlandse Antillen", aldus wordt te kennen gegeven.

De problematiek van de Antillianen en met name van de grote groep die in de afgelopen jaren naar Nederland is geëmigreerd en in de Nederlandse gemeenschap is geïntegreerd, is breder en genuanceerder dan dat van een beperkte groep Antilliaanse jongeren die de negatieve publiciteit krijgt, meldt de Antilliaanse overheid. "Antillianen zijn Nederlanders en dat is de realiteit van het koninkrijk dat niet miskend kan en mag worden".

Een afwerende en restrictieve reactie van Nederlandse zijde biedt bovendien geen oplossing voor de problematiek noch aan Nederlandse noch aan Antilliaanse zijde. De problematiek dient op een evenwichtige wijze zowel in Nederland als in de Nederlandse Antillen te worden benaderd. Een mogelijke aanzet tot de oplossing van het probleem, is daarom het initiatief van de LIA om een 'Task Force' op te richten, die specifiek de problemen van Antillianen en Arubanen in Nederland zal aanpakken.

Forsa-a, de naam van de task force welke staat voor Federashon pa Oganisasashonan Regional i Sentral Antiliano-Arubano, zal ingaan op de problemen, waar vooral de Antilliaanse en Arubaanse jeugd mee wordt geconfronteerd in Nederland en trachten deze op te lossen. Besloten is om ook in de Nederlandse Antillen een 'task force' op te richten die zich met deze problematiek zal bezighouden.

Minister-president Liberia-Peters zal bevorderen dat op elk eiland van de Nederlandse Antillen zo'n 'task force' wordt opgericht, die nauw zal samenwerken met de overige 'task forces' in de Nederlandse Antillen alsook met die in Nederland. Hierdoor zal een zogenaamde joint task force ontstaan.

VOORBEREIDING PROJECT LAAT TE WENSEN OVER

Ook banken en Curaçao moeten over de brug komen

Den Haag: veel condities bij 10.3 miljoen voor Sonesta

WILLEMSTAD — Het Sonesta-hotelproject, dat volgens het aanvankelijke schema vandaag feestelijk geopend had moeten worden, blijkt voor velen een ware nachtmerrie te worden. Hoewel er nu wellisaar enig zicht is op een oplossing voor de financiering van de budgetoverschrijding van ruim 20 miljoen gulden, blijken diverse partijen op zijn zachtst gezegd ontevreden over de wijze waarop de hele gang verlopen is. Den Haag blijkt overigens akkoord te zullen gaan met de financiering van een deel van het tekort en wel 10.3 miljoen, echter niet zonder tal van condities daaraan te verbinden. Eén heeft betrekking op de financiering van het restant: 5 tot 6 miljoen zouden lokale banken moeten opbrengen, 4 tot 5 miljoen de overheid van Curaçao. Zal dit lukken? Gedeputeerde Dito Mendes is redelijk optimistisch gestemd en denkt aan het inschakelen van de Ontwikkelingsbank (OBNA) en Korpodeko. Lio Capriles, president-commissaris van Rif Resort nv, wilde vanochtend weinig zeggen, maar ook hij verklaarde dat er een oplossing nodig is omdat het hotel afgebouwd móet worden. De Rif Resort-commissarissen hebben vanmiddag over de zaak vergaderd.

Gisteren is bericht uit Den Haag gekomen, dat minister Hirsch Ballin niet afwijzend staat tegenover een scenario bedoeld ter oplossing van het financieringtekort van zo'n 20 miljoen. Dat bedrag is hard nodig om het hotel op Piscadera af te bouwen; daar gebeurt nu momenteel overigens niet veel, maar dat heeft te maken met de bouwvakantie (die medio december traditiegetrouw van start ging,) verzekerde gedeputeerde Mendes.

Mendes verklaarde van NIB-president Marius Jonkhart vernomen te hebben dat het KabnA wel gelooft in het jongste scenario dat Jonkhart vorige week in Willemstad besproken heeft met de commissarissen van Rif Resort en het Bestuurscollege van Curaçao. Dat zou er op neerkomen dat Den Haag met 10.3 miljoen bijdraagt; de Curacaose overheid en lokale banken moeten de rest opbrengen. Dat is niet de enige conditie: er moet duidelijkheid komen in de struktuur/onderlinge relatie en bevoegheden van de raad van commissarissen en directie enerzijds en de (toezichthoudende) stuurgroep anderzijds. Deze verhoudingen zijn nu te ondoorzichtig. Ook zou de Sonestaketen volgens Hirsch Ballin bij het project betrokken moeten blijven en zorg moeten dragen voor het management en de marketing (zoals aanvankelijk overeengekomen). Dat zou dus betekenen dat de franchise-deal waarover de laatste dagen melding werd gemaakt - waarbij alleen maar de naam Sonesta tegen betaling gebruikt wordt- van de baan zou zijn. Dat zou tevens inhouden dat Sonesta weldegelijk ook financieel zou moeten participeren met de eerder overgenomen 3.6 miljoen. Een andere conditie: mochten er nog meer extra kosten zijn (die de 20.6 miljoen overschrijden) dan zullen die op rekening komen van de prive-sector.

Mendes noemde deze voorwaarden vandaag "begrijpelijk". Hij blijkt niet onaangenaam verrast door de vele condities en zelfs tevreden dat Nederland de helft wil betalen. "Ik had het zelfde gedaan als mij om financiële middelen was gevraagd," zei de bewindsman, die nog geen antwoord heeft op de vraag hoe Curaçao háár bijdrage (4 tot 5 miljoen) gaat financieren. "Er zal geleend moeten worden, want het geld is er niet. "We kunnen mogelijk bij de OBNA of Korpodeko aankloppen. Ik weet het nu niet precies, maar er moet een oplossing komen." De PNP-politicus meldde vrij optimistisch gestemd te zijn dat alles tijdens de bouwvakantie geregeld kan worden, zodat hierna direct weer verder gebouwd kan worden en het hotel in juni alsnog de deuren kan openen.

Mendes zei de resultaten van het door NIB verrichtte onderzoek formeel nog niet onder ogen te hebben gehad. Hem is intussen wel duidelijk geworden dat de onderzoekers tot enkele conclusies komen die er niet om liegen: er zijn bij de voorbereiding en afwikkeling van diverse zaken behoorlijk wat fouten gemaakt, waardoor heel wat schattingen en berekeningen achteraf niet bleken te kloppen. Ook de beheer- en uitvoeringsstructuur van het project bleek ongestructureerd en onduidelijk, hetgeen eveneens een negative uitwerking had op het kostenplaatje. Ook bleven beslissingen door dit alles vaak te lang uit, hetgeen ook een negatieve uitwerking had. "Ja, het kon beter, denk ik."

Zo denkt ook Lio Capriles over dit project: er is te veel gezegd, te vaak ondoordacht gehandeld en opgetreden, te vaak beledigend over bepaalde instanties gesproken. Hierdoor bestaat nu inderdaad het gevaar dat Sonesta niet langer bereid blijkt in het project deel te nemen of zijn naam eraan te verbinden. Zelf gelooft Capriles dat Sonesta-management en marketing de beste oplossing is. Zo die weg valt, zit men voor een probleem want er zijn op dit moment geen andere gegadigden. "Ramada is van de baan," aldus Capriles, die niet wilde antwoorden op de vraag of lokale banken hun bijdrage - volgens het laatste scenario - zullen willen of kunnen leveren. Daarover zou vanmiddag vergaderd worden, aldus Capriles, die het met Mendes eens is dat het niet hierbij mag blijven en dat een financiële oplossing voor de budget-overschrijding niet alleen wenselijk, maar ook heel hard nodig is. "Als dit project in het water valt dan kunnen we verderre uitbouw van ons toerisme wel vergeten," aldus de president- commissaris van Rif Resort. Hij zei het voorstel, zoals Jonkhart die naar Nederland presenteerde en dat Hirsch Ballin kennelijk goedgekeurd heeft, 'fair' te vinden.

Het lokale bankwezen heeft al 33 miljoen in het Sonesta geïnvesteerd, zij het met een garantie van de overheid.

WILLEMSTAD — *Rond de gevangenis te Koraalspecht is tot nader order versterking neergezet van een VKC-peloton uitgerust met UZI's en FAL-geweren. Dit in verband met een tip dat er een poging wordt voorbereid om de Fransman CM te bevrijden. De man kreeg levenslang wegens moord op twee Antillianen op St. Maarten. Hij zou behoren tot een potentiële mafia-bende die opereert in het zuiden van Frankrijk aan de Côte d'Azur. De lokale autoriteiten - de gevangenisdirectie en justitie - vinden het noodzakelijk om voorlopig het Vrijwilligers Korps van Curaçao in te zetten.*

Decentralistatie LRD morgen in raad

WILLEMSTAD — Realisatie van de decentralisatie van de landsradiodienst (Curaçao) is een van de agendapunten die op de agenda verschijnt van de morgen te houden openbare eilandsraadsvergadering. Deze bijeenkomst, waarschijnlijk de laatste van dit jaar, begint om 9 uur 's morgens.

De behandeling van de LRD-kwestie belooft met nogal wat discussies gepaard te zullen gaan, te meer nu de oppositiepartij MAN, evenals verschillende andere organisaties, zich tegen de gang van zaken met betrekking tot de decentralisatie c.q. privatisering heeft uitgesproken.

Op de agenda staat verder wijziging van de eilandsverordening personenvervoer, hetgeen bedoeld is als een soort protectie van taxi-chauffeurs, terwijl verder de onderhandse aanbesteding van de conservering van de Julianabrug op de lijst voorkomt. Andere agendapunten zijn onder meer: erfpachtsaanvrage op Westpunt tbv de federashon di bario Korsou, verlenging termijn verlijden erfpachtsrecht tbv van het Avila beach hotel en bestemming van de opbrengsten van de verkoop van volkswoningen.

PG Pietersz: "Zo zijn nou eenmaal de regels"

Dienstbode verplicht uitgezet bij wisseling van werkgever

WILLEMSTAD — Achter de tafel rechter J.H. Bosch, voor het groene kleed gezaghebber Elmer Wilsoe bijgestaan door procureur-generaal Robert Pietersz en de andere partij namens de aanklager, advocaat Marius Römer. In deze driehoeksverhouding werd vanmorgen de behandeling voortgezet van de zaak aangespannen door een Ecuadoriaans dienstmeisje dat geen toestemming kreeg om van werkgever te veranderen.

Grote afwezige was de Ecuadoriaanse zelf "uit angst" dat ze bij het stadhuis zou worden opgepakt door de Vreemdelingendienst om op het vliegtuig gezet te worden naar haar land van herkomst.

Volgens haar verdediger Marius Römer is dat wat verschillende van haar lotgenoten is overkomen, zoals onlangs een Surinaamse die door de Vreemdelingendienst naar Punda werd gelokt om een verklaring af te leggen en vervolgens op de eerstvolgende vlucht naar Suriname werd gezet; zonder geld, zonder kleren, zonder alles.

Rechter Bosch bleek echter niet vatbaar te zijn voor de emotionele verhalen die Marius Römer herhaaldelijk naar voren bracht. Wat hij wilde waren de feiten. Hoe zit het met de wetgeving wanneer een dienstmeisje van werkgever wil veranderen en hoe lang duurt het voor zij een nieuwe vergunning krijgt?

Het was aan gezaghebber Wilsoe, als plaatselijk hoofd van politie, om die vragen te beantwoorden. Volgens hem is de procedure als volgt: wil een dienstmeisje, om wat voor reden dan ook veranderen van werkgever, dan moet ze in afwachting van de behandeling van de aanvraag, het eiland verlaten. Immers haar oude werkvergunning is dan niet meer van kracht. Het duurt ongeveer vijf maanden voor de aanvraag kan worden afgehandeld, vanwege onderbezetting en de vele aanvragen die dagelijks worden ingediend.

Op de wedervraag van de rechter of ze zolang niet in dienst kan blijven van haar oude werkgever, luidde het antwoord van Wilsoe dat dat een theoretische benadering is. Het zou mogelijk zijn, maar in de praktijk werkt het niet. Als de werkgever hoort dat het dienstmeisje wil veranderen van werkkring, dan nog liever vandaag dan morgen.

Robert Pietersz voegde daaraan toe dat de Ecuadoriaanse uit eigen wil is weggegaan. Zij is dan geen inwonende dienstbode meer en heeft zodoende geen geldige verblijfsvergunning. "Moeten we zo iemand die tegen de regels heeft gehandeld, in de procedure voorrang geven boven de lange rij wachtenden op een werkvergunning? Zij moet in het buitenland de beslissing afwachten, dat zijn nou eenmaal de regels."

NIET FLEXIBEL

Marius Römer bracht daarop naar voren dat het beleid totaal niet flexibel is. De Ecuadoriaanse heeft huis en haard verlaten om geld te verdienen, waarvan ze een deel opstuurt naar haar familie. Ze wordt zwaar onderbetaald, ze maakt vele overuren en als het ware van haar vrijheid beroofd. Volgens hem is het inhumaan haar dan terug te sturen wanneer ze al een andere werkgever heeft gevonden alleen vanwege de procedure.

Als juridische achtergrond voerde Marius nogmaals het arrest aan van het Arubaanse Hof in 1967 aan dat volgens hem duidelijke taal spreekt. In een soortgelijke rechtszaak is toen bepaald dat "de vergunning niet eindigt, indien de daaraan verbonden voorwaarden, bijvoorbeeld om bij een bepaalde werkgever werkzaaam te zijn, is vervallen". Om de reden is het volgens Römer niet mogelijk de verblijfsvergunning in dit geval in te trekken.

Metry: "Op advies van Jonkhart"

Franchise-formule Sonesta moet weer omgezet in beheercontract

WILLEMSTAD — De afgezant van minister Hirsch Ballin, Marius Jonkhart, heeft in de besprekingen over de budgetoverschrijding van het Sonesta hotel te kennen gegeven dat 'Sonesta of een andere grote hotelketen' de marketing en het management van het vijfsterrenhotel te Piscadera voor haar rekening moet blijven nemen. Dit zei gedeputeerde van Financiën Metry vanmorgen desgevraagd. De eerder voorgestelde franchise-overeenkomst is hiermee weer van de baan.

In eerdere gesprekken had Jonkhart de betrokkenen laten weten dat Sonesta niet bekend staat als een goede marketing organisatie gezien de povere resultaten die zij boekt in Aruba en Bonaire. "Om een hotel tot een succes te maken moet je eerst toeristen naar binnen halen en dat schijnt het zwakke punt te zijn van Sonesta", aldus Metry.

Uit de deze week gehouden gesprekken kwam echter naar voren dat Sonesta toch meer moet gaan doen dan louter naamsverstrekking middels de franchise-formule. Maar dan worden van het Amerikaans hotelconcern wel garanties verwacht voor een meer adequaat marketing beleid. Dit betekent dat wederom onderhandeld zal moeten worden met Sonesta. "Mochten zij om een of andere reden afhaken - en dat kan altijd gezien de enorm negatieve publiciteit - dan moet omgezien worden naar een andere hotelgigant, is het voorstel van Nederland", aldus Metry.

Dat het een moeilijke bevalling zou worden was al van het begin af aan duidelijk, meent de gedeputeerde. "Het is een raar projekt omdat het afwijkt van de normale gang van zaken. De initiatiefnemers hebben de financiële middelen bij elkaar moeten sprokkelen. Normaal begint men pas met een projekt als een of meerdere eigenaren hun geld erin investeren. Nu is er geen duidelijke eigenaar aan te wijzen maar wel vele aandeelhouders. Eigenlijk is het Sonesta dus van niemand en toch ook weer van iedereen. Als het goed gaat zul je zien dat het van iedereen is en als het slecht gaat is het opeens van niemand."

Tot de vele 'kleintjes', die tesamen goed waren voor 4 miljoen gulden, behoren onder meer OBNA en Korpodeko.

Een goede structuur is essentieel om het bouwproces en de financiering zo optimaal mogelijk te begeleiden, aldus de gedeputeerde. Er is dan ook gekozen voor een andere opzet, waarbij de verantwoordelijkheid voor het projekt in handen ligt van de Raad van Commissarissen (onder meer Halabi, Capriles en Santine), een verantwoordelijke directeur en een technische projektgroep. "De RvC opereert niet autonoom maar is ondergeschikt aan de aandeelhouders."

Eigenlijk vindt de gedeputeerde dat er 'veel te veel' gepraat wordt over het Sonesta hotel. "Al die geruchten maken het er niet makkelijker op." Een deel van de geruchten heeft volgens hem te maken met de verweven belangen van sommige aandeelhouders, die tevens leveranciers zijn van bouwmateriaal en dergelijke. "Zij dachten als aandeelhouder een hoge prijs te kunnen bedingen en werden boos als er vervolgens gekozen werd voor een andere goedkopere leverancier. Die boosheid uitten zij door praatjes de wereld in te sturen."

Hij wil niet praten over de aktuele stand van zaken met de financiën. "Wat ik kwijt wil is dat zowel Nederland, Curaçao als de aandeelhouders niets liever willen dan dat het projekt lukt. Er moet nog steeds hard gewerkt worden om de financiering rond te krijgen. Om die onderhandelingen niet te beïnvloeden wil ik geen bedragen noemen."

Gevraagd naar het onderzoeksrapport naar de budgetoverschrijding, antwoordt de gedeputeerde dat er niet gebleken is dat er 'sprake is van fraude'. Als oorzaak van de overschrijding noemt hij de wijze van prijsbepaling. "Je kunt hoog of laag inzetten. Er werd gekozen voor een hoge inzet, waardoor aannemers eveneens behoorlijke prijzige offertes deden."

Le Piat D'or Wijnen.
Uniek Aroma, Zacht van Smaak.

Piat D'or, rood, rosé of wit, perfekt bij het eten, als aperitief, of om er met vrienden gezellig van te genieten.

De witte is fris, helder en fruitig en de rode heeft een ronde, zachte smaak zonder een zweem van tannine of scherpte.

Vraag naar Piat D'or: rood, rosé of wit. Verkrijgbaar in alle betere zaken.

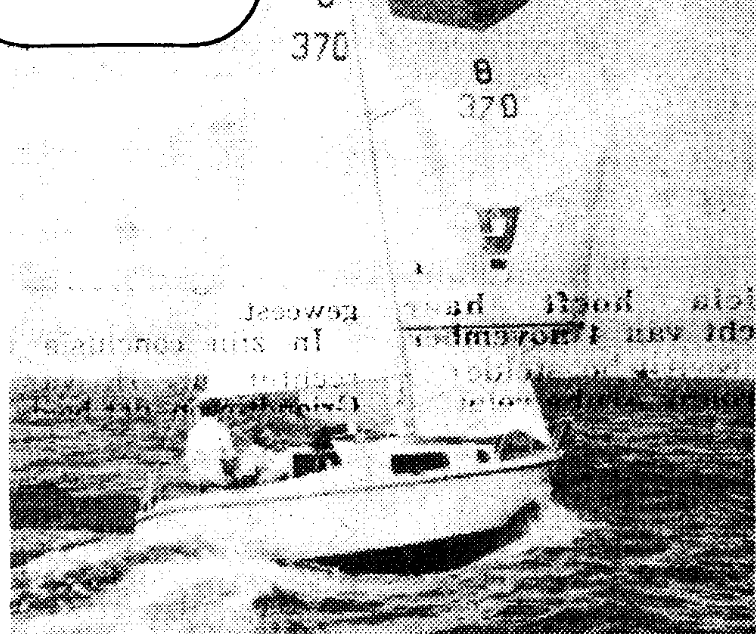
PIAT PÈRE & FILS.
NÉGOCIANTS EN VINS
FINS DU BEAUJOLAIS-
MACONNAIS DEPUIS 1849.

Importeur:
Hector Henriquez B., Inc.
Caracasbaaiweg 38 - Tel. 613266

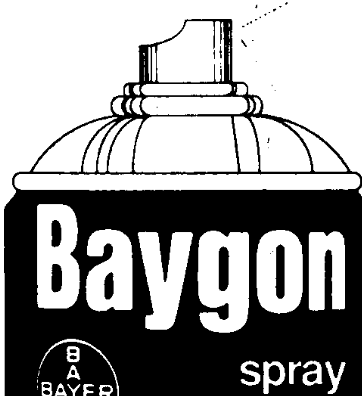
TE KOOP AANGEBODEN

DIMENSIONS
L.O.A. 26 ft
L.W.L. 18 ft 6 ins
BEAM 8 ft 6 ins
DRAFT 4 ft 6 ins

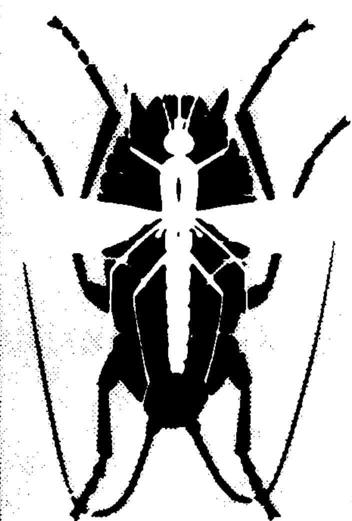

"AVANTI"
Pas gereviseerd t.e.a.b.
Moet weg vanwege aanschaf grotere boot.
Info. 611036 (kantooruren)

TRIPLE ACTION
® Baygon

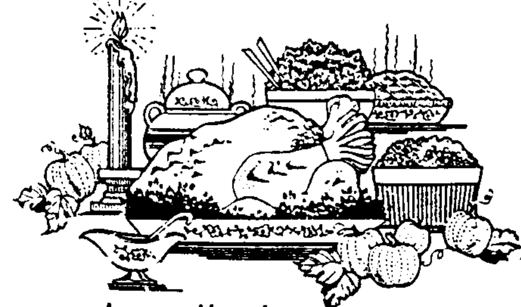
Bescherm Uw huis met de #1 insekticide van de Caribbean

® Baygon
from Bayer

Groot in Sfeer en Service

Pita supermarket

Prairieweg 79 - zijweg Gosieweg - Tel.: 374324

Vergeet niet uw bestelling te plaatsen voor:
* gevulde kalkoen
* gevulde eend
* gevulde kip
* gevuld varken
* gevuld konijn

In onze slagerij:
* varkensrollade
* Turkey rollade
* runderrollade
* achterham

Delicatessen voor de feestdagen
* Ovenham (groot of klein)
* Hammen om te koken (groot of klein)
* Kalkoenen (groot of klein)
* Eenden, kippen, konijnen

Ook hebben wij pas binnen
* Pekele
* Zalm
* Makreel
* Varkensoor

Wij wensen U allen een Zalig Kerstfeest en een Gelukkig Nieuwjaar

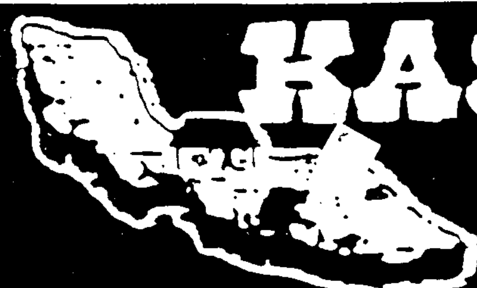
Openingstijden voor de Eindejaars-dagen.
Zondag geopend van 9.00 v.m. - 1.00 n.m.

Maandag 23 dec van 7.30 v.m. non stop tot 9.00 n.m.
dinsdag 24 dec van 7.30 v.m. non stop tot 8.00 n.m.
vrijdag 27 dec van 7.30 v.m. non stop tot 9.00 n.m.
zaterdag 28 dec van 7.30 v.m. non stop tot 8.00 n.m.
maandag 30 dec van 7.30 v.m. non stop tot 9.00 n.m.
dinsdag 31 dec van 7.30 v.m. non stop tot 6.00 n.m.

Pita supermarket

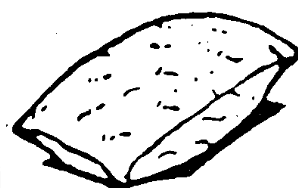
De hygiënisch onderhouden en niet te evenaren Supermarket

27 december beginnen wij met de verkoop van Vuurwerk en Pagara.
Zeer goedkoop

KAS DI OFERTA KORSOU

Kom langs bij Curacao Welding op Zeelandia, het gebouw tussen Print Express en Zeelandia Supermarket

Kussen non-allergic
made in U.S.A.
~~fl. 16,50~~ fl. 9,90

Video cassette Panasonic
Special **fl. 9.90** p.st.
3 voor **fl. 25.-**

LAKEN FEEST
1 één persoonslaken
fl. 9.90
lakenset Queen Size
fl. 44,-
lakenset King - Size
fl. 49,50
Alle andere maten
30% korting

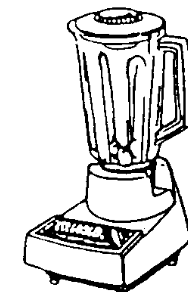
Sandwich Grill om op gas te gebruiken
~~fl. 17,85~~ fl. 12,50

Audio Cassette TDK
Special **fl. 2.75** per stuk
5 voor **fl. 10,-**

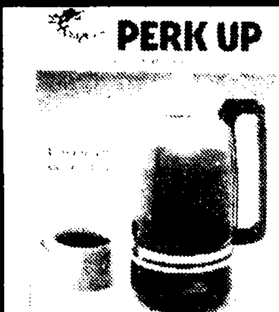
30% Korting
op alle:
Keukenhanddoeken
Badkamerhanddoeken
Beach handdoeken

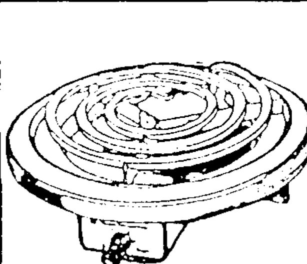
Grill om op gas te zetten, zoals te zien is op T.V.
~~fl. 28,60~~ fl. 19,50

Blender 7-speed Hamilton Beach
~~fl. 91,85~~ fl. 55,00

Perculator 10 cup "Dazey"
~~fl. 107,15~~ fl. 57,00

Electr. kookplaat "Toastmaster"
~~fl. 49,25~~ fl. 34,85

Tuinslang vanaf
~~fl. 14,80~~ fl. 9,90

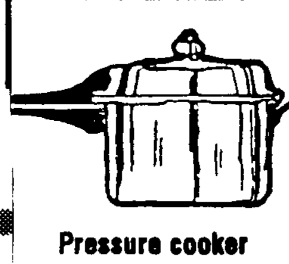
Rice cooker Panasonic 8 cup
~~fl. 169,20~~ fl. 110,60
Rice cooker National 5 cup
~~fl. 141,45~~ fl. 94,50

Strijkijzer gewoon
~~fl. 54,20~~ fl. 28,00
stoom
~~fl. 48,95~~ fl. 38,00

Wok
~~fl. 22,35~~ fl. 15.70

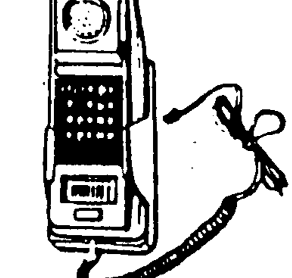

Pressure cooker "Maitre" 4 gl
~~fl. 67,15~~ fl. 47,00
Pressure cooker "Maitre" 6 gl
~~fl. 83,40~~ fl. 58,40

30% korting op tuin-gereedschap

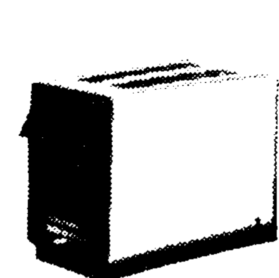

KitchenAid
~~fl. 973,00~~ **fl. 650,-**

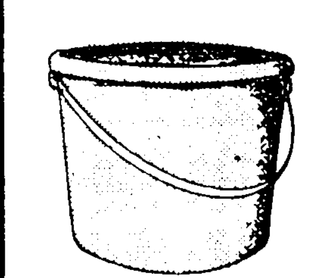

Telefoon
fl. 16.50

30% korting op alle Kerst-artikelen

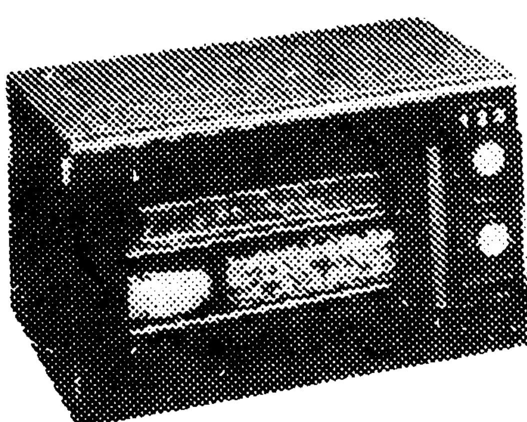

Toaster 2 slice
~~fl. 47,10~~ fl. 29,00

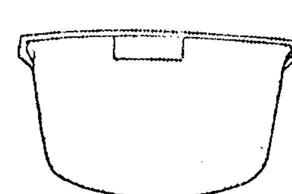

Emmer "long life"
~~fl. 5,25~~ fl. 3,70

30% korting op alle Rotan manden

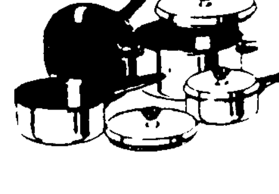

Electrische Oven "Toastmaster"
De grootste op de markt, U kunt er een hele kip of taart in doen. Ook geschikt om maaltijden te ontdooien.
~~fl. 305,25~~ **fl. 197,50**

Grote Rubber Bak heavy duty
~~fl. 26,50~~ fl. 18,70

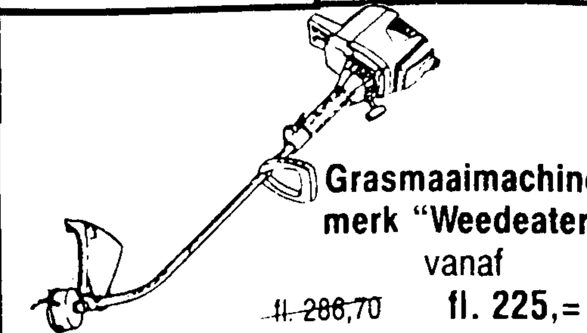
30% op alle gas barbecue grills

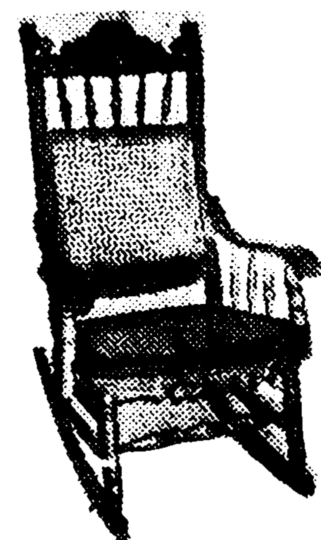
Pannensets 7 stuks
~~fl. 66,80~~ **fl. 46,80**

Foto album
~~fl. 8,65~~ fl. 6.05

Grasmaaimachine merk "Weedeater" vanaf
~~fl. 286,70~~ fl. 225,=

Schommelset Colombiaans hout
~~fl. 234,-~~ **fl. 160,-**

OPEN NON-STOP VAN 8 TOT 6 UUR

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON: 24333. Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316 en 24508. Pageboy 127-257.

TELEFAX: 22368.

BANKREK. nr 10.815.445 Banco di Caribe

POLITIE: 100

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag vóór 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
DRIVE-IN: 20.30 uur **Problem Child 2** (comedy, 14 jr.).

****

BOTICA (nachtdienst)
Pabao brug: Eagle, tel.: 29011.
Pariba di brug: San Lucas, tel.: 45119.

****

WACHTREGELING DOKTOREN
(van 18.00-07.00 uur):
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta Cruz: dokter G.R. van Trigt, Professor Lorentzstraat 2-A, tel.: 22991/21835..
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter E. Weststrate via Centro Medico San Nicolas (tel.: 48833) of via Alarmcentrum (115)

****

VOOR BRANDGEVALLEN, ongelukken of een of ander ongeluk, gelieve Alarmcentrale op te bellen, tel.: 115.

****

CENTRO MEDICO CARABOBO (Engelandstraat 7, tel.: 21777): de wachtheeft dra L.G. Beke-Martínez, tel.: 24696.

****

WIT GELE KRUIS ARUBA
ZUIGELINGENBUREAU (Koningstraat 22, tel. 24444): dagelijks van 07.30-12.00/13.50-17.00 uur.
Maandag te Paradera (tel.: 25543) van 08.00-11.00 uur; dinsdag: San Nicolas (45906)/Noord (23425) van 08.00-11.00 uur; woensdag: Santa Cruz 28288) van 08.00-11.00 uur; donderdag: Dakota (29008), Oranjestad (23168), Savaneta (47020) en Brazil (48301) van 08.00-11.00 uur.

****

INFORMATIECENTRUM KONINGIN WILHELMINA FONDS (voor de kankerbestrijding op Aruba): geopend van maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30 uur - J.E. Irausquinplein 3 (juist achter de pastorie van Oranjestad).

****

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE: tel.: 38989 (24 uur per dag).

****

AIDS-HOTLINE: Vragen? Bel dan 23040/27352 tussen 07.30-12.00/13.00-16.30 uur.

****

FADA/PRIDE (Van Walbeeckstraat 25, tel.: 32999): geopend op dinsdag, woensdag en donderdag van 14.00-18.00 uur voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

****

AMNESTY INTERNATIONAL ARUBA: P.O. Box 1029, tel.: 27808/48124.

****

TELEARUBA
DONDERDAG: 18.00 Cartoons; 19.00 Profile; 19.30 Showbiz Today; 20.00 Telenoticias; 20.30 Gobierno ta Informa; 21.00 CNN International News; 21.45 Movie: 'Lies'; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

****

DIVERSEN
VOETBAL: **20.00 uur Deportivo Independiente Medellín (Colombia) vs Noord-selectie - RCA-Sportcentrum.**

****

VRIJDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM: geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur in de protestantse kerk.

MUSEO HISTORIKO ARUBANO: openingstijden maandag t/m vrijdag van 09.00-12.00/16.00-19.00 uur; zaterdag van 09.00-12.00 uur.

BUREAU LEVENS-, GEZINS- EN HUWELIJKSMOEILIJKHEDEN (Layex Building, Wilhelminastraat 19): iedere werkdag van 07.30-12.00/13.00-16.30 uur (ook mogelijk afspraak te maken via tel.: 23145 of 25111).

BIBLIOTHEEK CENTRO DI BARRIO DAKOTA **(openingstijden):** dinsdag van 16.00-20.00 uur en vrijdag van 17.00-19.00 uur.

****

Aanleg kabel-tv kost zes miljoen dollar

ORANJESTAD — De aanleg van het kabeltelevisie-systeem zal een investering vergen van zes miljoen dollar en zal naar verwachting binnen achttien maanden klaar zijn.

Het contract voor de aanleg van Cable Television of Aruba (CTA) werd afgelopen maandag getekend tussen de drie partijen die de CTA vormen: TeleAruba, ARX-Communications Inc. en Curt Harms (lokale partner van ARX). TeleAruba zal bijdragen aan het gebruik van zijn vergunning voor betaalde televisie en de andere investeerders zullen voor kapitaal en directievoering zorgen.

ARX is een Amerikaans bedrijf, waarover Peter Sokoloff en Luis Torres Bohl de leiding hebben. Sokoloff is algemeen partner van een bedrijf dat 137 kabelsystemen in de Verenigde Staten in beheer heeft. Torres Bohl is een ervaren internationale programmadistributeur.

Het aan te leggen kabelsysteem zal bestaan uit 258 mijl kabels en biedt aan de Arubaanse bevolking een basispakket van minimum twaalf tv-kanalen tegen een maandelijks abonnement van dertig florin en een éénmalig installatiebedrag van 45 florin. Het is ook mogelijk een uitgebreider pakket te krijgen van minimum negen extra tv-kanalen en twee speciale kanalen die films en ander vermaak bieden zonder commerciële onderbreking. Een maandelijks abonnementsbedrag voor dit uitgebreide pakket is nog niet vastgesteld. TeleAruba en twee Venezolaanse tv-kanalen zullen onder de selectie van CTA vallen.

Het programmarooster zal pas worden bepaald als het kabelsysteem in bedrijf gaat. CTA zal binnenkort haar bouwkantoor openen.

■ *ORANJESTAD — De ondertekening van de overeenkomst voor de Cable Television of Aruba (CTA) tussen TeleAruba, ARX-Communications Inc. en Curt Harms (lokale partner van ARX).*

Kerstconcert van Sharon Rose

■ *ORANJESTAD — Zangeres Sharon Rose geeft op zaterdag 21 december een Kerstconcert in de Ballroom van Aruba Concorde Hotel. Het wordt een concert met traditionele Kerstliederen in Papiamentu, Engels, Spaans, Latijns, Frans, maar ook zullen moderne liederen ten gehore worden gebracht. Sharon Rose zal begeleid worden door een orkest van twaalf man.*

SANTA CRUZ — Twintig groepen met in totaal 36 zangers hebben ingeschreven voor het Dandefestival, dat op zaterdag 28 december in de Caiquetioclub te Paradera wordt gehouden.

Gedurende het festival worden elf nieuwe eigen composities ten gehore gebracht. Tijdens de afgelopen zondag gehouden vergadering van de deelnemers werd met algemene stemmen besloten het festival op te dragen aan Clement 'Ming' Maduro. Hij is een groot musicus en zanger die met hart en ziel met het behoud van eigen cultuur is toegedaan. Hij maakt deel uit van Tipico Arubano en hem zal tijdens het festival een plakkaat worden aangeboden.

Voor de 'Rey di Dande' is er dit jaar — in navolging van calypso- en tumbakoning — ook een kroon beschikbaar. Harry Croes, die sinds 1974 dit festival organiseert, is ingenomen met de medewerking die allerwege werd toegezegd.

ORANJESTAD — Het Colombiaanse prof-voetbalelftal Deportivo Independiente Medellín (DIM) is gisteren, onder leiding van Riverplate-voorzitter Karel Arends, op hartelijke wijze op Aruba ontvangen.

Van de AVB werd toestemming gekregen om twee wedstrijden te spelen: vanavond tegen een team uit Noorden zondag tegen Riverplate, dat is versterkt met RCA en Dakota. De wedstrijden worden in RCA-stadion gespeeld: vanavond om acht uur en zondag om zes uur.

In eerste instantie had Riverplate van de AVB toestemming gekregen, maar gisteren was pas de definitieve vergunning rond zoals Riverplate deze wenste. De Colombiaanse gasten logeren in Harbour Town. DIM is met het complete team naar Aruba gekomen en verwacht veel van de ontmoetingen met Arubaanse selecties. De deurprijs voor deze wedstrijden is een auto.

Seminar

ORANJESTAD — Instituto di Lenga Arubano (IDILA) houdt van 6 tot 11 januari een seminar over talen, in het kader van het project Removal of Language Barriers in the Caribbean.

Het seminar zal onder leiding staan van dr. James Cummins van het Ontario Institute for Studies in Education van de Universiteit van Toronto in Canada. De officiële opening van het seminar is op maandag 6 januari om half vier 's middags in de lerarenkamer van het Colegio Arubano Oranjestad.

Deelname aan het seminar is gratis en de laatste datum voor inschrijving is 3 januari bij IDILA (Frankrijkstraat 3, tel.: 23360). Het seminar zal in het Engels worden gegeven.

Fikse belastingaanslag voor Lopez en Trias

ORANJESTAD — Tot verbazing van Justo Lopez en Trias Resorts —welke bij vonnis van het Hof van Justitie van de Arubaanse overheid een bedrag van 1.1 miljoen florin moet ontvangen — kregen deze van de belastingen een winstbelastingaanslag over 1991 ten bedrage van 341.550 florin.

Voorts ging de deurwaarder met een dwangschrift naar Justo Lopez, die echter in Nederland verblijft. Vanuit Nederland liet Justo Lopez weten, dat hem was verteld dat deze aanslag inderdaad werd ontvangen.

Bijzonder vreemd is het dat Trias Resorts een taxholiday voor elf jaar kreeg. De aanslag wordt dan ook als een soort wraak gezien. Hij heeft inmiddels contact met zijn advocaat opgenomen om in deze zaak actie te nemen.

Air Canada naar Aruba

ORANJESTAD — De eerste chartervlucht van Air Canada, van Toronto naar Aruba en terug, wordt zaterdag 21 december om vijf uur 's middags op Aruba verwacht. Dat werd vernomen van Lourdes Rouse Tromp, die de toeristenbelangen van Aruba in Canada vertegenwoordigt.

Air Canada biedt aan de reizigers diverse reispakketten naar Aruba gedurende het winterseizoen. Volgens mevrouw Rouse eiste Air Canada eerst de cijfers op, alvorens op een bestemming te gaan vliegen. Bovendien heeft het Arubaanse toeristenbureau in Canada de luchtvaartmaatschappij kunnen overtuigen dat het verkeer van Canadezen naar Aruba toeneemt. Dit verkeer is in de afgelopen vijf jaar gestegen van twee- tot twintigduizend personen en voor 1992 wordt het aantal Canadezen geschat op 25.000 Canadezen, hetgeen een toename van vijftien procent betekent.

Kerstconcert

ORANJESTAD — Het jaarlijkse Kerstconcert van het Instituto di Cultura heeft dit maal op vrijdag 20 december plaats. Het concert begint om half acht 's avonds in de Heilig Hartkerk te Savaneta met deelname van twaalf zangkoren.

De koren zijn: Coro Surprise, Little Voices, Gemengd Koor, Alegria Hubenil, Voznan Alegre, Aruba Social Choir, Tutti Frutti, The Melodies, Coro Amor y Amistad, Coro Mixto di Savaneta, Coro Santa Ana en Vivons en Chantant.

Aan het eind zullen alle koren samen, onder leiding van Rufo Odor, het 'Ora Solem' en 'Ave Verum' van Mozart zingen.

Afvalbak voor bushalten

ORANJESTAD — AHATA heeft uiteindelijk toestemming van de overheid gekregen om vuilnisbakken te plaatsen bij twintig bushalten als bijdrage tot een schoon Aruba.

De eerste AHATA-vuilnisbak zal officieel worden geïnstalleerd op maandag 23 december om tien uur 's morgens bij de bushalte tegenover Divi/Tamarijn Beach Hotel.

Tica Giel op de buis

ORANJESTAD — Dankzij de sponsors Sun Development en SEL Maduro & Sons Aruba, alsmede de medewerking van Ito Tromp, zal de in Nederland wonende Arubaanse sopraan Tica Giel met de Kerstdagen op TeleAruba te zien en te horen zijn in een Kerstconcert.

Het concert werd opgenomen bij de Lourdesgrot in San Nicolas, de katholieke kerk te Noord en het Playa Linda Beach Resort. Op 21, 22, 23 en 24 december zal TeleAruba dagelijks zeven minuten van het concert presenteren, terwijl op eerste Kerstdag het programma in zijn geheel zal worden uitgezonden.

Het idee van sponsor Sun Development en Maduro & Sons — zo vertelden Mito Martis en Hans Henriquez van de firma's — kreeg meer aanhang na het beluisteren van Tica's eerste CD die uitgegeven werd door de Maduro Muziekstichting. Sun Development en Playa Linda gingen er namelijk vanuit, dat kunst iets is dat gesteund moet worden in de gemeenschap. Zij verklaarden dat met veel trots Tica Giel gekozen werd om als eerste op te treden in het Sun/Maduro Kerstconcert.

De hoop werd uitgesproken dat ook andere lokale artiesten zullen volgen. De sponsors en Tica Giel waren vol lof over het werk van Emile Kelkboom die als taak had het programma op video op te nemen. Het geheel nam 28 uur, waarvan veertien uren voor de opnames, in beslag.

Op de eerste vier dagen zal het programma om vijf voor acht 's avonds en op de Eerste Kerstdag om acht uur 's avonds worden uitgezonden.

Geen rectificatie dagblad

ORANJESTAD — Ultimo Noticia hoeft haar bericht van 4 november 1991,waarin het stelde dat Interbank Aruba relaties zou onderhouden met Manuel Noriega, niet meer te rectificeren.

De volgende dag publiceerde het blad een recificatie, zoals door Interbank was verzocht, waarin gesteld werd dat het gepubliceerde over Noriega niet correct was geweest.

In zijn conclusie wees rechter mr. H. van der Griendt erop, dat beide partijen het eens waren dat de berichten over relaties met Noriega onjuist waren en niet met de werkelijkheid strookte. Op die basis kan gesteld worden, aldus de rechter, dat het artikel onjuist was. Ultimo Noticia had eerst de zaak goed moeten uitzoeken voor hierover te publiceren.

Hiermee rekening houdende heeft Interbank recht op rectificatie. De rechter was verder van mening dat de publicatie van Ultimo Noticia op 5 november een rectificatie inhield ofschoon hiermee niet van een rectificatie in juridische zin gesproken kon worden. Hoewel het blad op dezelde pagina liet horen dat haar bericht van de dag te voren onjuist was, was de rechter van mening dat mede de verklaring van de advocaat van de bank, de zaak hierdoor voldoende was toegelicht.

Op deze basis vond de rechter dat er voor de bank geen grond meer is voor rectificatie. Gezien de situatie bepaalde de rechter dat de kosten van het geding door iedere partij zelf betaald moet worden.

Schvartzer wint geding

ORANJESTAD — In het vonnis dat de rechter gisteren wees in het kort geding, dat de voormalige projectleider van het Eaglebeachproject, ir. Ernesto Schvartzer, tegen Eaglebeach aanspande om zijn salaris uitbetaald te krijgen, bepaalde de rechter dat Eaglebeach zonder uitstel aan eiser een bedrag van 28.000 dollar moet betalen.

Volgens het vonnis wees de rechter niet de volle eis toe, omdat hij van mening is dat een kort geding hierover niet de geëigende weg is, maar in een normale procedure zal moeten worden behandeld.

Schvartzer werd in deze zaak bijgestaan door mr. Caspar Hese.

Las Vegas
SUPERMARKET
Gosieweg

Weekend Special

Deze week nodigt de hoogst opgeleide bakker op Curaçao
Wim Visser u uit om eens een kijkje te nemen in de beste bakkerij op het eiland.
Wij zijn ruim gesorteerd met een internationaal assortiment.

Wij bieden u voor de feestdagen de volgende kerstlekkernijen aan.
Echt de lekkerste en rijkst gevulde:

* Weinachtroomboterstollen luxeverpakt (ook leuk als geschenk). fl. 9.75
* Koop of bestel ook tijdig Uw Volkoren weinachtstollen want, op = op. fl. 9.75
* Amandel Kerstkrans
  100% zuivere amandelspijs
  100% roomboter
* feestelijke kersttaarten vanaf fl. 16,-
* Werkelijk voortreffelijk zijn ook onze "Pan de Jamon", dit is een Venezolaans specialiteit. Brood gevuld met Ham, Spek, Olijven en kruiden heeft u dit nog nooit geproefd? fl. 15,-

Kom eens langs bij onze bakkerij aan de Gosieweg
Zondag Speciaal open van 8 t/m 13 uur
Wilt u op zondag echt vers gebak of krakend verse broodjes???
Speciaal voor:

Tompoucen 3 halen 2 betalen
Moorkoppen 3 halen 2 betalen
Volkoren Petit Pains 5 voor f.1,-

Exclusief van de Meesterbakkers van
Las Vegas Supermarket dé trendsetters in
brood en banketprodukten
Wij wensen U Prettige Feestdagen

BANGKOK - **De beide leiders van de communistische verzetsbeweging Rode Khmer, Khieu Samphan en Son Sen, willen aanstaande zaterdag naar de Cambodjaanse hoofdstad Phnom Penh terugkeren.** Dat heeft de radiozender van de Rode Khmer donderdag gemeld. De leiders van de guerrillabeweging werden 27 november door een woedende mensenmenigte verdreven uit Phnom Penh.

De Rode Khmer heeft aan het eind van de jaren zeventig tijdens een waar schrikbewind een miljoen Cambodjanen vermoord.

MOSKOU - Zeker zesduizend mijnwerkers in het uitgestrekte Sovjet-mijnbouwgebied Donbass doen mee aan een staking om voor hun mijnen volledige economische onafhankelijkheid te eisen. Dit heeft de Oekraiense radio woensdag gemeld. De staking begon volgens de zender maandag in een mijn in de Oekraine.

OPROEPING
OPENBARE VERGADERING

v/d Eilandsraad op vrijdag 20 december 1991 om 09.00 uur in de Statenzaal.

1. Ingekomen stukken.
2. Verslagen Centrale Commissie.
3. Onderhandse Aanbesteding conservering Koningin Julianabrug.
4. Bestemming opbrengst verkoop volkswoningen.
5. Bestedingsfondsen voor 1991 t.b.v. onderhoud wegennet van Curaçao.
6. Erfpachtsaanvrage te Westpunt t.b.v. Federashon Sentro di Bario Korsou.
7. Verkoop eilandswoning aan de heer J.S. de Vos.
8. Grondruil tussen eilandgebied Curaçao en N.V. Bemiddelings- en Beheersmaatschappij.
9. Verlenging termijn verlijden erfpachtsrecht t.n.v. Avila Beach Hotel.
10. Eilandsverordening wijziging Eilandsverordening personenvervoer.
11. Onderhandse aanbesteding schoonmaakplan 1992 van Selikor.
12. Realisatie decentralisatie Landsradiodienst (Cur.) gepaard gaande met integratie met Setel N.V.

Willemstad, 18 december 1991.
De Voorzitter,
Drs. E.R. Wilsoe.

Your Dutch Real Estate Broker in the Caribbean

Duncan Fransz & Partners
Makelaardij O.G. N.V.
International Trade Center
Piscadera Bay, Curaçao N.A.
Phone: (599-9) 636 256/636 257
Fax: (599-9) 636 457

Duncan Fransz & Partners
Makelaardij O.G. B.V.
Minervalaan 25-27
1077 NK Amsterdam
Phone: 020-664 98 98/662 39 49
Fax: 020-675 47 45

TE KOOP AANGEBODEN: WOONHUIZEN:

AQUARIUSWEG
Fraai huis in een goede buurt. Gelegen op 825 m² eigendomsterrein. Ruime woon/eetkamer, 3 slaapkamers, 1 badkamer. Prachtige tuin met appartement en garage.......... Ang. 285.000,-.

KINTJAN
Prachtig huis, gelegen op 790 m² eigendomsterrein, 3 slaapkamers, 2 badkamers, studio. Garage, meidenkamer met badkamer. Mooi uitzicht op Schottegat en haven.......... Ang. 480.000,-.

PANORAMAWEG
Goed onderhouden huis, gelegen op 1300 m² erfpachtgrond.
Bestaande uit 2 slaapkamers met badkamer, aparte logeerkamer met badkamer, woon/eetkamer, keuken met washok, dienstbodenverblijf en overdekte carport.......... Ang. 345.000,-.

BOTTELIER
Apart, goed onderhouden huis met fraai uitzicht op de zoutpannen van Jan Thiel, gelegen op 1010 m² eigendomsgrond. Tweeverdiepinghuis met op benedenverdieping 2 slaapkamers en 1 badkamer, woon/eetkamer, werkplaats en tuinhuisje. Bovenverdieping met woonkamer. eetkamer, keuken, 2 slaapkamers met 1 badkamer en overdekte voorporch....... Ang. 375.000,-.

JULIANADORP
Mooi huis in een goede buurt, gelegen op 2150 m² eigendomsgrond. Indeling: 3 slaapkamers, 2 badkamers, zit/eetkamer, overdekte voor- en achterporch, dienstbodenverblijf. Mooie tuin met carport en elektrische put..Ang. 375.000,-

ABRAHAMSZ
Mooi huis met 4 slaapkamers, twee badkamers, studio, woon-eetkamer, Amerikaanse keuken met bar, 2 ruime appartementen gelegen op 995 m² eigendomsterrein. Deepwell.......... Ang. 375.000,-.

TERREINEN:
Kas Grandi, hooggelegen 1120 m²..........Ang. 160/m²

Duncan Fransz en Partners Makelaardij O.G. N.V.
Voor al Uw onroerend goed zaken

Woningruil

Hollanders in Medellin met mooie grote flat (185m2) in de bergen, goede buslijnen bij Hotel Intercontinental willen ruilen met Hollanders op Curaçao met een goed gesitueerde flat/huis voor 2 à 3 weken in de Kerstvakantie.

Reacties zo spoedig mogelijk.
Beatrix Hartz Puig
Carrera 29C + 10C - 37 Edificio La Montaña.
Apartamento 9901 Medellin - Colombia.
Telf: 2465694 - Fax: 2164517

U toont uw goede smaak als u het schoonste in schrijven kado doet. Een PARKER.

PARKER

ZOJUIST ONTVANGEN

'N PRACHTIGE COLLECTIE AVONDKLEDING EN FANTASIE SIERADEN. SPECIAAL VOOR DE KOMENDE FEESTDAGEN IETS HEEL APARTS. OOK FIJNE LINGERIE VAN HET MERK "RIEN" UIT FRANKRIJK BIJ HET NIEUWE MODEHUIS:

Elégance

CAS CORAWEG 80, TEL 369588.

VRIJDAG 20 DECEMBER KOOPAVOND TOT 9:00 PM
ZATERDAG NON-STOP OPEN VAN 8:30 AM TOT 6:30 PM

EILANDGEBIED CURAÇAO
Dienst Landbouw, Veeteelt en Visserij
Import Plantmateriaal

Het Hoofd van de Dienst Landbouw, Veeteelt en Visserij maakt bekend dat: naar aanleiding van de problemen die men in verschillende landen ondervindt met per ongeluk geimporteerde ziekten en plagen o.a. Witte Vlieg (White Fly) heeft de Dienst Landbouw, Veeteelt en Visserij besloten dat in het kader van de openbare volksgezondheid de volgende maatregelen worden genomen met betrekking tot de import van groenten, fruit en plantmateriaal:

— alle verse groenten en vruchten moeten vergezeld gaan van een fitosanitaire verklaring verstrekt door een officiele instantie van het exporterende land als zijnde vrij van ziekten en plagen;
— al het te importeren plantmateriaal (bv. sierplanten, vruchtbomen, kerstrozen, bloemen, etc.) moet vergezeld gaan van een zelfde fitosanitaire verklaring.

Alvorens toestemming te krijgen voor de import van bovengenoemde produkten dienen deze fitosanitaire verklaringen aan het Hoofd van de Dienst L.V.V. overgelegd te worden.

Het Hoofd voornoemd,
Ing. M. Joubert.

Afd. P.R.

Whirlpool

Fl. 10.000,- aan prijzen

5 tiru pa Fin di Añ

Whirlpool Uskasten

Wij hebben meer dan 15 modellen van het merk Whirlpool.
* 1 en 2 deurs.
* Cycle defrost.
* No frost.
* Van 5 t/m 27 kub. voet.

Vanaf Fl. 1.125,-

Whirlpool

Voor iedere Fl. 25 die u besteedt krijgt u een lot.
Trekking 31 december.

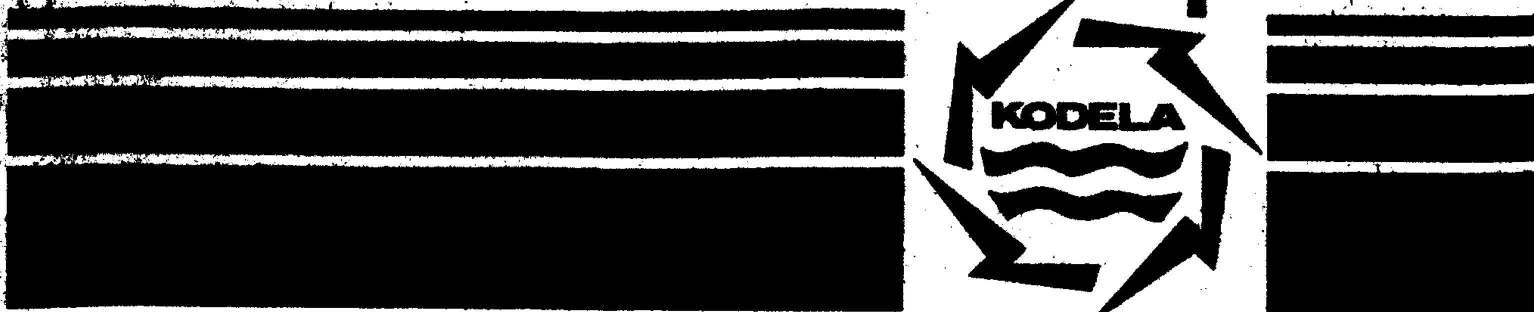
HAGEMEYER

U BENT AAN DE BEURT!

Wij komen de stand van de watermeters opnemen voor de volgende jaarafrekening. Het zou goed zijn als er iemand thuis was om te kontroleren of de juiste stand wordt genoteerd. Als U niet thuis bent, zullen wij een kaart voor U achterlaten. Aanstaande **Vrijdag 20 December** komen wij in de volgende buurten langs. Het betreft alle abonnees van wie het rekeningnummer met 17 begint.

VrijeZone loods, Schottegatweg Oost, Schottegatweg Noord, Emancipatieboulevard, Zeelandia, Groot Davelaar, Biesheuvel, Chèr Asile, Vredenberg, Steenrijk, Saliña, Kustbatterij, Kintjan.

U kunt zelf uw meterstand opnemen!

Met 2-0 zege op Jong Colombia

Sithoc/Hubo verovert Antilliaans kampioenschap

WILLEMSTAD - Weliswaar met de nodige 'ups and downs' in de eindfase heeft Sithoc/Hubo weer een uitstekend voetbalseizoen bekroond met een dubbel kampioenschap. De collegialen wonnen gisteren de 1991 editie van de Kopa Antiyano met een duidelijke 2-0 zege op hun belangrijkste opponent van het seizoen, Jong Colombia/Winkel en Zonen. Sithoc is nu drie keer kampioen van Curaçao geworden en twee keer van de Nederlandse Antillen. Een belangrijke mijlpaal, vlak voor de viering van het gouden jubileum.

De eindfase heeft de collegialen de nodige inspanningen gekost. Anderhalve week geleden leek de ploeg zelfs uitgeschakeld voor de finale toen Vitesse van Bonaire verrassend sterk uit de hoek kwam en een beslissend lijkende voorsprong van 4-0 nam. De collegialen reageerden hierop echter op sensationele wijze met drie doelpunten in 10 minuten tijd, om zich alsnog voor de eindstrijd met Jong Colombia te plaatsen.

Er volgde nog zo'n huzarenstukje in de eerste krachtmeting van de finale serie, toen een 0-1 achterstand in de laatste vijf minuten werd omgezet in een 2-1 overwinning. De tweede wedstrijd leverde winst op voor de Bocaploeg met 1-0, maar gisteravond bewezen de collegialen definitief hun superioriteit met een 2-0 zege.

De openingstreffer werd op slag van rust gescoord door Monchi Rovina die doorbrak toen de buitenspelval van Jong Colombia te laat dichtklapte.

Rovina maakte geen fout, met een hard en beheerst schot gaf hij doelman Leonard Benito het nakijken. Gedurende het grootste gedeelte van de tweede helft was Jong Colombia frequenter in de aanval, maar duidelijke scoringskansen bleven uit. Toch konden de supporters van de ploeg uit Boca hoop blijven koesteren, zolang het scoreverschil slechts één doelpunt bleef. In de 78ste minuut kwam echter een eind aan hun illusies door toedoen van Derrel Dorotal en de vijf minuten eerder ingevallen Glen Kode. Dorotal zorgde ervoor dat de kans geschapen werd en Kode had weinig moeite om doelman Benito, die overigens niet vrijuit ging, te verschalken.

De wedstrijd was daarmee in ieder geval beslist. Direct na de wedstrijd werden de trofeeën uitgereikt. Een nieuwe trofee was dit jaar de Mordy Maduro wisselbeker, beschikbaar gesteld door de firma Maduro & Sons n.v. en uitgereikt door Frank Brandao.

De laatste wedstrijd van het jaar werd bijgewoond door ruim 1400 toeschouwers.

Frank Brandao reikte de Maduro & Sons kampioenstrofee uit aan de aanvoerder van Sithoc / Hubo. Rechts gedeputeerde voor Sportzaken Jaime Fransisco.

Betto Adriana gehuldigd

WILLEMSTAD - Deze week werd de bekende Curaçaose oud-atleet Eduardo 'Betto' Adriana gehuldigd door de uitgevers van 'Guia di Deporte'. Gedeputeerde voor Sportzaken, Jaime Fransisco en tal van sportbestuurders en vrienden van Adriana kwamen bijeen in de recreatiezaal Irene Moreno te Suffisant voor deze huldiging. Adriana oogstte in zijn gloriejaren talloze successen bij kogelstoten en gewichtsheffen en later ook met schieten. Hij behaalde diverse medailles in deze taken van sport bij Middenamerikaanse en Panamerikaanse spelen.

Bij winst zeker van deelname aan Spelen

De Ruiter tevreden met Zweden als tegenstander Jong-Oranje

GENEVE - Nol de Ruiter, bondscoach van het Olympisch elftal, toonde zich redelijk tevreden met Zweden als tegenstander in de kwartfinale van de strijd om het Europese kampioenschap.

Als Oranje het duel wint, kwalificeert het zich bovendien voor de Olympische Spelen van Barcelona. De beste van de vier verliezende kwartfinalisten plaatst zich eveneens rechtstreeks, indien Schotland de halve finale bereikt. Schotland neemt niet zelfstandig deel aan de Spelen. De op een na beste verliezer speelt een play off tegen Australië.

Als Schotland, dat Duitsland lootte, wordt uitgeschakeld, krijgt de beste van de vier verliezers de herkansing tegen Australië. De vier halve finalisten gaan dan rechtstreeks naar Barcelona. Wie de beste verliezer is wordt bepaald aan de hand van alle tot en met de kwartfinales gespeelde EK-kwalificatie-duels.

Nederland speelt 11 maart in Utrecht eerst thuis tegen Zweden. Op 25 maart volgt de return. In welke plaats is nog niet bekend. Zweden wil, in verband met de weersomstandigheden, zo zuidelijk mogelijk spelen.

Op 25 maart speelt het Nederlands elftal ook. De Europese kampioen komt dan vriendschappelijk in actie tegen Joegoslavië. Over de gevolgde selectieprocedure heeft De Ruiter nog geen overleg gevoerd met bondscoach Michels. "Maar ik ga er vanuit", zegt De Ruiter, "dat ik het sterkst mogelijke elftal kan opstellen."

RICHARD WITSCHGE

De Ruiter rekent daarbij niet op Richard Witschge. "Hij heeft een vaste plaats in het Nederlands elftal en zal ook naar het EK in Zweden gaan, niet naar de Olympische Spelen. Persoonlijk acht ik het uitgesloten dat een speler aan beide evenementen deelneemt."

Voetballers als Frank de Boer, Roy en Vink zullen mogelijk moeten kiezen. "Ik zal de spelers adviseren voor de Olympische ploeg te kiezen", zegt De Ruiter. "Het is hun enige kans ooit aan Olympische Spelen deel te nemen. De volgende keer zijn ze te oud. Doen ze het goed, dan stromen ze vanzelf door naar de A-selectie. Dan komen ze alsnog in aanmerking voor een EK of WK."

Voor het zover is zal jong Oranje echter eerst van Zweden moeten winnen. De Ruiter, die Zweden onlangs tegen Israel zag spelen: "We krijgen te maken met een stugge tegenstander. Maar het had slechter gekund. Italië en Duitsland zaten ook in de koker."

Geen contract: heupen versleten

ALMELO - Heracles kan toch geen beroep doen op Eric Godlieb.

De Surinaamse voetballer, die pas na vele juridische procedures een werkvergunning kreeg, werd door de medische staf van de Almelose eerste divisieclub afgekeurd.

Godlieb, na een trip van zijn club Transvaal in Nederland achtergebleven, heeft versleten heupen. Het al van beide zijden ondertekende contract wordt nu verscheurd.

Sport Agenda

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO
(Rif)
geopend op woensdag van 14.00-16.45 uur; vrijdag van 20.00-22.00 uur; zaterdag van 13.00-17.00 uur en zondag van 09.30-12.30/14.00-17.00 uur.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00-02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(Sentro di Bario Janwé)
elke zaterdag van 09.00-13.00 uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf 7 tot 23 jaar.

****

Kans op trainers-contract met nationale bond

Van Beveren neemt in Verenigde Staten voetbal-draad weer op

DALLAS - Jan van Beveren probeert een goede harmonie te vinden tussen postzegels en voetbal. Postzegels verkoopt hij, het is zijn beroep in Dallas. Voetbal is en blijft zijn grootste hobby, ook in de Verenigde Staten. Zo nam Van Beveren onlangs de keepers van het team USA onder handen.

"Ze waren in Dallas twee weken in trainingskamp voor een oefenwedstrijd tegen Costa Rica." Hoewel meer dan 40.000 toeschouwers aanwezig waren, verzuimde zelfs de lokale televisie melding te maken van de uitslag (1-1).

"Voetbal stelt hier niks voor", weet Van Beveren wiens buren liever naar honkbal, american football of ijshockey kijken. "Die sporten zijn veel interessanter voor de sponsors. Telkens pauzes, dus tijd voor commercials. En de macht van het geld is groot, hoor. Bovendien is het voetbal voor de gemiddelde Amerikaan niet spectaculair genoeg."

Toch wil filatelist Van Beveren mede zijn stempel proberen te drukken op de popularisering van het voetbal in de States. De wereldtitelstrijd van 1994 vindt in het land van de onbegrensde mogelijkheden plaats. "De nationale ploeg is heus zo slecht nog niet. Als ze maar wat meer mogelijkheden hadden om bij elkaar te komen. Na Dallas ging ieder zijns weegs. En zien ze elkaar pas weer half januari."

Op 25 januari en 2 februari wachten duels met de Sovjetunie, in Miami en Detroit. "In de tussentijd gebeurt er hoegenaamd niets. Want een landelijke competitie bestaat niet." Er wordt te weinig met het best aanwezige talent gedaan." In Dallas begeleidt Van Beveren sinds een aantal weken een jeugdelftal.

"De vorige trainer werd ontslagen, te weinig gewonnen. Heb ik het wel over kindertjes beneden de elf jaar", zo kenschetst de sinds 1980 in Amerika wonende oud-doelman van Sparta en PSV, de ongeëvenaarde prestatie-maatschappij. "Ik ben vooral weer wat gaan doen om zelf actief te blijven", aldus de 43-jarige stijlvolle keeper van weleer.

CONTRACT MET BOND

Van Beveren schat de kansen dat hij binnenkort een contract met de bond zal ondertekenen op fifty-fifty. Het contact met bondscoach Bora Milutinovic is hem in elk geval best bevallen. "Ze zijn best ambitieus bezig, ik weet niet of ik wel in dat enorm zware programma mee kan. Die twee weken, met twee trainingen per dag, waren leuk om te doen, ja. Maar ik kan onmogelijk 365 dagen per jaar klaar staan."

Financieel zullen beide partijen best tot elkander komen. "Door dat WK in '94 komen er wel veel sponsors op het voetbal af. En dan praat je over enorme bedragen. Al is het mij niet duidelijk waar al dat geld heen gaat." Bang voor Amerikaanse concurrentie hoeven de toonaangevende landen in het 'world soccer' vooralsnog niet te zijn.

"Het voetbal is hier maar een hele kleine sport en dat zal niet één twee drie veranderen. De man op de straat heeft nog nooit van Gullit gehoord. De enige naam, met wie hij op de proppen zal komen, is die van Pele. Maar ja, dat is alweer zoveel jaren geleden. Al die grote buitenlandse sterren van toen, ik ben waarschijnlijk de enige die is achtergebleven."

Manchester United:

Alleen eigen aanhang welkom

MANCHESTER - Manchester United wil met ingang van het volgende seizoen geen supporters van de tegenstanders meer toelaten tot het stadion Old Trafford.

Dit om de veiligheid van de eigen fans te garanderen.

Gemiddeld wordt Manchester United dit seizoen bezocht door 45.000 toeschouwers. De capaciteit van het stadion wordt echter teruggebracht tot 34.000. Alle staanplaatsen zullen verdwijnen.

"We hebben 60.000 leden", verklaarde voorzitter Edwards. "Daarvan zullen we er al een aantal moeten teleurstellen. Het is duidelijk dat er voor de supporters van de tegenstander dan geen plaats overblijft."

Sinds de ramp in het Heizelstadion van Brussel, waarbij in 1985 39 toeschouwers om het leven kwamen, heeft de UEFA sterk aangedrongen op stadions met louter zitplaatsen.

Timman 19e op FIDE-ranglijst

MANILA - Wereldkampioen Gari Kasparov voert met 2780 punten nog altijd de FIDE-ranglijst aan voor zijn landgenoten Anatoli Karpov (2725) en Vassili Ivantsjoek (2720) die momenteel de Nederlandse topschaker Jan Timman bekampt.

De Brit Nigel Short (2685) bezet de vierde plaats voor de Indiër Vishwanathan Anand (2760) en Boris Gelfand (Sov/2665).

Jeroen Piket (2615) nadert Jan Timman (2620) snel. Timman staat op de negentiende plaats. Het verschil met landgenoot Piket bedraagt nog maar vier plaatsen. Loek van Wely (2560) is de derde Nederlandse vertegenwoordiger in de top honderd: 85ste.

Grieperige Amsterdammer van slag

Timman verliest tweede partij van Ivantsjoek

HILVERSUM - Het gaat allerminst naar wens met Jan Timman in de KRO-tweekamp.

De eind vorige week veertig geworden Amsterdammer verloor in Hilversum ook het tweede duel met Vassili Ivantsjoek uit de Oekraïne. Met nog vier partijen te spelen en een achterstand van 0-2 is er voor Timman weinig eer meer te behalen.

Of Timman nog last heeft van de griep, die hem vorige week trof, is niet bekend. Zieke schakers plegen nooit te klagen. Keres verscheen tijdens het Hoogovenstoernooi ooit eens in pijama om in tien zetten remise te maken. En Botwinnik zei als hij zich niet lekker voelde steevast: "Een soldaat moet marcheren."

Feit is wel, dat Timman de scherpte mist om de uit Lwov afkomstige, agressief spelende Ivantsjoek behoorlijk van repliek te dienen. Het was de zevende keer dat beide spelers elkaar achter het schaakbord troffen. Ivantsjoek won vijfmaal, twee partijen eindigden in remise.

De met wit spelende Ivantsjoek koerste in een Nimzo-Indische opening aan op vroegtijdige ruil van de dames. Met zijn secondant Nebrasov had hij de stelling tot en met de zeventiende zet (Pf1) in de ochtenduren bij de voorbereiding al op bord gehad. Timman bood aanvankelijk goed tegenspel. Zijn negentiende zet (b5) was venijnig. Hij bedierf echter alles door de vreselijke zet 23....c6 in plaats van Td6.

Voor Ivantsjoek was de afwikkeling in Studio één toen niet al te moeilijk meer. Met 25....c3 had Timman nog enig verzet kunnen bieden. Hij koos echter voor Td6, waarna het van kwaad tot erger werd. Ivantsjoek nam de tijd om het vonnis over Timman te voltrekken. De Amsterdammer haalde nog de eerste tijdcontrole, maar daarmee was alles gezegd. Op de 44ste zet kon hij opgeven.

ZETTENVERLOOP

Het zettenverloop van de tweede partij:

Wit: Ivantsjoek.

Zwart: Timman.

1. d2-d4, Pg8-f6, 2. c2-c4, e7-e6, 3. Pb1-c3, Lf8-b4, 4. e2-e3, b7-b6, 5. Pg1-e2, Lc8-a6, 6. Pe2-g3, Lb4xc3+, 7. b2xc3, d7-d5, 8. Lc1-a3, La6xc4, 9. Lf1xc4, d5xc4, 10. Dd1-a4+, Dd8-d7,

11. Da4xc4, Dd7-c6, 12. Dc4xc6+, Pb8xc6, 13. c3-c4, 0-0-0, 14. Ta1-c1, Kc8-b7, 15. Ke1-e2, h7-h5, 16. f2-f3, h5-h4,17. Pg3-f1, Th8-h5, 18. La3-b2, Pc6-a5, 19. e3-e4, b6-b5, 20. Pf1-e3, b5xc4,

21. d4-d5, e6xd5, 22. Lb2xf6, g7xf6, 23. Pe3xd5, c7-c6, 24. Pd5xf6, Tg5-b5, 25. Tc1-c2, Td8-d6, 26. Pf6-g4, f7-f5, 27. Pg4-f2, Td6-g6, 28. Th1-g1, f5-f4, 29. Pf2-h3, Tg6-f6, 30. Tg1-d1, Kb7-c7,

31. Ke2-d2, Tb5-c5, 32. Td1-c1, Tf6-f8, 33. Kd2-e1, Kc7-b6, 34. Ph3-f2, Tc5-g5, 35. Ke1-f1, Kb6-b5, 36. Pf2-d1, Tf8-g8, 37. h2-h3, Kb5-b4, 38. Tc1-b1+, Kb4-a4, 39. Pd1-b2+, Ka4-a3, 40. Pb2xc4+, Pa5xc4,

41. Tb1-b3+, Ka3-a4, 42. Tc2xc4+, Ka4-a5, 43. Tc4-c2, Tg8-g6, 44. Tb3-b7

Zwart geeft op.

Overleg met Palestijnen-Jordanië én Syrie vruchteloos

Impasse MO-conferentie

WASHINGTON - Onderhandelaars van Israel, de Palestijnen en Jordanie hebben elkaar dinsdag in Washington in het kader van de bilaterale onderhandelingen over het Midden-Oosten opnieuw ontmoet. Maar er waren geen aanwijzingen dat een doorbraak ophanden is over de vraag hoe de besprekingen over Palestijns zelfbestuur zullen worden opgezet. Het overleg is vastgelopen.

In het Witte Huis ontving president Bush de Israelische minister van Buitenlandse zaken, David Levy, en onderstreepte tegenover hem de noodzaak bij het vredesoverleg nu gewichtige zaken aan te pakken. Levy verklaarde dat "de betrokken partijen zelf hun problemen zouden moeten oplossen' en dat dit "het bestaansrecht van de onderhandelingen is". Na zijn korte bezoek aan het Witte Huis zei Levy dat president Bush dit standpunt "aanvaardbaar" noemde.

SLECHTE DAG

De aanwezigheid van de Israelische minister in de Verenigde Staten hing vooral samen met de zitting van de Algemene vergadering van de Verenigde Naties, die maandagavond een in 1975 aangenomen resolutie introk waarin Zionisme wordt gelijkgesteld met racisme. Van dit besluit werd een gunstige uitwerking op het vredesproces verwacht. Maar de Israelische onderhandelaar Benyamin Netanyahu noemde "maandag" juist een slechte dag voor de onderhandelingen omdat de drie Arabische deelnemers tegen de intrekking van de racisme-resolutie stemden.

Maar procedurekwesties die al spelen sinds het begin van de besprekingen, op 10 december, blokkeerden ook dinsdag de besprekingen tussen de Israeliers en een Palestijns-Jordaanse delegatie. Beide partijen bediscussieerden wederom in de gangen van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse zaken de details van deze bilaterale onderhandelingen.

TWEESPORIG

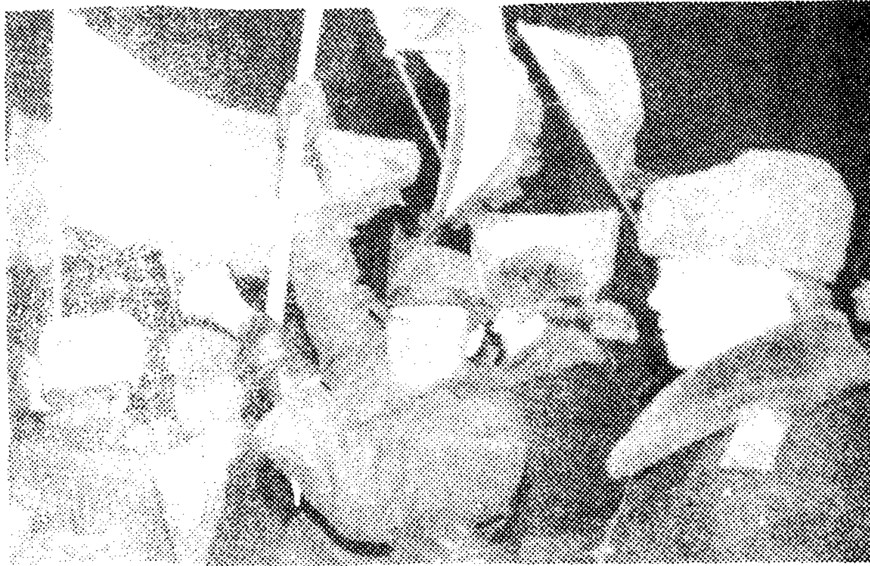
De Palestijnen willen onderhandelingen over twee sporen, waarbij zij zo onafhankelijk mogelijk de eigen problemen in de bezette gebieden willen aankaarten, terwijl Israel en Jordanie hun eigen overleg voeren. De Israeliers willen met een gezamenlijke delegatie blijven onderhandelen.

De besprekingen tussen Israel en Syrie verlopen ook moeilijk door de brede kloof in hun interpretaties van VN-resolutie 242, een van de grondslagen van het vredesoverleg. Syrie zegt dat in die resolutie wordt opgeroepen tot een Israelische terugtrekking uit de Golan-hoogvlakte. Israel zegt aan de resolutie te hebben voldaan met de aftocht uit en overdracht van de Sinai-woestijn aan Egypte in de jaren tachtig.

NICOSIA - Iran en Marokko herstellen de onderlinge diplomatieke betrekkingen die Teheran meer dan tien jaar geleden had verbroken nadat koning Hassan een schuilplaats had geboden aan de afgezette sjah.

Dit heeft het Iraanse persbureau IRNA maandag gemeld. Egypte is nu het enige grote Arabische land dat geen volledige diplomatieke betrekkingen met Iran onderhoudt. Teheran stond met de meeste Arabische landen op gespannen voet tijdens de Iraans-Iraakse oorlog tussen 1980 en 1988.

Communisten laten zich horen

■*MOSKOU - In de hoofdstad van de Sovjetunie en van de Russische federatie werd betoogd door degenen die het communisme zijn trouw gebleven. Op het Rode Plein getuigden zij van hun geloof in de Sovjetunie in zijn oude opzet en in het communisme als de meest ideale ideologie. De politie hield een oogje in het zeil bij de betoging.*

Leider anti Aquino-coup op vrije voeten

MANILA - Een Filipijnse rechtbank heeft maandag, ondanks bezwaren van de regering, de leider van een staatsgreep die de regering van president Corazon Aquino in 1989 aan het wankelen bracht op borgtocht vrijgelaten.

Billy Bibit, een voormalige politie-kolonel die in 1989 een groep opstandige militairen leidde die Aquino af wilde zetten, werd na meer dan een jaar gevangenschap vrijgelaten na betaling van een borgsom van 700.000 pesos (47.520 gulden). Bibit verklaarde tegen verslaggevers na de uitspraak: "Eerlijk gezegd was ik verbaasd. Het is een leuk Kerstcadeau voor mij. Eindelijk is een aantal mensen verstandig geworden". Advocaten van de regering, die de borgsom wilden verdubbelen, verklaarden dat hij verschillende keren geprobeerd heeft te ontsnappen.

Christmas

KERSTMENU

25 en 26 december 1991

Apéritif "Dubosq" Champagne

***

Terrine de Fruits de Mer
Samengestelde vispaté

***

Consommé Anglaise
Heldere Lamssoep

***

Coquilles d'Homard à la Chambord Fleurons
Kreeft met Pernodsaus

***

Sorbet au Muscat
Sorbet van muskaatwijn

***

Médaillons de Chevreuil à la Bordelaise
Reebiefstuk met rode wijnsaus

***

Mousse au Roquefort
Mousse van Roquefortkaas

***

Grand Dessert Noël

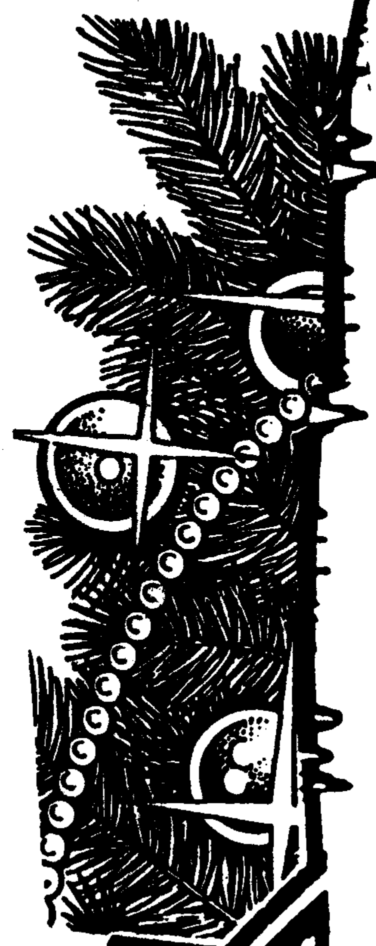
***

Moka et Bonbons
Koffie of thee met bonbons

***

Naf. 120.00 per persoon
(geen service charge)

Voor reservering: Tel.: 614688

"Surabaya" restaurant

INDONESIAN FOOD

Op 25 en 26 december a.s. zijn wij alleen open voor het diner van 18.00 - 23.00 uur met een speciaal kerstmenu.
Gelieve tijdig te reserveren: tel. 617388.
Wij wensen u prettige feestdagen.

Waterfort Arches 1-2-3
Curaçao - Neth. Antilles
© (599-9) 617388

El Marinero

Schottegatweg Noord 87-B, Curaçao, Netherlands Antilles, Phone: 599-9 79833

The King of Seafood in Curaçao

Kom 24 december
Noche Buena
en
26 december 2e Kerstdag
gezellig genieten van een heerlijk diner met piano muziek
Dominico's Herrera
van 7.30 - 10.30 uur.
Wij verwachten U!

Please make your reservations!

Tel.79833

Restaurant Bodegon
PORTO MADEJRA
Fokkerweg 3 - Tel.: 657380

Kerst Menu 1

1 Glass Champagne
—
Lobster Bisque
—
Rabbit braised in Port wine & Caviar
Fresh vegetables
Duchassed potatoes
—
Orange mousse
Coffee
—
fl. 65,—
Children up to 10 12 years half price

Kerst Menu 2

Cured salmon & Cottage cheese on toast
—
Clear Beef Broth
—
1 Glass White Wine
Smoked Turkey Liver pate sauce
X-mas Ham
Freh vegetable
Duchassed Potato
—
Peach melba
—
Coffee or Tea
—
fl. 55,00
Children up to 12 years half price

Kerst Menu 3

Ajaka
—
1 Glass White Wine
—
Beef Wellington
Cognac Sauce
Fresh vegetables
Parisienne potato

Pastry
—
Capuccino Coffee
—
fl. 47,50
Children up to 12 years half price

Dine Out

ND-CAFE
Watermeel 18

TMENU
ecember 1991

alen, Krab en Kreeft
***
é Borghèse
nten en reepjes Kippeborst
***
Bosvruchten
***
dje van Bladerdeeg
groente
*
t fruit en roomijs

met bonbons

77.50
charge)

ras met

077

Christmas Menu

Avocado stuffed with shrimps
***
Turkey steak
Potatoes Almondine
Caramelized chestnut
Cranberry sauce
Vegetable
***
Orange Parfait
***
Coffee, liquor and bon bon

fl. 40,— exclusive 10% serv. charge

For office parties we serve Christmas Menu starting december 19th thru 26th

Please make reservations in advance

December 24th open for lunch only from 2 - 4 o'clock

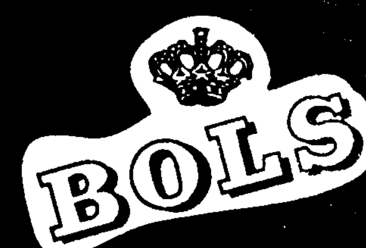
December 25th and 26th open for dinner only from 6 - 11 o'clock

We also serve a la carte

CACTUS CLUB

TRY A LONG ONE

Beyond the Blue Horizon
1/2 oz. Bols Blue Curaçao
1 oz. Vodka
mix well - Serve on ice with slice of lemon

Blue Lagoon
2 parts Bols Blue Curaçao
Top up with Tonic
Dash of fresh Lemon juice
Lots of ice

Blue Mountain
3/4 Blue Curaçao
3/4 oz. Vodka
1 1/2 oz. Jamaican rum
1 1/2 oz. Orange juice
shake with ice
strain & add ice

Blue Shark
1-2 dashes Bols Blue Curaçao
11/2 ms Bolskaya Vodka
11/2 ms tequila
shake with ice
strain & add ice

Blue Flamingo
1/2 ms Bols Blue Curaçao
1 ms Vodka
1/2 ms Bols Parfait Amour
1/2 ms Apricot syrup
1 ms Grapefruit juice
shake

Blue Tail Fly
1 1/2 oz. Blue Curaçao
1 tbs. Bols white Creme de Cacao
1 tbs. light cream
shake with ice
strain & serve over ice

Blue Bird
1/2 oz. Bols Blue Curaçao
2 1/2 Bols Silvertop dry gin
dashes Angostura bitters
shake with ice
strain & add ice

Blue Lady
3/4 ms Bols Blue Curaçao
1 1/4 ms Seven-up
fresh Lemon juice
stir with ice or serve cold

BLUE CURAÇAO

BY BOLS

ENTRANCE
OMATO SOUP
MAIN COURSE
K HAWAIAN STYLE
WITH CHRISTMAS HAM,
HEESE AND PINEAPPLE
H HOME FRIED POTATOES
HOT VEGETABLES
DESSERT
M WITH FRESH FRUITS
OFFEE OR TEA

NAF 39.95
+ 10%
serv. charge

ENTRANCE
OF CHICKEN OR AYACA
MAIN COURSE
UFFED CALAMARI:
OD, TOPPED WITH CHEESE
CIOUS SEAFOOD SAUCE
H HOME FRIED POTATOES
HOT VEGETABLES
DESSERT
QUESILLO
FEE OR LIQUEUR

For a Special Christmas...

Be our guest this Christmas Day! We've a delightful special Christmas menu filled with traditional foods you love!

OPEN
Christmas Day
December 25th
and December 26th
from 11.00 a.m. till 11.00 p.m.

ROSE GARDEN Bar Restaurant
Oude Caracasbaaiweg
For reservations: tel.: 614574

'a dianan di fiesta
nbe Apollinaris ta
ZUIVER!

The Queen of Table Waters
Apollinaris

deseá un i tur un
un
uiver!

sorefan inc.
Schottegatweg West 351
Telefon 688677 / 688333

Hotel Holland RESTAURANT 't Kokkeltje

KERSTMENU

25 DECEMBER 1991

PATÉ DE FOIE DE VOLAILLE ARTISINAL ET VINAIGRETTE AU PORT
Huisgemaakte gevogelte Paté met een Port dressing
*
FILET DE BOEUF CRU MARINE AVEC MOUTARDE ET ANETH
Rauwe ossehaas gemarineerd met grove mosterd en dille
*
SAUMON À LA MINUTE, SAUCE CIBOULETTE
Zalm à la minute bereidt met bieslook saus
*
MELON FRAPPÉ
Meloen frappé
*
MIGNON DE VEAU AVEC POMMES ET SAUCE AU CALVADOS
Gebakken Kalfsbiefstuk met Calvados saus en appel
ou/of
PAUPIETTE DE SOLE FARCIE AVEC HOMARD, ET SAUCE HOMARD
Tongrolletjes gevuld met kreeft, geserveerd met kreeftensaus.
*
FROMAGE
Kaas
*
DÉSERT NOËL
Kerst Dessert

Fls. 75,- & 10% X-charge

RESTAURANT
The Wine Cellar
Concordiastraat z/n

KERSTMENU

Ganzelever en Duivenborst fillet op salade van eikeblad en chantarellen
*
Krachtige Wild Bouillon
*
Warme Kreeft in Romige Safraan Saus
*
Sorbet van Tuin Lamoen
*
Licht gerookte koteletjes van Speenvarken met Wildzwijn fillet
of
Gebraden Reerug
*
Geitekaas met Citrus vruchten
*
Palet van Parfaits
*
Koffie met Kirsch
*
Assortiment van Grand Cru Wijnen

Tel. 612178 - 674909

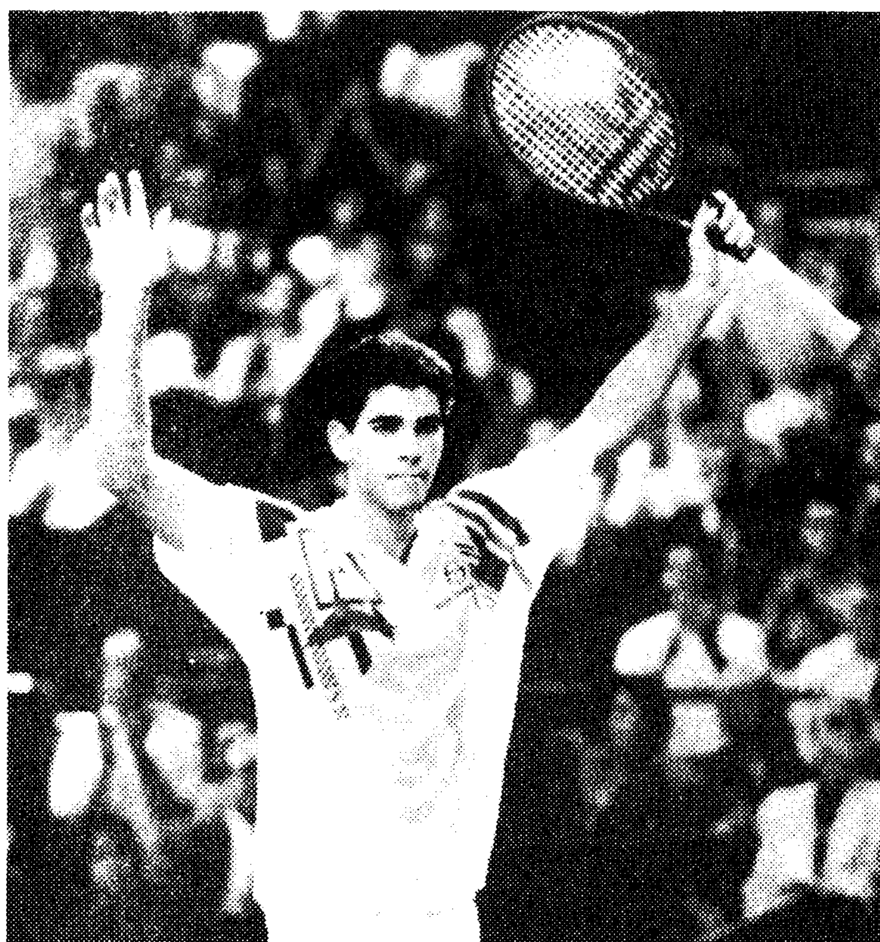
WILLEMSTAD — Dinsdagavond 17 december werd het Kerstbouten-parentoernooi bij bridgeclub Asiento afgesloten. Het was tevens de laatste wedstrijd van het jaar en 7 januari 1992 begint Asiento weer met de eerste competitie van het nieuwe jaar.

Dinsdagavond namen zeventien paren deel en de avonduitslag was als volgt: 1. Dames Roose/Berend 61.79%; 2. dames Bongers/Blankevoort 58.04%; 3. echtpaar Van den Ende 57.74%; 4. mevr. Bergsma/heer De Paula 55.65%; 5. dames Winkel/Nijdam 54.64%; 6. dames Van Silfhout/Wilgenhof 52.08%; 7. heren Groot/Van der Broek 50.30%; 8. dames Pieters Kwiers/Diana Geenen 50.00%.

De uitslag van het gehele Kersttoernooi, waaraan 58 personen deelnamen, werd daardoor als volgt: 1. mevr. Saladin 59.43%; 2. echtpaar Van den Ende 58.26%; 3. heer De Paul 57.80%; 4. mevr. Bergsma 57.07%; 5. heren Cox/Blufpand 55.36%; 6. heren Hullman 52.73%; 7. dames Berend/Roose 52.09%; 8. mevr. Geenen/heer Brown 50.53%; 9. heren Lubbers/Schomper 50.53%; 10. heer Groot 50.20% en 11. heer Engelman 50.16%.

De overigen speelden minder dan vier wedstrijden mee of eindigden beneden vijftig procent.

Sampras weer in Davis Cup-team

NEW YORK - Tom Gorman heeft zijn vertrouwen in Andre Agassi en Pete Sampras (foto) nog niet opgezegd.

De coach van het Amerikaanse Davis Cup-team heeft beide tennissers opgeroepen voor het eerste duel voor de editie 1992, van 31 januari tot en met 3 februari op Hawaii tegen Argentinië.

Agassi en Sampras waren er onlangs ook bij toen de Verenigde Staten in Lyon de finale tegen Frankrijk verloor. Sampras verloor bij zijn Davis Cup-debuut zowel van Guy Forget als van Henri Leconte. Agassi won tenminste nog van Forget.

Gorman heeft nog niet besloten welk dubbel hij tegen Argentinië wil inzetten. In Lyon stelden Ken Flach en Robert Seguso teleur.

Reserve-doelman Oranje haakt af

Hiele maakt ruim baan voor de jeugd

ZEIST - Joop Hiele heeft bondscoach Rinus Michels woensdag laten weten, dat hij zich niet langer beschikbaar stelt voor het Nederlands elftal.

De doelman van SVV/Dordrecht'90 betwijfelt het sterk of hij nog voldoende motivatie op kan brengen voor een evenement als het Europees kampioenschap, dat volgend jaar juni in Zweden wordt gehouden.

"Het kostte me de laatste tijd al enige moeite de accu weer op te laden. Ik wist bovendien steeds voor 99 procent zeker, dat ik reservekeeper zou zijn. Voor een enkele interland was dat nog wel op te brengen, maar een EK is heel iets anders. Laat de bondscoach nu maar naar jong bloed uitzien. Ik heb de heer Michels hiervan op de hoogte gebracht en hij had begrip voor mijn situatie", verklaarde Hiele.

Hiele, die eerste kerstdag 33 jaar wordt, maakte in de jaren 80 vrijwel permanent deel uit van de selectie van Oranje. Hij debuteerde in het najaar van 1980 in het Nederlands elftal, dat een vliegende storm in Dublin aantrad tegen Ierland. De doelman uit Hendrik Ido Ambacht kreeg op 5 juni van dit jaar in Helsinki tegen Finland zijn achtste en laatste cap.

Joop Hiele, die het grootste gedeelte van zijn loopbaan bij Feyenoord onder de lat stond, maakte het EK van 1988 en het WK van 1990 mee als reserve achter Hans van Breukelen, die besloten heeft na de Europese titelstrijd in Zweden een punt te zetten achter zijn interlandcarrière.

Hiele, die anderhalf jaar geleden werd aangetrokken door SVV en na de fusie mee verhuisde naar de Dordtse Krommedijk, is bij Oranje de absolute recordhouder bankzitten. In totaal droeg hij 54 keer het shirt met rugnummer 16.

KNVB-voorzitter Martin van Rooijen overhandigde Hiele op 17 april bij de wedstrijd Nederland - Finland een horloge met inscriptie ter gelegenheid van zijn 50ste reservebeurt. Bondscoach Rinus Michels toonde woensdag begrip voor de beslissing van Hiele. "Joop heeft zich altijd voorbeeldig opgesteld. We zullen zijn besluit moeten respecteren."

Record-winst in NBA-competitie

RICHFIELD - Met liefst 148-80 wonnen de basketballers van Cleveland Cavaliers zondag hun thuiswedstrijd voor de NBA-competitie tegen Miami Heat.

In het Richfield Coliseum in de Amerikaanse staat Ohio werd historie geschreven, want de 68 punten vormden de ruimste marge ooit in de nationaal basketball association gerealiseerd.

Het oude record stond sinds 1972 op naam van de Los Angeles Lakers die de Golden State Warriors met 162-99 vernederden.

Soren Lerby mag blijven

MUENCHEN - Soren Lerby mag van het bestuur van Bayern München blijven als trainer van de dit seizoen tobbende Zuidduitse topclub.

Bij de vergadering van dinsdag, die tot ver na middernacht duurde, werd het vertrouwen in de 33-jarige Deen uitgesproken.

Afgesproken werd ook, dat de aan lager wal geraakte oud-international Gerd Müller per 1 januari aan de technische staf wordt toegevoegd.

"Der Bomber", die Oranje in 1974 van de wereldtitel afhield, gaat functioneren als scout en als spion bij wedstrijden van komende tegenstanders van Bayern.

Hij probeert tevens volgend jaar het Duitse A-trainersdiploma te halen.

Qua financiën:

EK '92 nu al groot succes

STOCKHOLM - De eindronde van het Europees voetbalkampioenschap in Zweden wordt voor de acht deelnemende landen in ieder geval een financieel succes.

In totaal is er voor de gekwalificeerden voor "Euro 92", waaronder Nederland, een bedrag te verdienen van tenminste 40 miljoen Zwitserse frank (50 miljoen gulden).

Elk team kan afhankelijk van het aantal wedstrijden en de prestaties een aandeel in de winst tegemoet zien van tussen de vijf en zevenenhalf miljoen gulden. Die bedragen stonden al vast toen wereldkampioen Duitsland het laatste hindernisje - Luxemburg bedwingen - nog moest nemen.

Naast de acht "finalisten" delen ook de 26 landen, die in de voorronden werden uitgeschakeld, mee. Die nationale bonden kunnen elk rekenen op een kleine twee ton.

[A]ngst voor instabiliteit huidige systeem

[K]apitaalvlucht aan [g]ang vanuit China

HONG KONG - De [gr]oeiende bezorgdheid [ov]er de stabiliteit van het [co]mmunistische systeem [bi]nnen het enig overgebleven communistische [im]perium heeft als gevolg [da]t steeds meer particu[li]eren en bedrijven hun [ka]pitaal opnemen en over[bre]ngen naar veiliger [oor]den.

[Dit] wordt bevestigd in diplo[ma]tieke kringen evenals in [de] wereld van de bankiers en [die] van de project-ontwikke[laa]rs. Bij de bedrijven zijn [het] niet alleen de particu[lie]re ondernemingen die Ame[rik]aanse dollars het land uit [bre]ngen. Ook semi-overheids[bed]rijven doen dit. Onder [and]er wordt geld gestoken in [co]ndomimiun-projecten in de Verenigde Staten. Er is sprake van een kapitaalsvlucht, zo vindt Hie Ee Khor, een functionaris van het Internationaal Monetaire Fonds (IMF) in Beijing. Hij zei dat het voor de Chinese autoriteiten nagenoeg onmogelijk is daarop greep te krijgen.

Deze kapitaalsvlucht is volgens hem de schuld van de corrupte figuren binnen het Chinese systeem: Veel Chinezen hebben geprofiteerd van de recente financiële en economische ruimte in hun land om winstgevende zaken op te richten, maar de staat is toen in gebreke gebleven met het opzetten van een wetgeving welke het aantrekkelijk maakt om de gelden in eigen land te steken.

[M]et wisseling van EG-voorzitterschap:

[J]oegoslavië-conferentie [v]erhuist naar Portugal

DEN HAAG - Net als het [v]oorzitterschap van de [Eu]ropese Gemeenschap [za]l ook vredesconferentie [ov]er Joegoslavie per 1 [ja]nuari worden overge[dra]gen van Den Haag [na]ar Portugal.

[Di]t is ook destijds bij aan[va]ng van de conferentie door [de] EG-landen zo afgesproken. [Por]tugal neemt de leiding en [de] "infrastructurele verzor[ging]" over, zo heeft de woord[voer]der van Buitenlandse [zak]en dinsdag verklaard. Als [ond]erdeel van de vredescon[fere]ntie zal Nederland ook [de le]iding van de EG-waar[nem]ersmissie (zestig man) en het woordvoerderschap overdragen aan Lissabon. Het is volgens Buitenlandse zaken overigens niet uitgesloten dat Portugal op zijn beurt een beroep zal doen op de EG om de vredesconferentie met ingang van 1 januari in Brussel te stationeren.

Al eerder is binnen EG-verband er over gesproken om de EG-vredesconferentie definitief onder de hoede van Brussel te brengen. Het voorzitterschap van de vredesconferentie blijft bij de Britse oud-minister van Buitenlandse zaken Lord Carrington, aldus Buitenlandse zaken.

[B]ij vermeende Sikhsactie [o]p platteland veertien doden

[NE]W DELHI - In een [Indi]aas dorpje aan de voet [illegible] [zon]dag veertien mensen, [onde]r wie drie vrouwen [en] zes kinderen ver[moo]rd.

[Mili]tante Sikhs hebben de [mo]orden waarschijnlijk [gep]leegd, zo meldde het [Indi]ase persbureau United [New]s of India. De moord[partij] was in de buurt van de [pla]ats Pilibhit, ongeveer 240 [kilo]meter van Delhi. Pilib[hit,]dat in de deelstaat Uttar [Pra]desh ligt, is de afgelopen [maa]nden verscheidene keren [do]elwit geweest van aan[slag]en van Sikhs. De plaats ligt dicht bij de grens met Nepal en is omgeven door [illegible] vier militante Sikh-organisaties eiste eerder de verantwoordelijkheid voor de aanslag van 5 december in Uttar Pradesh op die het leven kostte aan 24 mensen. Volgens deze groepen hadden hun schutters in de deelstaat toegeslagen omdat de regering van Uttar Pradesh tegen de Sikhs is.

Sikhs strijden in de deelstaat Punjab voor een eigen staat. Zij zijn van mening dat hun gemeenschap door de Hindu-meerderheid wordt gediscrimineerd.

DE NEDERLANDSE TOP 40

IEDERE VRIJDAG VAN 15.00 - 19.00 UUR.
<< LASER 101 >>
PRESENTATIE: WILLEM DEKKER

DOE MEE MET DE TOP-40 PRIJSVRAAG!! & MAAK KANS OP VELE LEUKE PRIJZEN!!

Deze Week	Vorige Week	Aantal Weken	Titel / Artiest
01	01	09	KON IK MAAR EVEN BIJ JE ZIJN-gordon
02	04	05	I LOVE YOUR SMILE-shanice
03	03	05	BLACK OR WHITE-micheal jackson
04	07	04	SMELLS LIKE TEEN SPIRIT-nirvana
05	02	11	ROODKAPJE-pater moeskroen
06	08	05	GO-moby
07	12	07	THE SHOW MUST GO ON-queen
08	11	03	MYSTERIOUS WAYS-u 2
09	06	07	OVER AND OVER AGAIN-robby valentine
10	05	11	LETS TALK ABOUT SEX-salt n' pepa
11	10	05	RING MY BELL-dj jazzy jeff & the fresh prince
12	24	02	JUSTIFIED AND ANCIENT-the klf
13	09	06	OBSESSION-army of lovers
14	17	04	GET READY FOR THIS-2 unlimited
15	–	14	BOHEMIAN RHAPSODY-queen
16	18	03	DIAMONDS AND PEARLS-prince
17	29	02	DON'T LET THE SUN-g.michael&e.john
18	13	08	CHANGE-lisa stansfield
19	25	02	OLEE SINTERKLAAS-ome henk
20	16	05	STRO RACE-mannenkoor karrespoor
21	34	02	LIVE AND LET DIE-guns n' roses
22	14	11	EVERYBODY'S FREE-rozalla
23	15	07	JAMES BROWN IS STILL ALIVE-holy noise
24	35	02	STARS-simply red
25	19	05	TURN DA MUSIC UP-2 brothers on the 4th floor
26	22	03	IK VRAAG AAN SINTERKLAAS-henk temming
27	21	09	HOLE HEARTED-extreme
28	–	01	WHEN A MAN LOVES A WOMAN-m.bolton
29	26	04	STILL ON YOUR SIDE-rene froger
30	–	01	KEEPING THE FAITH-de la soul
31	36	02	THIS HOUSE-alison moyet
32	23	14	JAMES BROWN IS DEAD-l.a.style
33	32	03	SKAT STRUT-m.c. skat kat & the stray mob
34	–	01	THE UNFORGIVEN-metallica
35	–	01	MERRY CHRISTMAS EVERYBODY-slade
36	38	02	TU-mecano
37	20	08	THE FLY-u 2
38	33	03	ELKE VROUW-hanny
39	–	01	2 LEGIT 2 QUIT-hammer
40	27	04	THIS IS YOUR LIFE-londonbeat

ATLANTA - Een Amerikaans hof van beroep heeft dinsdag bepaald dat Washington de repatriering mag hervatten van Haitiaanse bootvluchtelingen die sinds eind september de wijk hebben genomen voor het militaire bewind op hun eiland. Dat hebben rechtbank-functionarissen gemeld.

Het hof verwierp daarmee met twee stemmen tegen een een uitspraak van een federale rechter in Miami (Florida) die de Amerikaanse regering had opgedragen te stoppen met de gedwongen terugkeer van de vluchtelingen naar Haiti. Veel Haitianen zijn de afgelopen twee maanden het eiland ontvlucht nadat militairen de gekozen president Jean-Bertrand Aristide de macht hadden ontnomen.

De Verenigde Staten bieden momenteel tijdelijk onderdak aan 5.516 Haitiaanse vluchtelingen op de marinebasis Guantanamo, een Amerikaanse enclave op Cuba. Daarnaast verblijven 955 vluchtelingen aan boord van Amerikaanse marinevaartuigen en schepen van de Kustwacht. Een legerwoordvoerder op Guantanamo liet weten dat militairen op de basis nog geen voorbereidingen hebben getroffen om de vluchtelingen terug te sturen. Aan 215 Haitianen is politiek asiel verleend terwijl 277 vluchtelingen naar andere landen zijn vertrokken.

'Zodat niemand een gokje waagt'

Venetiaan wil bij staatsgreep militaire steun vanuit Nederland

AMSTERDAM/PARAMARIBO — President Ronald Venetiaan wil nu garanties van Nederland, dat het een gewapende macht stuurt ter herstel van de democratie, als in Suriname een staatsgreep zou worden gepleegd tegen zijn regering. In een interview met Het Parool zegt hij dat gezorgd moet worden dat iemand honderd keer nadenkt voor hij een staatsgreep pleegt. "Zoals Nederland zich nu opstelt, kan zo'n pleger van een staatsgreep altijd nog een gokje wagen. Het is niet duidelijk of Nederland naar Paramaribo zal opstomen om een eventuele staatsgreep terug te dringen. Zo liggen de kaarten nu", aldus Venetiaan.

Venetiaan vindt de afwachtende houding van Nederland merkwaardig, zeker gezien de grote waarde die Nederland zegt te hechten aan herstel van de democratie. "Dat brengt morele verplichtingen met zich mee. Zonder de dreiging van gewapend ingrijpen kan een kleine groep een land gijzelen en afbrengen van de democratie, terwijl de hele wereld toekijkt hoe de zaak naar de kelder gaat. Voor mij is duidelijk dat Nederland nu niet klaar staat om Suriname gewapend te hulp te snellen". Volgens de Surinaamse president is legerleider Bouterse niet de enige kandidaat die het democratiseringsproces zou kunnen verstoren. Hij wil Bouterse' aandeel in vorige coups niet negeren, maar wijst erop dat hij niet de enige is die een coup zou kunnen plegen.

Of Bouterse als legerleider aanblijft, hangt volgens Venetiaan af van de aspiraties van de legerleider en van de mate, waarin hij zich is gaan realiseren wat de consequenties zijn van niet-democratische methodes. Hij heeft pogingen tot een staatsgreep gedaan en moet nu inzien dat het niet werkt in Suriname. Ik neem aan dat hij daar langzaamaan van doordrongen is'.

Van Venetiaan is de Amerikaanse Drugs Enforcement Agency (DEA) welkom als zij een kantoor in Paramaribo wil openen. "Die kan ons bij het politiewerk bijstaan", zegt de president. "Ik ga er wel van uit dat ze in hun werk open zijn tegenover onze diensten, want we hebben er niets aan hier mensen te krijgen die rapporteren aan derden zonder dat ze de zaken met onze mensen doorpraten".

De president nodigt de vijfduizend tot achtduizend vluchtelingen in de kampen in Frans-Guyana uit terug te keren naar Suriname. "Het is rustig in het binnenland. Als de vluchtelingen terug willen, kan dat. Dan treffen wij voorzieningen voor hen. Maar ze moeten eerst duidelijk maken dat ze ook terug willen. We kunnen moeilijk dorpen aanleggen en voedsel kopen als we niet weten of ze komen en waar ze naar toe gaan".

Nederlandse steun aan de betalingsbalans noemt Venetiaan dringend nodig voor het opkrikken van de Surinaamse economie. Dat het rapport van Coopers & Lybrand nog niet door Suriname is overgenomen, verklaart Venetiaan uit het feit dat de omstandigheden in het land zijn veranderd. Voor al het financiële beleid van de regering-Kraag heeft geleid tot tekorten van enkele honderden miljoenen. Dat had Coopers & Lybrand niet voorzien. "De salarissen van het overheidspersoneel zijn onder de regering-Kraag fors opgetrokken. Uitbetalingen aan ouden van dagen of behoeftigen zijn soms met tweehonderd procent gestegen".

Kritiek dat de sanering van de economie te lang op zich laat wachten, wijst Venetiaan van de hand. "Als je de taken van een vorige regering overneemt, duurt het even voordat het effect van eigen beleid merkbaar wordt. We hebben een flink pakket schulden van onze voorgangers gekregen. Men denkt dat we niet willen saneren, maar dat is onjuist. De grote stok die we achter de deur hebben, is het feit dat we onze economie naar de knoppen zien gaan. Als we het roer niet snel omgooien, is het te laat", aldus Venetiaan in Het Parool.

Voorzitter Vereniging personeelsbeleid:

"Visie op personeelsbeleid is belangrijk"

WILLEMSTAD — "In principe steunen wij iedere activiteit die bijdraagt tot een gezondere visie over de rol van werknemers in het produktieproces. Naar onze mening is een gebrekkige visie daarover bij leidinggevers een van de belangrijkste belemmeringen om het personeelsbeleid — en daardoor ook de produktiviteit — op het vereiste niveau te brengen".

Aan het woord is Rafael Pichardo, voorziter van de AMPK (Asosiashon pa Maneho di Personal Kòrsou), over het komende seminar van het adviesbureau voor personeel en organisatie, Interamo nv, op 23 januari 1992.

De grootste uitdaging op het gebied van personeelsbeleid op Curaçao is volgens Pichardo dan ook om het personeelsbeleid binnen de bedrijfsvoering de plaats en erkenning te geven die het toekomt. Die 'juiste plaats' wordt door de AMPK overigens puur zakelijk gezien. De 'human asset' vormt samen met investeringen en technologische vernieuwingen de basis van iedere bedrijfsvoering. Een goede produktiviteit is slechts haalbaar indien al deze drie schakels op gelijkwaardige en serieuze wijze benaderd worden. Te meer, omdat inves-teringen en vernieuwingen uiteindelijk afhankelijk zijn van de mensen die het allemaal moeten doen.

Helaas schort daar op Curaçao nog heel wat aan. Het personeelsbeleid hangt in de bedrijfsvoering in de regel als vijfde wiel aan de wagen. Strategische beleidsplannen zien er mooi uit, maar aan de meest fundamentele praktische voorwaarde — de 'human asset' — wordt een ondergeschikte rol toegekend. Een structurele integratie van het personeelsbeleid in de algemene bedrijfsvoering, is volgens de AMPK dan ook een basisvoorwaarde om de produktiviteit te verhogen.

Op dit moment is de AMPK bezig met een enquête waarbij de positie van het personeelsbeleid binnen het bedrijfsgebeuren op Curaçao nauwkeurig wordt geanaliseerd. Alhoewel de enquête nog niet is afgerond, durft Pichardo op basis van eerdere gegevens wel te stellen dat de basisinstrumenten voor het personeelsbeleid in veel bedrijven onvoldoende ontwikkeld is. In feite kan men dan beter spreken van personeelsadministratie, omdat het 'beleid' niet veel meer inhoudt dan het bijhouden van personeelsgegevens, zoals indiensttreding, vakantiedagen en salarissen. Bij een volwassen personeelsbeleid — Pichardo spreekt zelf van Human Resourse Management — komen echter ook factoren aan de orde, zoals adequate werving, selectie en introductie, vorming en trainingen, carrière-begeleiding, een afgewogen arbeidsvoorwaardenbeleid, een adequaat toegepast en consistent beoordelingsbeleid en een continue betrokkenheid van de werknemers bij de doelstellingen van het bedrijf. Aan de hand van de enquête kan men inschatten of er enige ontwikkeling te bespeuren valt in de aanpak van het personeelsbeleid en welke punten op Curaçao bijzondere aandacht verdienen.

De AMPK organiseert regelmatig interne activiteiten voor zijn eigen leden (personeelsfunctionarissen) met het doel om een verantwoordelijke ontwikkeling te stimuleren op het gebied van Human Resource Management. Ook is het de bedoeling om begin 1992 te starten met een voortgezette opleiding voor strategisch personeelsmanagement, waarvoor momenteel een projectdosier bij KABNA ligt. Deze opleiding is bedoeld voor mensen met een HBO-opleiding die minstens twee jaar een beleidsfunctie hebben bekleed. Volgens de AMPK komt dit aspect namelijk onvoldoende aan de orde in doorsnee technische juridische of adminsitratieve opleidingen, terwijl deze opleidingen vaak mensen afleveren die later in leidinggevende functies terecht komen.

Of deze mensen een effectief personeelsmanagement kunnen voeren, is echter mede afhankelijk van de organisatie waarin ze terechtkomen en van de visie van de top. Seminars, waarbij alle punten aan de orde komen die voor een effectief personeelsbeleid van belang zijn, zullen volgens Pichardo zeker bijdragen tot een eigentijdse visie bij de top over de functie van human resource management als integraal deel van hun beleidsvoering.

Vervolg van pag. 1

mensen te kalmeren en hun te zeggen dat er niets zal gebeuren", aldus Sjevardnadze. "We moeten de mensen de waarheid vertellen. Nu dienen wij waakzaam te zijn en alles te doen om te verhinderen dat de toestand verder verslechtert". Sjevardnadze trad in december vorig jaar af nadat hij gewaarschuwd had voor een dreigende staatsgreep. In augustus kreeg hij gelijk, toen een aantal conservatieve politici een staatsgreep pleegde en president Gorbatsjov gevangen zette in diens buitenhuis op de Krim.

Een van de belangrijkste verzetshelden tegen deze staatsgreep, burgemeester Gavriil Popov van Moskou, mag niet aftreden. Dit heeft de gemeenteraad van de hoofdstad van de Russische federatie en van de SU woensdag verklaard. Popov had in het weekeinde verklaard dat hij de pijp aan Maarten geeft omdat de regering van Rusland talmt met ingrijpende hervormingen. Het stadsbestuur van Moskou gelooft namelijk dat het aftreden van Popov de toestand in de stad zou kunnen destabiliseren en Moskou aan de rand van de afgrond brengen.

HAAST BONN

Duitsland, de belangrijkste partner van de SU in het Westen, heeft er bij zijn Europese partners op aangedrongen gezamenlijk op te treden bij het erkennen van de onafhankelijke republieken die uit de uiteenvallende SU ontstaan. Het vooruitzicht dat de SU aan het eind van het jaar verdwijnt, betekent volgens Bonn een uitdaging aan de wereld om verantwoordelijk en snel te handelen. De regering van kanselier Helmut Kohl heeft gezegd dat ze dezelfde betrekkingen op hoog niveau zal aangaan met Rusland en andere republieken als ze met de SU gehad heeft. "In het belang van de stabiliteit in oostelijk Europa is het essentieel .... dat er zonder uitstel helderheid komt over de betrekkingen van de Europese Gemeenschap met de republieken van de voormalige SU", zegt minister van Buitenlandse zaken Hans-Dietrich Genscher in een verklaring.

Hij zei dat het onderwerp vandaag (donderdag) in Brussel aan de orde moet komen op een conferentie van de ministers van Buitenlandse zaken van de NAVO. De ministers buigen zich over de mogelijkheid een "taakgroep" op te richten die belast wordt met het verlenen van humanitaire hulp aan de vroegere vijand.

Römer en Römer

■ *WILLEMSTAD — Ex-gouverneur René Römer bekijkt 'zijn schilderij', dat komt te hangen in de portrettengalerij in het gouvernementshuis. De onthulling vond vorige week plaats. Het portret van dr. Römer werd geschilderd door de in Nederland bekende portretschilder Dick Stapel en werd aan gouverneur mr. Jaime Saleh aangeboden door een 36-tal bedrijven en instellingen uit het Curaçaose bedrijfsleven als blijk van waardering voor de oud-gouverneur Römer gedurende zijn ambtsperiode aan het land bewezen diensten.*

Voor de organisatie zorgden Ronald Gomes Casseres en Lionel Anthony. De portrettentraditie werd in 1961 door wijlen Richard Henriquez gestart.

Op de foto het moment van de onthulling van het portret door gouverneur Saleh en oud-gouverneur Römer.

SOFIA - Libie zal waarschijnlijk Bulgarije benaderen met het verzoek om daar het Lockerbieproces tegen twee Libische geheim agenten te mogen houden.

Dit heeft een functionaris van het ministerie van Buitenlandse zaken in Sofia woensdag verklaard na de aankomst van een Libische gezant die met de Bulgaarse autoriteiten besprekingen zal voeren over de kwestie. "De afgezant van het Libische leiderschap zal de mogelijkheid van een bemiddelingsrol voor Sofia bespreken", aldus de zegsman van het ministerie. Woordvoerders van de regering wilden de informatie ontkennen noch bevestigen.

IMD traint Van der Valk casino-mensen

WILLEMSTAD — Het adviesbureau Integrated Management and Design (IMD) verzorgt een training voor het personeel van het casino in het Van der Valk/Plaza Hotel. Twaalf zaal- en tafelchefs volgen deze week drie middagen een cursus in gesprekstechnieken en conflicthantering. Afgelopen dinsdagmiddag werd de training geopend door gezaghebber drs. Elmer Wilsoe.

In Landhuis Kortijn — waar Feffik haar praktijkopleidingen aanbiedt — volgen de toekomstige casinomedewerkers drie middagen van één tot en met vijf uur de training. Dindag bestond het programma uit een workshop: de deelnemers inventariseerden de relevante onderwerpen voor een vervolg trainingsprogramma. De overige twee middagen (donderdag 19 en vrijdag 20 december) besteedt cursusleidsters drs. Elly Hu-A-Ng en Jacqueline de Palm van IMD aan een training in gesprekstechnieken en conflicthantering.

Deze training geeft de zaal- en tafelchefs van het casino in het Van der Valk/Plaza Hotel meer vaardigheid bij het reageren op problemen met personeel en klanten.

De training is een aanvulling op de vaktechnische opleiding die het casinopersoneel al heeft gevolgd. De klantgerichtheid staat voorop bij het nieuwe casino, dat binnenkort zal gaan draaien. Zondag 22 december om vijf uur 's middags is de feestelijke opening van het casino.

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(**openingstijden** voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-20.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur.
(**openingstijden** voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken om 15.30 uur; gewone stukken om 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Lions: informatie H. van Bommel, tel.: 8896.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Restaurant Beefeater.

GALERIA DI ARTE BONAIRE (Kaya Grandi 70): openingstijden: maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): open op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk, Kralendijk:
maandag t/m zaterdag om 18.45 uur; zondag om 08.00 en 19.00 uur.
Coromotokerk, Antriol:
maandag t/m zaterdag om 19.30 uur; zondag om 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk, Rincon:
maandag t/m zondag om 19.30 uur.

Nep-moord

KRALENDIJK — Dinsdag had de reconstructie plaats van de steekpartij met dodelijke afloop, begin deze maand. Verdachte R.M. toonde met behulp van een vrouwelijke agent aan hoe de zaak zich had voltrokken.

Het blijkt dat M. zijn vroegere vriendin eerste enkele malen met een steen op het hoofd heeft geslagen, alvorens de dodelijke steken werden toegebracht. Zoals bekend, is het meisje Iraida Trinidad aan een inwendige bloeding overleden.

De reconstructie werd bijgewoond door de officier van Justitie mr. Giselle Veen-Jonkhout en haar plaatsvervanger op Bonaire Walter Coffie. De belangstelling van de bevolking was groot.

Weinig belangstelling bij Opening Wilhelminapark

KRALENDIJK — De belangstelling voor de officiële ingebruikneming van het gerenoveerde Wilhelminapark was niet erg groot. De meeste stoelen werden bezet door de groep Zestig Plus, die speciaal voor het evenement uitgenodigd was. Afwezig waren gezaghebber mr. George Soliana, minister Rudi Ellis en Statenlid Urba Pourier.

Er was in feite geen opening of een symbolische handeling. Een tweetal toespraken, waarbij gedeputeerde Ramoncito Booi nogmaals memoreerde hoeveel onnodige commotie de restauratie van het Wilhelminapark had gegeven. "Nu we hier staan en zien wat het uiteindelijk is geworden, weten we dat alle problemen, die werden gemaakt, onnodig waren. Er werd zelfs een pop geplaatst die het standbeeld van Johan van Walbeeck moest vervangen. Nu weten we, dat de overheid goed heeft gehandeld. Soms barst een kritiek los, zonder dat men het eindresultaat heeft gezien", aldus gedeputeerde Booi.

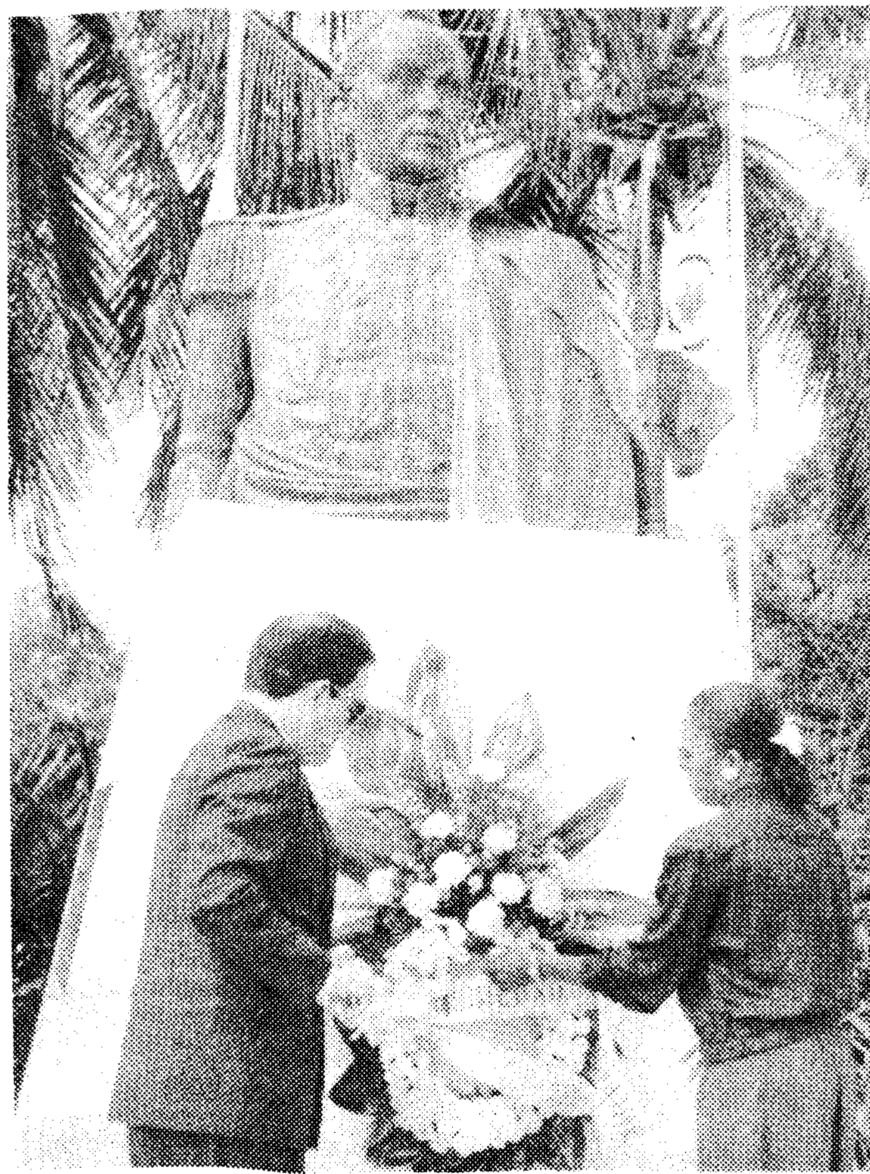
De gedeputeerde attendeerde erop, dat het park nog niet geheel klaar is, ook al is alles volgens schema verlopen. Er moet nog materiaal uit Nederland aankomen.

AANNEMER

De aannemer van de renovatie van het park en de eerste fase van de promenade is de Bonaireaanse Wegenbouw Mij (BWM). Directeur Frans Marcellis was speciaal naar Bonaire gekomen om het project aan te bieden. Marcellis memoreerde, dat in het verleden al eerder infrastructurele werkzaamheden door BWM werden uitgevoerd. Daarna is het Bonaireaanse bedrijf aan een winterslaap begonnen van 25 jaar. Daaruit ontwaakt zij door het project van het Wilhelminaplein.

Eenmaal weer begonnen, beloofde Marcellis dat het bedrijf nu een belangrijke mate zou blijven bijdragen aan de realisatie van infrastructurele voorzieningen. Hij dacht daarbij onder andere aan de aanleg van een riolering en het reinigen en hergebruiken van afvalwater. Ook aanpassingen die noodzakelijk zijn voor de uitbreiding van de luchthaven hebben de interesse van BWM.

Het eerste project waar Marcellis echter naar zegt te streven, is het project Zeepromenade. De woorden van Frans Marcellis sloten het officiële gedeelte af en daarna was er een glaasje limonade voor de genodigde Zestig-plussers.

■ *KRALENDIJK — Woensdagochtend had een bloemenhulde plaats bij de buste van Simón Bolívar. De bijeenkomst was naar aanleiding van de herdenking van Bolívars sterftedag. Voor de overheid waren aanwezig gezaghebber mr. George Soliana en gedeputeerde Noris Gomes, die een krans legden. Ook eilandssecretaris en vermoedelijke opvolger van Soliana mr. Frits Goedgedrag was aanwezig.*

■ *KRALENDIJK — Het aantal genodigden dat kwam opdagen in het gerenoveerde Wilhelminapark was matig. Geen enkel lid van de Eilandsraad nam plaats op de stoelen voor genodigden, uitgezonderd Papy Cecilia.*

Op de eerste rij vlnr Papy Cecilia, de gedeputeerden Noris Gomes en Ramoncito Booi en Statenleden Robby de Jong en Papa Statia sloten de rij.

Donkere wolken boven de lichten

KRALENDIJK — Na de ingebruikneming van het Wilhelminapark trokken de genodigden naar de Kaya Grandi waar het 'feest van het licht' moest plaats hebben.

De winkelstraat trok enorm veel belangstellende kijkers, die na alle berichten en de drie dagen afgesloten Kaya Grandi wel eens wilden zien, wat vijftigduizend dollar aan verlichting kon betekenen.

De ontsteking van de enkele honderden lampjes, de verlichte Kerstslee en de uit lampjes bestaande ster konden geen 'ahhhh's' en 'ohhhh's uit de kelen krijgen. Veelgehoorde opmerkingen waren kritische, dat het gebodene nooit vijftigduizend dollar gekost kan hebben.

COMMENTAAR

Verkeerde koers

JUIST NU DE Amigoe Paboso-leider Nochi Willem het voordeel van de twijfel wilde geven, heeft de politicus weer de koers ingeslagen die hem in zijn jaren op Bonaire een omstreden figuur heeft gemaakt. Sedert zijn intrede in de actieve politiek is Willem een ander mens geworden. Geen provocaties meer, maar terzake doende opmerkingen en gedocumenteerde oppositie.

Met spijt heeft de Amigoe moeten constateren dat Willem weer op het verkeerde pad is. Wetende dat de lokale pers uitgenodigd was om aanwezig te zijn bij de opening van het gerenoveerde Wilhelminapark om zes uur 's avonds, nodigde Willem de pers uit voor een vergadering aan zijn huis om half zes. Geen water van de Caribische Zee wast weg, dat Willem daarmee beoogde de opening van het park te boycotten.

De Amigoe heeft geen gebruik gemaakt van de uitnodiging van Willem, ondanks de mededeling dat er 'veel campari' was. Jammer dat de Paboso in een half uur verziekt, wat in twee jaar is opgebouwd.

Paboso-leider Willem:

"Reis naar Aruba was politieke zet van Booi"

KRALENDIJK — In een woensdag uitgegeven verklaring van de Partido Boneriano Sosial (Paboso) zegt de leider van deze politieke partij, Nochi Willem, dat zij niet in de val van gedeputeerde Ramoncito Booi zijn getrapt. Op dezelfde manier als in de Warahama-kwestie heeft Booi volgens Paboso persoonlijke belangen en overheidsbelangen verward door uit naam van de overheid aan de leden van de Eilandsraad tickets en daggeldvergoeding voor een driedaagse reis naar Aruba aan te bieden.

De afgelopen week is het Bestuurscollege — met uitzondering van gezaghebber mr. George Soliana en de Paboso-fractie — samen met de leden van de Eilandsraad afgereisd naar Aruba om de opening van het casino van La Cabana bij te wonen. Volgens Willem is de kennis en de ervaring van de familie Mansur zowel op commercieel als politiek terrein groot genoeg om te weten dat de ethiek vereist, dat de leden van de Eilandsraad op een conventionele manier uitgenodigd dienen te worden.

Willem: "In eerste instantie leek het of alle kosten voor de reis naar Aruba en het verblijf aldaar voor rekening van de Mansurs zouden komen. Het is evenwel duidelijk dat gedeputeerde Booi opzettelijk gelegen heeft tegen de Eilandsraadsleden en daarbij de naam van de familie Mansur misbruikt heeft. Dat is geconfirmeerd door Cai Marsera (UPA), die via het lokale radiostation meedeelde dat niet de familie Mansur, maar het Bestuurscollege de leden van de Eilandsraads uitnodigde".

Willem ontving een op de Maduro & Curiels Bank getrokken cheque van 450 gulden voor extra drankjes die op Aruba genuttigd zouden worden. Ook de andere genodigden konden over dat bedrag bschikken. Voor Willem een vraag, waarom de Eilandsraad vorige week vijf moties van de Paboso wegstemde, toen er een kleine salarisaanpassing werd gevraagd voor de arbeiders bij de overheid. Ook ziet Willem in het optreden van gedeputeerde Ramoncito Booi opnieuw het zoeken van persoonlijke bevrediging. Nu weer in relatie met een potentieel draagkrachtige investeerder. Hij gebruikt volgens de Paboso-leider de overheid om de Eilandsraadsleden uit te nodigen.

Willem: "Precies dezelfde manier waarop Booi in 1988 indruk wilde maken op de Nederlandse ex-minister drs. Jan de Koning. Daarbij werden ook tientallen vrienden uitgenodigd op de particuliere boerderij van Booi. Helaas bleek achteraf, dat toch de overheid dit moest betalen. Het staat vast dat gedeputeerde Booi zijn persoonlijke belangen niet wist te onderscheiden van overheidsbelang. Volgens de rechter schaamde Booi zich er zelfs niet voor om een ambtenaar aan te zetten tot valsheid in geschrifte".

Naar de mening van Paboso (refererend aan een vroegere verklaring van de voorzitter van de Kamer van Koophandel Aubrey Sealy; red.), dat Booi een geniale manier ontwikkeld had om als Statenlid op kosten van de bevolking persoonlijke zaken te regelen. In zijn verklaring zegt Paboso-leider Nochi Willem dat hij benieuwd is of de gehele Eilandsraad bij een volgende investeerder weer naar diens land van herkomst zal reizen om met eigen ogen te zien hoe een project zich heeft ontwikkeld.

Naar de Amigoe uit de woorden van Ramoncito Booi heeft begrepen, is er momenteel een financieel draagkrachtige groep Chinezen geïnteresseerd in deelname in een Bonaireaanse hotelproject.

HET WEER

WEERSVERWACHTING geldig tot morgenmiddag 12:00 uur:
Licht tot half bewolkt, tijdelijk zwaar bewolkt met enkele plaatselijke buien.
Zwakke tot matige, overdag mogelijk af en toe vrij krachtige, oostelijke wind (tussen vijf en twintig knopen).

WEEROVERZICHT:
Een zwakke storing in de middelste luchtlagen, die maar weinig van plaats verandert, neemt geleidelijk in betekenis af. Desondanks zal de onstabiliteit in de komende 24 uur nog voldoende zijn om op de Benedenwindse eilanden wederom enkele verspreide buien tot ontwikkeling te doen komen.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

Vanmorgen 08.00 L.T.		Afgelopen 24 uur		
Station	Het weer	Max	Min	Neerslag mm
Aruba	zwaar bewolkt	30	21	1.9
Bonaire	zwaar bewolkt	--	--	0.3
Curaçao	half bewolkt	29	23	0.9
St Eustatius	licht bewolkt	27	22	4.0
St Maarten	licht bewolkt	30	24	0.5
Amsterdam	regen	07	05	7.0
Bogotá	nevel	19	10	sp
Kingston	licht bewolkt	32	23	0.1
Miami	zwaar bewolkt	25	18	0.0
New York	licht bewolkt	03	-10	0.0

MENSEN

CAPRICE YRAUSQUIN

wil langs deze weg aan haar familie en vrienden op Curaçao en Aruba mededelen dat zij onlangs haar titel

Meester in het Fiscaal Recht

behaald heeft aan de Rijksuniversiteit van Leiden.

Zij zal zich in 1993 op Curaçao vestigen.

■ *Het huisdier van de familie Tsimbal in Kiev, deelt met hen een eenkamer-woning. Olga de geit is sinds kort, "kind" in huis en wordt gehouden om onder andere haar melk. Twee keer per dag voorziet zij de familie van verse melk. Een uitkomst, want sinds maanden heerst er een uiterst voelbaar tekort van levensmiddelen, waaronder melk, de voormalige Soujetunie.*

Archeologen hebben diep in het Amazone-oerwoud in Zuid-Amerika bewijzen gevonden van een verloren gegane beschaving die teruggaat tot 6.000 jaar voor Christus. Dat meldt donderdag de Britse krant The Independent.

"De ontdekking maakt duidelijk dat de beschaving in de Nieuwe Wereld is begonnen in het Amazonebekken, en niet zoals altijd is aangenomen in het Andesgebied met de Incacultuur of in Mexico", aldus de krant.

Wetenschappers van de universiteit van Oxford hebben tests uitgevoerd op fragmenten van schalen, aardewerk en houtskool die bij de nederzetting Taperinha, diep verscholen in de Amazonejungle van Brazilië, zijn uitgegraven.

BB schenkt villa

De Franse actrice **Brigitte Bardot** is van plan haar villa in St Tropez, die een vermoede waarde heeft van ruim 7 miljoen gulden, te schenken aan de dierenbeschermingsgroep die zij heeft opgericht. Dit heeft haar advocaat woensdag gezegd.

De 57-jarige actrice hoopt met haar gebaar de Franse regering er toe te bewegen haar stichting te erkennen als een charitatieve instelling. Op die manier zou deze na haar dood kunnen blijven bestaan.

De regering in Parijs aarzelt de Briggitte-Bardot-stichting die status te geven, omdat ze vindt dat een hechte financiële basis ontbreekt. Maar een schenking van de aan zee gelegen villa "La Madrague" in de Mondaine badplaats aan de Middellandse zee zou aan die bezwaren tegemoet komen.

De stichting ontstond in 1986 en had als startkapitaal de opbrengst van de publieke verkoop van effecten van Bardot. Deze brachten ongeveer een miljoen gulden op. Sindsdien heeft ze zich beijverd voor een beëindiging van de handel in ivoor en tegen het jagen in Frankrijk.

Wega di Number Kòrsou

8 5 1 3 9 6 10 4 2

8525
3153
6126

TELECURAÇAO

DONDERDAG

17.00 Ora pa Mucha;
17.45 E Man Drechi di Dios.
18.15 Agedres na Plaka Chikí met Omalio Merien: 'Kersttoernooi';
18.30 Informe Deportivo met Hector Rosario;
18.45 Nieuws in het Nederlands;
18.57 Tempu pa Dios;
19.00 Rikesa Universal met Mavis Albertina;
20.00 Telenotisia;
20.30 Telenovela: 'Fiera Radical';
21.00 Desirée's Banquet met Desirée Leito: 'Monumento Matrimonial';
21.30 Musical Special;
22.00 Wega di Number Kòrsou;
22.07 Science & Technology Week;
22.40 Musical Special;
23.30 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)
* * * * * *

HBO

DONDERDAG

17.00 Adventures of Tintin
17.30 Movie: 'The Neverending Story II: The Next Chapter' (1990, Jonathan Bradis/Alexanders Johnes)
18.00 Movie: 'Seems like Old Times' (1980, Goldie Hawn/Chevy Chase)
21.00 Play by Play: A History of Sports Television
22.00 Movie: 'Predator 2' (1990, Danny Glover.Bill Paxton)
24.00 Inside the NFL
01.00 Movie: 'In The Cold of The Night' (1990, Jeff Lester/Adrienne Sachs)
02.55 Movie: 'The Adventures of Ford Fairlane' (1990, Andrew Dice Clay/Priscella Presley)
04.40 Kids in the Hall
05.10 Movie: 'Satan's Princess' (1990, Robert Fostner/Lydie Denier)
06.40 14th Annual Young Comedians Show.

CBS

DONDERDAG

21.00 Top Cops
22.00 Trials of Rosie O'Neill
23.00 Knots Landing.

■ *Vandaag heeft de bekende Antilliaanse kunstschilder Jo Anemaet de respectabele leeftijd van 80 jaar bereikt. Sedert 1980 verblijft hij elk jaar ongeveer acht maanden op Curaçao. Thans is dat ook het geval.*

Als zoon van de Nederlandse politieman Johannes Franciscus Anemaet en de Sint Maartense Marie Ernestine Bremer zag hij op 19 december 1911 op Sint Maarten het levenslicht.

Hij is ten dele op alle (zes) eilanden van de Nederlandse Antillen opgegroeid. Als jonge man heeft hij zich voor de Tweede Wereldoorlog bij het KNIL (Koninklijk Nederlands-Indisch Leger) gemeld en heeft tezamen met enige andere Antillianen jarenlang in "De Oost" gezeten. Tijdens de oorlog was hij in een Japans kamp geïnterneerd. Zijn potloodschetsen van die tijd die enig beeld gaven op het kampleven, zijn gepubliceerd.

Na de Oost verkoos hij als marinier in eigen land te dienen. Sedert 1951 tot aan zijn pensionering in 1965 heeft hij op Curaçao gewoond. Ook toen was hij in zijn vrije tijd aan het schilderen. Waar hij ook ter wereld heeft gezeten, het ontbrak hem nooit aan vrienden.

Zijn tentoonstellingen hier op Curaçao zijn ook steeds druk bezocht. Menigeen heeft hij ook gelukkig kunnen maken met zijn aquarellen en schilderijen, die bijna altijd Antilliaanse taferelen en mensen tot onderwerp hadden.

Wij wensen deze markante schilder, die zo bekend staat om zijn opgeruimd karakter en zijn blakende gezondheid en die nog altijd mooie schilderwerken produceert, van harte proficiat met zijn verjaardag!!

Nederland kent veel VUT-ers

Nergens in Europa stoppen de mensen zo vroeg met werken als in Nederland. In 1989 werkte hier nog slechts 24 procent van de mannen in de leeftijdsgroep van 60 tot 65 jaar. In 1971 was dat nog 72 procent. Voor vrouwen nam dat percentage af van 12 naar 8. Dit staat in een rapport van Osa, de organisatie voor strategisch arbeidsmarktonderzoek.

De regelingen voor vroegtijdig uittreden, **VUT**, spelen hierin een belangrijke rol, maar zijn niet de enige oorzaak. De arbeidsparticipatie van mannen tussen de 50 en 60 jaar daalde van 89 procent in 1971 tot 71 procent in 1989. De afvloeiing naar WW en WAO nam in die tijd enorm toe.

Nu de arbeidsmarkt krapper is geworden streeft de overheid ernaar ouderen langer aan de slag te laten blijven en stellen de werkgevers de VUT ter discussie. Het OSA-rapport beveelt aan om drempels weg te nemen om oudere WAO-ers weer aan het werk te krijgen. Behalve een betere begeleiding tijdens ziektewet en WAO wordt ook voorgesteld stageperiodes in te voeren. In een langere proeftijd dan tot dusver gebruikelijk kan een kandidaat-werknemer kennis en kunde opdoen. Ook wordt meer training en opleiding aanbevolen.

VS wilde ras verbeteren

De veiligheidsraad van de Amerikaanse regering heeft in dertien landen grootschalige sterilisatieprogramma's gesteund om te voorkomen dat deze landen zich tot wereldmachten zouden ontwikkelen. Ook wilde de Amerikaanse regering "het menselijk **ras verbeteren**" en de exploitatie van delfstoffen en andere hulpbronnen in die landen verzekeren.

Dat schrijft het tijdschrift 'Mondo e missione' dat wordt uitgegeven door het pauselijk missie-instituut Pime. Onder de landen waar de Amerikaanse regering sterilisatieprogramma's en andere projecten op het gebied van de geboortenregeling zou hebben gesteund, behoren India, Bangladesh, Pakistan, Indonesië, Mexico, Turkije en vooral Brazilië.

Het blad beroept zich op een memorandum van de veiligheidsraad van 1974, dat jarenlang geheim is gebleven, maar onlangs is gepubliceerd door de 'Executive intelligence revue'. Het memorandum draagt de titel 'Gevolgen van de bevolkingsgroei voor de nationale veiligheid en de buitenlandse belangen van de Verenigde Staten'. In 1974 werd de veiligheidsraad geleid door de latere minister van buitenlandse zaken, Henry Kissinger.

AMIGOE Fax: 674524 Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao,N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander
Leeward News Holding

Hoofdredactie:
Peter Dicker (Hoofdredacteur)
A. van Leeuwen(adjunct-hoofdredactrice)
N. Hendrikse (eindredacteur ÑAPA)

Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Jacoline Debrot-Steegstra, Hennie Harinck, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf)

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie: Viola Bernardus en Janny Naaldijk
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-15.30 uur Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 15.30 binnen zijn.

ZOEKERTJES verschijnen op dindag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-15.30 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Caya G.F. Betico Croes 110
Tel: 24333 (drie lijnen)
Faxnummer: 22368

Eindredacteur/Directeur
Jos van der Schoot
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf)
Advertentie-afdeling: Etleen Clemencia-Landsmark

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 152 tel: 8627

SINT MAARTEN
Correspondent:
Eddie Williams, P.O Box 366, tel: 22580 / 22764
Faxnummer: 25868

Abonnementen en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel: 23919.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
Mevrouw Peggy van de Horde,
Whitewallweg 1

AMSTERDAM
correspondenten:
Mike Willemse
Telefoon & Fax: 020-6137251

HILVERSUM
correspondenten:
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel: 035-724300)

Persagentschappen: ANP en AP
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers

DRUKKERIJ: Rotaprint N.V.

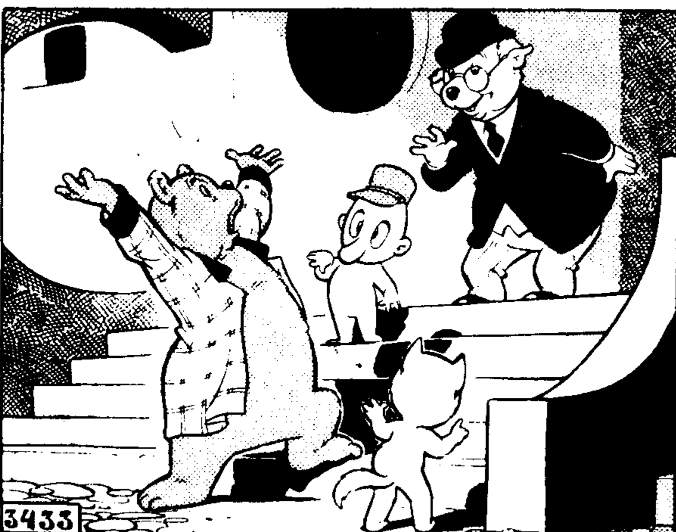
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo N.V. Tel: 370503, 370504 en 370304

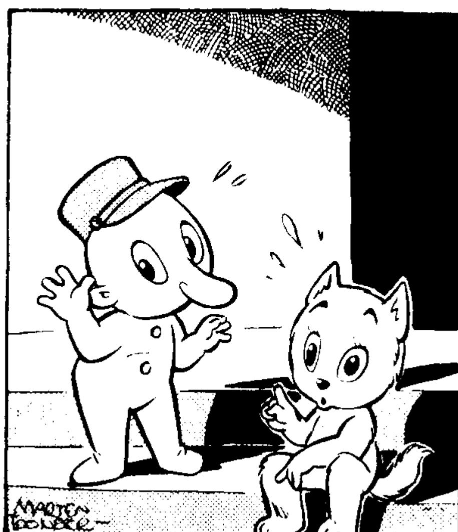
Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr: 208.000, Maduro Bank rek. nr: 286.330.08 en ABN rek. nr: 11.15.626
Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110, tel: 24333
Bonaire (abonnementen en incasso):
E.A. van der Ree, Kaya Lisboa 9

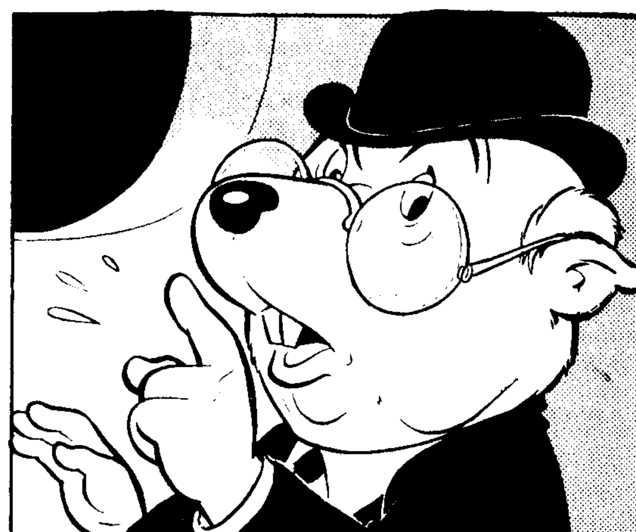
Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen **vijftien gulden per maand**

Buiten Antillen (Nederland):
NAf. 80,15 per maand (luchtpost) of NAf. 24,-- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen

Tom Poes en de Kwanten door Marten Toonder

3433 — "Dat is nu werkelijk aardig", zei de ambtenaar Dorknoper verrast. "Ik zocht net naar een normaal iemand, die mij de weg zou kunnen wijzen en daar is warempel de jongeheer Poes!"

"Bah!" riep heer Bommel verbolgen. "Dat lijkt nergens op. Ik wilde iets heel anders! Hoe kom ik nu hier verzeild?"

"Er moet ergens een kortsluiting geweest zijn", legde de gids haastig uit. "Weest u beiden even rustig wat ik u verzoeken mag. Dit soort voorvallen geeft maar al te gauw trammelant en tierelier".

"U bent me een kwant", zei de beambte hoofsschuddend. "Dat noemt zich een gids. Ik wil wedden, dat uw papieren niet in orde zijn en ik......"

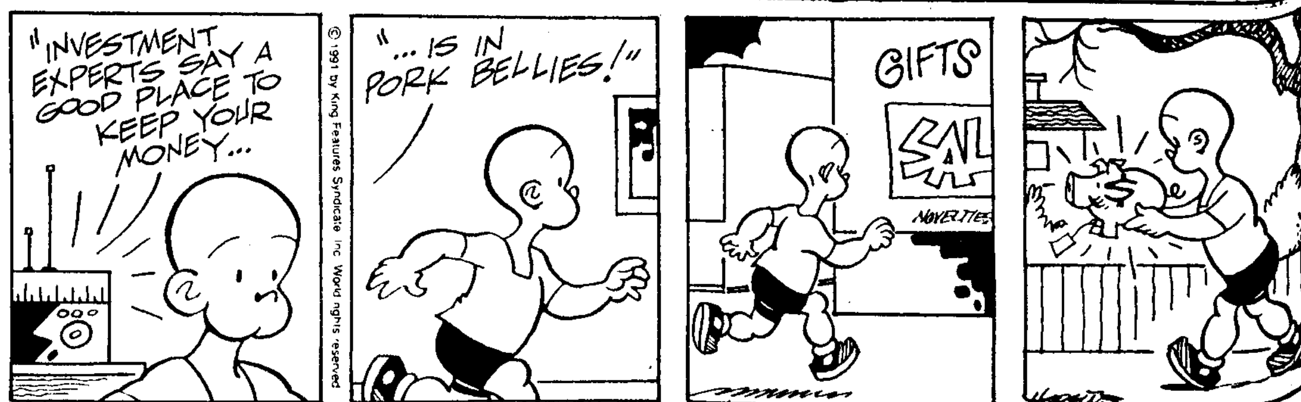
"U kunt beter even zwijgen, meneer Dorknoper", waarschuwde Tom Poes dringend. "Hier in Goesting gebeurt alles wat men wil — en dat is gevaarlijk, vooral wanneer men met z'n drieën is".

De ambtenaar eerste klasse luisterde ontdaan naar deze woorden. Hij had zijn hooggeplaatste positie bereikt door een diepgaande studie en het lidmaatschap van een grote partij — en daardoor was hij van vele dingen op de hoogte.

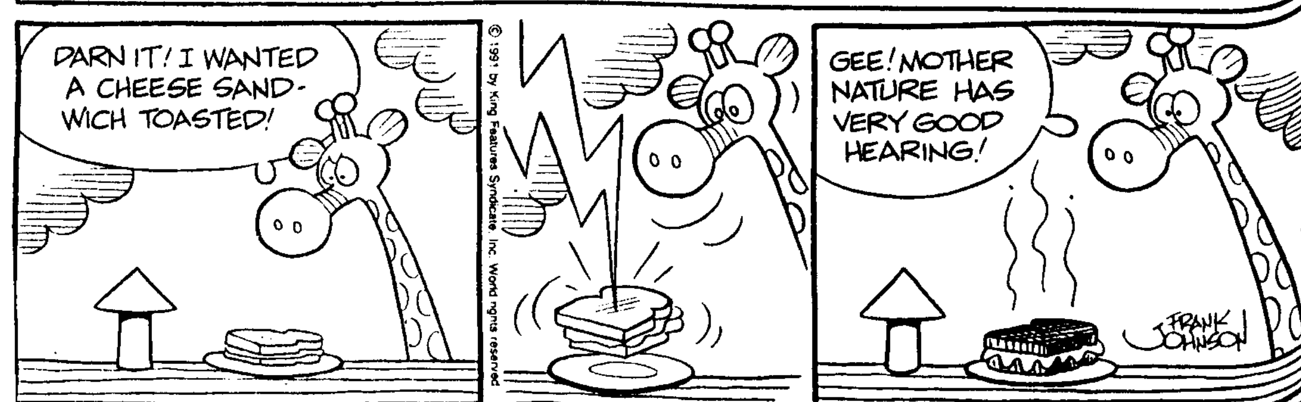
"Nu maakt u een fout, jonge heer!" sprak hij belerend. "Wat u daar zegt, is uit de tijd. Gelukkig maar! Het zou me wat moois zijn, wanneer de wil van een enkeling wet was! Neen, tegenwoordig gebeurt alleen de wil van het volk!"

"Stil nu toch!" riep Tom Poes ongeduldig. Maar het was al te laat; heer Bommel stond op en nam het woord.........

HENRY ® **By Dick Hodgins**

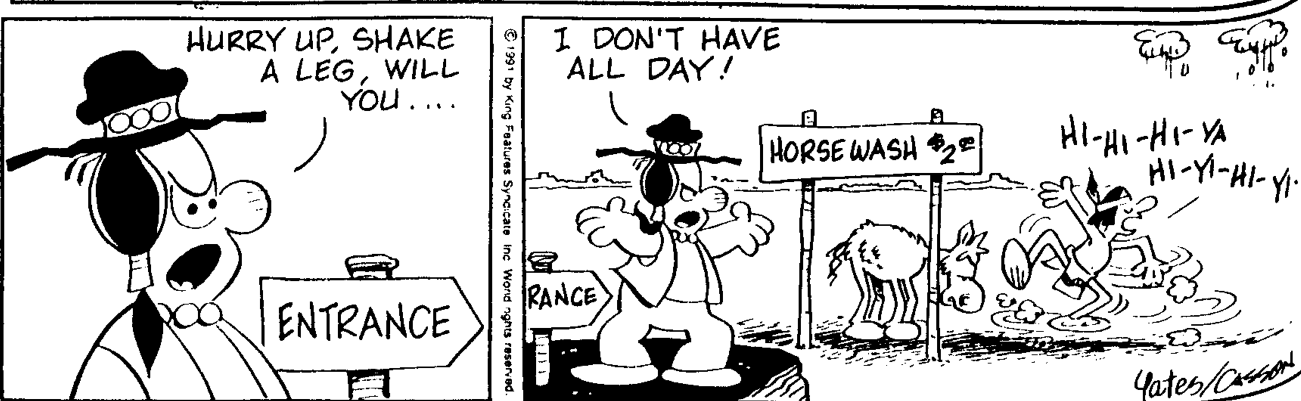
BONER'S ARK ® **By Addison & Frank Johnson**

BEETLE BAILEY ® **By Mort Walker**

REDEYE ® **By Bill Yates & Mel Casson**

Stockmarkets-NEWS

NEW YORK	PREV.	18-12
DOW JONES	2900.	2907.
AM.BRANDS		
AM.EXP.	18.50	18.13
...USER B	56.25	56.25
...T	38.00	38.00
...DEN	29.88	29.88
...PBELL S	77.38	78.25
...YSLER	10.50	10.13
...TICORP	9.00	9.25
...STAL CO	26.13	25.25
...A COLA	74.25	74.38
...TAL	56.88	51.13
...T	44.00	44.38
...KODAK	45.13	45.38
[illegible]	58.13	48.00
[illegible]	24.88	24.75
...ELECT.	68.38	67.88
...MOTORS	27.75	27.63
[illegible]	37.38	37.63
...STAKE	14.88	15.13
[illegible]	85.63	86.38
...OGG	57.50	57.38
...NALDS	36.00	36.25
...K	151.13	151.63
...ES.MNG	87.00	86.88
...IL CORP	65.25	65.75
...R		
...ZER	75.63	74.13
...MORRIS	71.75	71.75
...AKER	70.63	71.75
...ARS	33.75	34.38
... JOHN	39.50	39.50
...LWORTH	24.25	24.00
GOLD	357.50	358.05
SILVER	4.05	4.05
CRUDE OIL	19.48	19.51
...$/Yen	128.40	128.30
...$/DMARK	1.57	1.57
...P/US$	182.50	182.70
...$/NLG	1.77	1.77
...U/US$	129.72	129.55
...AN/US$	87.37	87.22

FRANKFURT	PREV.	18-12
DAX INDEX	1560	1573
ASKO	585.00	581.00
BASF	223.10	223.50
BMW	482.00	485.00
COMMERZBANK	242.30	243.80
DAIMLER BENZ	721.50	735.40
DEUTSCHE BANK	660.00	667.80
HOECHST	220.60	220.10
KAUFHOF	431.50	434.50
MAN	328.00	330.00
PREUSSAG	310.00	309.70
SIEMENS	616.50	621.50
VW	295.00	302.00
LONDON		
FT-100 INDEX	2432	2413
ARGYLL	2.92	2.80
BARCLAYS BANK	3.59	3.63
BASS	10.00	10.00
BRITISH STEEL	0.68	0.68
BRITISH TEL	3.25	3.22
BTR	3.76	3.76
CADBURY	4.27	4.22
CABLE & WIRE	5.75	5.77
GRAND MET	8.52	8.56
MARKS & SPENCER	2.90	2.81
REDLAND	4.47	4.25
TATE & LYLE	3.95	3.88
TOKYO		
NIKKEI DOW IND.	22736	22630
BRIDGESTONE	1060	1060
CANON	1440	1410
DAI ICHI KANGYO	2400	2380
DAIWA SEC.	1160	1120
HITACHI	910	905
HONDA MOT.	1490	1450
JAPAN AIRLINES	964	956
NEC		
NOMURA SEC.	1620	1610
NIPPON STEEL	360	357
MAZDA	512	512
SONY	4360	4190

AMSTERDAM	PREV	18-12
CBS GEN.INDEX	88.10	87.80
ABN-AMRO	41.80	42.00
AEGON	120.80	120.30
AHOLD	76.00	79.90
AMEV	50.50	49.90
AKZO	129.40	128.50
BOLS	43.20	43.20
BUHR.TET.	38.70	38.70
DAF	22.30	21.80
DSM	95.50	92.80
ELSEVIER	99.20	99.60
FOKKER	28.80	28.80
GIST BROC.	31.10	31.30
HAGEMEYER	124.00	123.00
HEINEKEN	152.60	152.90
HOOGOVENS	46.60	46.30
ING	45.60	45.40
KLM	38.50	38.30
KNP	44.80	44.80
NEDLLOYD	52.80	52.60
PHILIPS	31.10	30.60
ROBECO	92.90	92.40
ROLINCO	93.90	93.20
RORENTO	69.50	69.90
RODAMCO	57.20	56.10
ROYAL DUTCH	144.00	144.00
UNILEVER	173.70	173.40
VMF STORK	41.20	40.70
VOC	40.90	40.60
VNU	70.90	71.50
WESSANEN	78.40	78.30
TORONTO		
TSE 300	3329.	3326.
ALCAN	18.25	18.38
BELL	46.63	46.50
BANK OF NS	20.38	20.38
CAN.PAC.	17.00	16.75
IMASCO	35.63	35.25
LAIDLAW	9.13	9.13
MOORE	22.00	22.13
NORANDA	17.00	17.00
PLACER DOME	11.50	11.38
POWER CORP.	14.00	14.38
ROYAL BANK	25.75	25.63

Financieel Nieuws

Damrak volgt buitenland

AMSTERDAM - De koersen op de Amsterdamse effectenbeurs zijn donderdag over de hele linie gedaald in reactie op de buitenlandse effectenbeurzen. In verhouding tot de verliezen in Tokyo en Londen wist Amsterdam de teruggang aardig te beperken. Tegen het middaguur noteerde de stemmingsindex 0,5 punt lager op 87,2.

De koersen op de beurs van Tokyo kelderden donderdag drie procent. Londen volgde met een daling van ruim anderhalf procent. Duitsland en Frankrijk waren tegen het procent lager. Het magere winstje van zes punten op Wall Street wist daar weinig tegen in te brengen, evenmin als de een halve cent hogere dollar. Amsterdam moest wel volgen.

De internationals noteerden wat lager. Philips verloor vier dubbeltjes op f 30,20, Akzo moest f 1,40 terug op f 127,10 en Unilever zakte eenzelfde bedrag naar f 172,-. DSM moest na de gevoelige klap van woensdag nog f 1,- terug op f 91,80. ING verloor vier dubbeltjes op f 45,- in het vooruitzicht van de cijfers die donderdagmiddag worden bekendgemaakt. De beurs verwacht een winst per aandeel van f 1,45 tot f 1,75, aldus een handelaar.

KLM was tegen de trend in vier dubbeltjes hoger op f 38,70. Handelaren houden er rekening mee dat het in het weekeinde tot een akkoord komt met British Airways. HCS won een stuiver op f 1,40.

Op de lokale markt kwam de verlenging van de beschermingsconstructie Kondor Wessels op een verlies van f 1,80 te staan. Het aandeel zakte tot f 30. Bank Mendes Gans won negen tientjes op f 4790. Op de obligatiemarkt viel nauwelijks beweging waar te nemen.

Van Melle was donderdag uit de notering genomen. Tegen het middaguur maakte het bedrijf bekend dat het een strategische verbintenis aangaat met de Italiaanse branchegenoot Perfetti.

Op de optiebeurs was donderdagochtend sprake van een kalme handel. De totale omzet bedroeg net voor het middaguur 10.300 contracten.

De GOUDRESERVE van de Centrale bank van de SU bedraagt 150 ton. Dat heeft Grigori Javlinski, vice-voorzitter van het Interrepublikeinse economische comite van de SU, medio december meegedeeld. Eerder sprak de topeconoom over een goudvoorraad van 240 ton.

***

Het DUITSE staalconcern Thyssen heeft zijn winst in het op 30 september afgesloten boekjaar 1990/91 zien dalen van 825 tot 520 miljoen mark. De omzet steeg daarentegen met 1 procent tot 36,6 miljard mark. De productie van ruwstaal was met 10,3 miljoen ton nagenoeg onveranderd.

***

De deviezenvoorraad van TAIWAN is gestegen van 72,44 miljard dollar eind 1990 tot ruim 80 miljard dollar dit jaar. De toeneming wordt grotendeels veroorzaakt door het grote handelsoverschot van het land en de omvangrijke rente-inkomsten.

***

De DUITSE staalproducenten Mannesmann en Hoesch gaan hun activiteiten op het gebied van speciale buizen bundelen in een gezamenlijke onderneming die 4.500 werknemers krijgt. Mannesmann brengt vier Duitse vestigingen in en de buizenfabriek Robur in Helmond. Van Hoesch komen twee bedrijven in Duitsland.

Tokyo zakt fors: 3 %

TOKYO - De aandelenkoersen op de effectenbeurs van Tokyo zijn donderdag vrij fors gedaald. De Nikkei-index van de 225 fondsen zakte met 638,71 punten tot 21.991,19 punten en daarmee bedroeg de gemiddelde daling van de koersen 2,8 procent.

De koersdaling werd toegeschreven aan de verkoopprogramma's die de computers aangaven op grond van de termijnnoteringen. Doordat er vrijwel geen kopers waren, kwamen die verkoopprogramma's extra hard aan.

Dollarkoers iets hoger

AMSTERDAM - De koers van de Amerikaanse dollar is donderdag bijna een halve cent hoger geopend. Op de wisselmarkt in Amsterdam noteerde de munteenheid om 10.00 uur f 1,7720 tegen f 1,7680 bij het slot op woensdag. In New York bereikte de "greenback" woensdag een koers van f 1,7705.

De handel was opnieuw uitermate dun. Handelaren schreven de geringe koersstijging toe aan het uitblijven van een renteverlaging in de Verenigde Staten. Ook was er sprake van dekkingsvraag.

De markt blijft in afwachting van mogelijke rentemaatregelen. Zo wordt er rekening gehouden met een renteverhoging in Duitsland. Die speculatie wordt nog eens versterkt door het nieuws dat het beleidsbepalend comité van de Bundesbank donderdag, na afloop van het tweewekelijks overleg, een persconferentie houdt.

Verder is de valutahandel in afwachting van de presentatie van de Amerikaanse handelsbalans van oktober later op de dag. Economen rekenen op een lichte toeneming van het tekort tot ruim zeven miljard dollar. In september bedroeg het deficit 6,79 miljard dollar.

De ZWEEDSE Centrale bank heeft de geldmarktrente met nog eens een procentpunt verder verlaagd tot 14 procent, nadat dit percentage op 12 december reeds met 2,5 was verminderd. De renteverlagingen volgen op de renteverhoging met zes procentpunten tot 17,5 procent van 5 december. Met deze maatregel wilde de bank de kapitaalvlucht een halt toeroepen.

Bij DEUTSCHE Aerospace (DASA), een dochterbedrijf van Daimler-Benz waartoe onder meer vliegtuigbouwer Messerschmitt-Bolkow-Blohm en elektronicaproducent Telefunken behoren, zullen in 1992 1.800 van de huidige 61.300 banen verdwijnen. Herstructureringen, mede in verband met de dalende orderontvangst op het gebied van defensietechniekenen, vormen de hoofdoorzaak van het banenverlies.

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP DONDERDAG 19 DECEMBER 1991 EN TOT NADER ORDER:

VALUTA		AANKOOP	VERKOOP AAN PUBLIEK
...S DOLLAR	1.77	1.78	1.80
...AN DOLLAR	1.530	1.550	1.570
...D STERLING	3.200	3.255	3.315
...ED GLD	100.63	101.35	102.15
...W FRANCS	127.98	128.70	129.50
...R FRANCS	32.09	33.19	33.89
...UITSE MARK	113.54	114.26	115.06
...T LIRE	1.19	1.49	1.55
...R FLORIN	98.00	100.00	*100.20 **100.00
...ANSE YEN	138.20	139.06	139.86
...U	-.-	232.85	233.65

* ...OOR BANKPAPIER
** ...OOR OVERBOEKINGEN EN BANKCHEQUES

KOERSEN [illegible] ...AN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR ...ET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF ...ONDERDAG 19 DECEMBER 1991 EN TOT NADER ORDER.

...2 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	100.99
8 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1991	100.00
9 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1987/2002	95.00
8.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1994/98	100.86

...E AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

AGENDA CURAÇAO

ARTSEN

...TDIENST ARTSEN
...n van de artsen van Bandabao (3e ...) kunnen in spoedgevallen telefoon ... bellen en dan het antwoordapparaat ...luisteren. De patiënten van de ... medische districten kunnen voor ...gevallen de artsenpraktijk van hun ... huisarts bellen; het antwoordapparaat ... dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

...ERARTS
(...uliere patiënten)
... dienstdoende arts belt U tel.: .../625100.

WIJKVERPLEGING

...ELE KRUIS
...ijkverpleging 'Prinses Margriet': con...bureaus te Sta Maria 17: 682344/ ..., 682412/682574 (tussen zeven ... morgens en vijf uur 's middags); ... Abao: tel.: 673711 en Kaya ...(oraal Specht): tel.: 618571, Bonam: ... van 09.00-11.00 uur. Van 18 tot en ... december heeft zuster Geerts, tel.: ...0, nachtdienst.

...ALE WIJKVERPLEGING
... Gosieweg 15, tel.: 692231/ ...; geopend van 07.00-17.00 uur; de ... heeft zuster M. Pietersz, tel.: ..., pageboy 027-053 b.g.g. 691838. ... Bandabao, Groot Sta Martha ... tel.: 642555; geopend van 14.00- ... uur; de wacht heeft zuster M. ...sz, tel.: 671147.

...AMKLINIEK RIO CANARIO
...gatweg Noord 43, tel.: 44510, ..., 691683 en 691838; voor infor... over prenatale zorg en zorg gedu... en na de bevalling.
...bureau zuigelingen: iedere donderdag van 13.30-16.00 uur.
...bureau peuters: iedere dinsdag van 12.30-14.45 uur.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABAO
Fontein 35, tel.: 648077/648387; open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; na 17.00 uur bereikbaar: zuster Martina, tel.: 642685 b.g.g. 601760.
Consultatiebureau: iedere dinsdag van 09.00-11.00/18.00-20.00 uur.

STICHTING VAN HET WITE GELE KRUIS VOOR GEZINSVERZORGING 'KWIDO PA FAMIA'
Sta Maria 17, tel.: 680222; spreekuren maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-10.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-16.00 uur.

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU
Voor informatie tel.: 672289, 648225 of 672699.

APOTHEKEN

NACHTDIENST
Otrobanda
Groot Piscadera, Jan Noorduynweg z/n, tel.: 685022/685023..
Punda
Juliana, Julianaplein 6, tel.: 54500.

DIVERSEN

HEEFT U hulp nodig bel SOS-lijn 127.

LUCHTPOSTSLUITING
(Postkantoor Groot-Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur.
De Verenigde Staten en Europa (op zaterdag): voor aangetekende en gewone poststukken om 14.45 en 15.45 uur.
Het zegelloket is op zaterdag van 07.00-15.00 uur open.

THORAX CENTRUM
(Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 685544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 685917.

VRIJDAG

TOERISTENSCHIP
07.00-16.00 uur 'Regent Star' (MBJ.).
****

BEKENDMAKING

Ondergetekende, de Landsbemiddelaar, maakt hierbij op grond van artikel 1, tweede lid, van het "Arbeidsvredebesluit III" (P.B. no. 243) bekend, dat door het Bestuur van de Curacaosche Federatie van Werknemers (C.F.W.) aan hem het verzoek is gedaan tot het houden van een referendum onder het personeel van Garage Cordia N.V. teneinde vast te stellen welke vakvereniging door de meerderheid van die werknemers wordt aangewezen om hen bij de behartiging van hun arbeidsaangelegenheden te vertegenwoordigen.

De aandacht wordt voorts gevestigd op de mogelijkheid voor andere vakverenigingen van werknemers om binnen veertien (14) dagen na deze bekendmaking aan de Landsbemiddelaar de wens kenbaar te maken tot deelname aan een onder bovenbedoelde werknemers te houden referendum.

Willemstad, 19 december 1991
De wnd. Landsbemiddelaar
R.A. Francisca.

AMIGOE KERSTKRANT '91

平安

Fred

PAZ POKÓJ МИР

Sulh

PAIX FRIÐUR

εἰρήνη damai paco

MIR PÀCE صلح

שלום AMANI

PAS

Frieden शांति VREDE

PEACE. PAX.

URI GORDON, verantwoordelijk voor de opvang van honderdduizenden Russische joden in Israël, moet wel een idealist zijn. Hij is twee nachten om vier uur opgestaan om immigranten af te halen. Vanochtend vroeg is hij naar zijn kantoor in Jeruzalem gereden en nu zit hij conferenties en gesprekken af te werken in zijn bureau in Tel Aviv. Om daarna te vertrekken naar de Negev-woestijn om huizenblokken voor de immigranten te inspecteren.

Bijna fluisterend zegt deze oorlogsinvalide: 'Ben Goerion schiep deze staat voor het joodse volk. De deur staat open. Mijn vader kwam hier tachtig jaar geleden als overtuigd zionist. Maar de joden uit Rusland zijn heel lang van ons gescheiden geweest. Ze komen hier niet vanuit zionistische idealen. Echt thuis voelen ze zich hier ook nog niet'. Dat klinkt realistisch, maar Gordon kan ook niet zonder optimisme. Het klinkt overtuigend als hij zegt: 'Hun volgende generatie zal uit goede Israëli's bestaan, een woestijngeneratie. We zijn blij dat ze er zijn'.

Het grote aantal Russische joden vormt een ware uitdaging voor Israël. Toen Gordon begon als directeur voor de immigratie kende hij een eerste jaar met 2349 immigranten. Dat aantal haalt Israël nu gemakkelijk per week binnen, hoewel de stroom vertraagt en berekeningen over de komst van een miljoen immigranten tot 1993 achterhaald zijn. Maar Gordon is er van overtuigd dat dat getal toch ruim voor de eeuwwisseling zal worden bereikt.

'Vergelijk dat eens met het gezucht en gesteun over asielzoekers in West Europa. Het kleine Israël zal het doen. Maar de problemen zijn enorm. Er zijn in dit land al 13.000 artsen. Onder de immigranten zijn ook 8.000 artsen en 11.000 ingenieurs. En wat moeten we met 1000 zangers?'

Later bevestigt Nathan Sjaranski, voormalig dissident in de Sovjet Unie het probleem. 'De nieuwkomers waren gewend dat hun opleiding hun bescherming bood. Daar hebben ze nu niet zoveel aan. De zionistische uitdaging spreekt hen allerminst aan. Bovendien weten ze niets van de bijbel of de joodse traditie. Er waren weinig rabbi's en joodse scholen waren in de Sovjet Unie al helemaal niet toegestaan'.

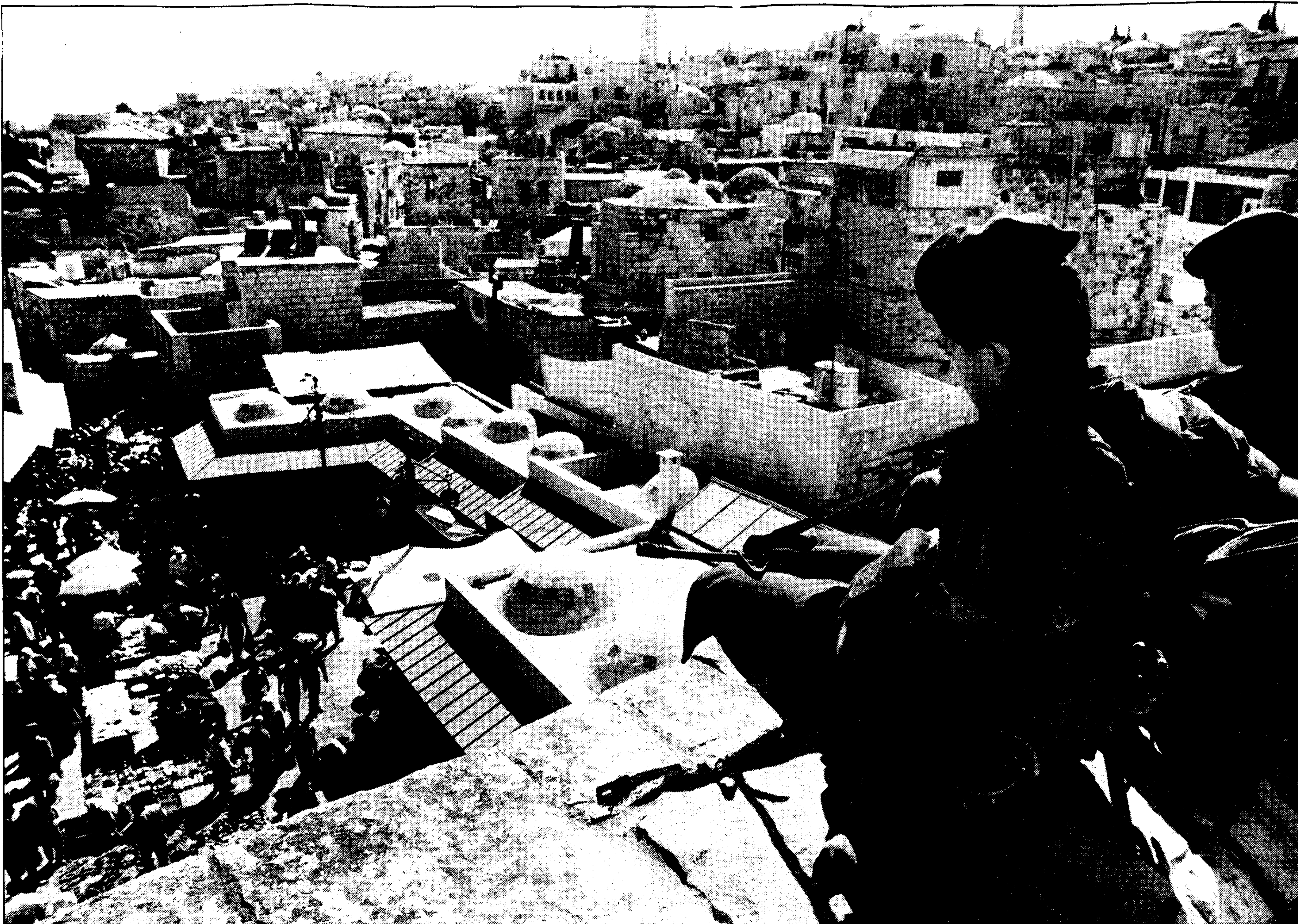
VERDRIET

Sjaranski en Gordon zijn het er over eens, dat de komst van zoveel joden uit Rusland het gezicht van de staat Israël ingrijpend gaat veranderen. Dat kan jaren duren en met veel verdriet gepaard gaan. Het leren van het hebreeuws is slecht één ding, maar daarna moeten er banen worden gevonden. Maar waar? De immigranten krijgen vooral huisvesting in de Negev-woestijn en in het noorden van Israël. Sjaranski heeft gelijk dat hun vestiging het gezicht van Israël gaat veranderen. Dat de concentratie op de nederzettingen in de bezette gebieden daardoor minder wordt. Maar werk is voorlopig vooral te vinden in de buurt van Tel Aviv en Jeruzalem.

Gordon is er van overtuigd dat er een regeringsprogramma moet komen om werk te ontwikkelen voor de nieuwkomers. Het oude enthousiasme van vorige stromen immigranten, die bewust zionistisch dachten, is definitief voorbij. De socialistische gedachte van de kibboetz, toegesneden op de maat van een joodse staat met slechts een half miljoen inwoners behoort tot de geschiedenis. Nu weigert de raad van de kibboetzen nog verder taalcursussen aan de Russische immigranten te geven, zolang er geen vergoeding is verkregen voor de cursisten die al geslaagd zijn. Gezien het gebrek aan

Immigranten uit Rusland veranderen gezicht Israël ingrijpend

Op zoek naar vrede en een plaats voor duizend zangers

Soldaten houden de wacht in het oude Jeruzalem.

water in het land, gaan er stemmen op om de sinaasappelcultuur stop te zetten. Minister Sjaron van huisvesting legt de constructie van nieuwbouwwijken voor immigranten stil, omdat de aannemers geen geld krijgen van het ministerie van financiën. Russische immigrantenvrouwen worden in de prostitutie aangetroffen en Russische joden bedelen in de straten van Tel Aviv. Russische doktoren uit de Sovjet Unie protesteren tegen de regeling, waardoor zij geen vergunning krijgen hun beroep uit te oefenen. Het ministerie van Volksgezondheid stelt strenge eisen. Van de 8.000 Russische joodse artsen heeft nog geen 15 procent werk gevonden als dokter. Israëli's zijn dol op de immigratie, maar kijken met achterdocht naar individuele immigranten. Het wordt ze gemakkelijk gemaakt, vinden mensen die hier al langer wonen. Ze klagen en spreken Russisch en doen te weinig moeite om zich aan te passen. Sjaranski spreekt dat tegen: 'Ze willen wel degelijk slagen in het leven. Ze willen hun ambities vervullen en als vrije joden in het vrije Israël leven.

BRIEVEN

Gordon erkent de moeilijkheden. 'Ze schrijven droevige brieven naar Rusland. Daar ontstaat ook een beweging die zegt dat ze in het nieuwe Rusland meer kansen krijgen dan hier. Maar kom over vier jaar terug, vriend. Dan beginnen ze te lachen en schrijven niet meer zo vaak. Weet je, we zijn geen natie van pioniers meer, maar een moderne staat. De Russische joden moeten weten dat we ze nodig hebben. Heus, een miljoen joden zullen van de Negev-woestijn werkelijk een bloementuin maken. Israël is een gek land, maar ook een uniek land. We haalden 14.000 Ethiopiërs uit Addis Abeba in nog geen twee etmalen. Laten we optimistisch zijn, dit zijn historische evenementen voor Israël'.

Gordon hinkt weg, naar de volgende vergadering. Mompelend zegt hij: 'Ik heb drie dochters en een vrouw, ik zie ze veel te weinig. Maar er moet worden gewerkt'.

President Herzog, de beminnelijke en wijze ex-soldaat uit het Britse en Israëlische leger, die in 1944 nog in de slag om Arnhem heeft gevochten en later diplomaat en politicus werd, erkent het ook. Er moet werk worden geschapen voor de honderdduizenden immigranten. Het opnemen van de immigranten is, naast het scheppen van vrede in het Midden Oosten, de voornaamste taak waarvoor Israël zich ziet gesteld.

Het vredesproces: daar gaat het dus ook om, dezer dagen in Israël. Mensen praten erover, met passie, met hoop en met vrees. Minister Levi

"Een miljoen joden maken van woestijn een bloementuin"

van Buitenlandse zaken, een begaafd spreker, die ooit als bouwvakker begon, zegt enkele weken na de vredesconferentie in Madrid: 'Veertig jaar hebben we op deze dag gewacht, waarop onze buren met ons over vrede zouden praten. We zijn zover gekomen dank zij onze kracht. Wij zijn het volk dat andere mensen begroet met het woord sjalom, vrede. President Sadat van Egypte heeft dat begrepen, toen hij naar Jeruzalem kwam. Onze buren moeten weten, dat we hen veel kunnen bieden'.

'Hier heeft een sociale en technologische revolutie plaatsgevonden. Onze ingenieurs werken al samen met Egyptenaren om het probleem van het water in dit gebied op te lossen. Op het gebied van de landbouw valt veel van ons te leren. Wij hebben een schat van ervaring door te geven. Ons menselijk potentieel vormt de kracht voor de toekomst. Nog weigeren onze buren echt tegen ons te spreken'.

'Ze praten over heilige oorlog; daarom moeten wij altijd op onze hoede zijn. En wij moeten tijd winnen. We leven op een vulkaan. De agressie van Saddam Hoessein heeft wel bewezen, dat niets stabiel is in het Midden Oosten. De wet hier is: als je wilt bestaan, moet je betalen. Daarom kunnen wij onmogelijk ingaan op de eis om ons terug te trekken op de grenzen van 1967. We hopen dat het vredesproces in de loop van de komende jaren een succes wordt. Onze eisen zijn van levensbelang voor deze samenleving. Maar onze buurlanden demonstreerden in Madrid het tegendeel van de wens tot vrede. Zij hebben hun volkeren gewend aan een beeld van haat tegen Israël. Voor jullie overzee lijkt dat absurd, daarom moet je het zelf beleven hier. We geven aan de droom van de vrede verre de voorkeur boven de nachtmerrie van de oorlog. We willen ook een volledige vrede, meer contacten dan met de Egyptenaren nu. Egypte heeft het voordeel gehad van de vrede en in Caïro wapperen nu de vlaggen van Israël en Syrië naast elkaar. Hoewel Assad van Syrië dat eerst niet wilde'.

'Volgens ons moet in het vredesproces over allerlei projecten worden gesproken, zoals het waterprobleem, want de woestijn rukt weer op. Maar we moeten voor alles de wapenrace zien tegen te gaan'.

Minister Levi verzet zich ook tegen het beeld van Israël als alleen maar een bezettende mogendheid. 'Vroeger waren wij de underdog. Nu gelden wij alleen maar als bruut en arrogant. Maar geen land om ons heen kent onze democratie. Terreur, oog om oog, ze gaan hier hand in hand. Kijk naar Libanon, ooit een paradijs, nu het centrum van terreur onder Syrisch toezicht. Een alternatief voor onze hardheid? Vrede zal uiteindelijk overwinnen'.

President Herzog vindt dat Israël al heel ver is gevorderd en dat de regio de goede kant op marcheert. 'Jullie beoordelen de situatie hier altijd met de neus op de grond, volgens het spoor van vandaag. Kijk eens achterom. Kijk eens, wat er is gebeurd sinds Sadat naar Jeruzalem kwam. Dat was in 1977 en hij werd in de Arabische ban gestopt en de Arabieren praten over ons als het zogenaamde Israël. Ze zetten ons tussen aanhalingstekens. Nu weten ze dat we bestaan en zeker nu er honderdduizenden mensen uit Rusland bij komen, is Israël niet meer weg te denken. Waar het echt om gaat in dit gebied en in de wijde omgeving is allang niet meer het bestaan van Israël. Het gaat om het fundamentalisme. Dat bedreigt de regio, dat bedreigt het zuiden van de Sovjet Unie en nog verderop. Dat is het echte gevecht'.

'Vrede zal er hier komen. Het zal zeker vijf jaar duren, als je ziet hoe het tot de vrede van Egypte is gekomen. Maar ik ben optimistisch. En begrip goed, water wordt hier belangrijker dan terreur'.

Optimisme van een man, waarop veel burgers van Israël trots zijn. Maar de dagelijkse werkelijkheid staat nog ver van vrede. Nog is er Intifadah, nog dreigen Palestijnse jongeren, die leuzen op de muren kalken, te worden beschoten. De groene lijn, die ooit werd gepropageerd tussen de bezette gebieden en het eigenlijke Israël bestaat inmiddels echt. Buitenlandse correspondenten gaan niet meer met hun eigen Israëlische nummerbord naar de bezette gebieden. De Gazastrook is een ghetto geworden van 800.000 Palestijnen, waar het voller is dan in Hong Kong en waarin het leger de patrouilles tot het uiterste beperkt. In de hotels van Jeruzalem wordt aan toeristen aan de hand van de kaart uitgelegd, waar ze wel en niet heen kunnen in de oude ommuurde stad. Ook dat is de realiteit van Israël van vandaag. Het Palestijnse nationalisme heeft een nieuwe impuls gekregen door het optreden in Madrid van leiders als Husseini en Ashwari.

Oud-premier Rabin, nu in de socialistische oppositie, heeft dat al vroeg erkend. Hij gaf de stoot tot de mogelijkheid om met Palestijnen te praten en hem kon het niet schelen dat die Palestijnen dan weer met Arafat en de PLO praatten. Maar premier Sjamir van Israël denkt daar nog steeds anders over.

Rabin, Sjamirs voorganger van 1974 tot 1977, houdt vol. 'In 1989 kwam ik met het voorstel voor lokale verkiezingen. We moeten met de Palestijnen onderhandelen op basis van de bekende resoluties van de Verenigde Naties. We moeten ons concentreren op de Palestijnen in de bezette gebieden. Ze kunnen met Arafat praten, maar zij begrijpen dat ze met ons moeten onderhandelen. Ze zijn de legitieme partner van Israël in het vredesproces. Ze realiseren zich ook dat de PLO hen met lege handen heeft achtergelaten. Ze zeggen mij: we hebben geleerd van jullie joden. We moeten de Palestijnse kaart spelen en ons niet met kinderachtigheden bezig houden over wel of niet contact met Tunis. Natuurlijk hebben ze contact met Tunis'.

Het probleem is niet de bezette gebieden. Het probleem is de 1,7 miljoen Palestijnen. Die kunnen nooit akkoord gaan met een zionistische staat. Maar wie weet, of er een federatie mogelijk is op den duur en er zullen Israëli's leven onder hun souvereiniteit, zoals Arabieren onder ons leven'.

OP DE VLOER

Iemand die kan oordelen over het gelijk van Rabin is generaal Danny Rotschild, die de bezette gebieden administreert. Zijn voornaamste taak is zoals hij zegt: praten met Palestijnen aan de basis, op de vloer. Hij beschouwt de Golfcrisis als het keerpunt van de Palestijnse verwachtingen. Zij hadden, gevoed door radio-Irak en radio-Amman hun hoop gesteld op Saddam Hussein als bevrijder. Na zijn snelle nederlaag kwam de ommekeer in hun denken. Ze kregen geen geld meer van Palestijnse gastarbeiders in de Golfstaten, 300.000 uit Kuweit gevluchte werkloze Palestijnen vegeteren nu bovendien in Jordanië.

De komst van joodse immigranten uit de Sovjet Unie bevorderde ook een verandering in het denken. In de in omvang geringe Palestijnse pers in de bezette gebieden begonnen de afgelopen maanden kritische artikelen over de PLO te verschijnen. Baanbrekend was een stuk over de Intifadah, de volksopstand, die zijn eigen kinderen opeet. De journalist die het schreef had er maanden over nagedacht, ook uit angst voor bedreigingen, maar hij schreef het toen hij ontdekte dat zijn zoon van 10 nauwelijk kon lezen, omdat de scholen alsmaar staakten.

Generaal Rotschild: 'Vroeger wilden Palestijnen niet praten over een tijdelijke oplossing, over beperkte autonomie, maar uitsluitend over een eigen staat. Dat is veranderd. Dat maakte het ons mogelijk het vredesproces in te gaan. De mensen die naar Madrid zijn geweest, zijn leiders van de Palestijnen. Er zijn nu veel interne problemen omdat ze voor zichzelf spraken. Husseini en Ashwari zijn gekritiseerd omdat ze geen aandacht schonken aan de vluchtelingenkampen. Wat dat betreft zijn er, hier op de vloer, spanningen. Arafat heeft er problemen mee, want hij raakt uit het zoeklicht. Dan is er de vrees voor het extremisme. Er zijn meer Palestijnen gedood dan door het Israëlische leger, soms om politieke redenen, maar ook om privézaken. Er zijn heel wat machtsstrijden hier aan de basis'.

KLEINE WAPENS

Ondertussen gaat de Intifadah door. Palestijnen zijn er zelf vaak heel erg moe van, van de stakingen en demonstraties. Maar Rotschild is vooral bezorgd omdat het aantal kleine wapens toeneemt. De minderheid, vooral jongeren, kunnen de massa niet meer mobiliseren, maar wel intimideren via terreur.

Twee Palestijnse journalisten, Othman Halak en Daud Kutab, geven Rotschild in vele opzichten gelijk. Kutab, delegatielid tijdens de vredesbesprekingen in Madrid, vertelt: 'We zijn klaar voor de vrede. We vragen geen staat, maar een eigen gebied. Er moeten bruggen van vertrouwen komen tussen ons en de Israëli's. Beperkte autonomie is iets, maar we eisen ook het recht op het land. Wij hebben een eigen nationaliteit ontwikkeld en het woord van Golda Meir, dat onze nationaliteit ontkende, is vervlogen. Er is extremisme aan onze kant, maar onze jongeren, die voor hun nationalisme willen uitkomen door iets op een muur te schrijven, kunnen worden doodgeschoten. Stenen gooien schijnt altijd nog erger te zijn dan iemand doodschieten, omdat we in een bezet gebied leven, waarop wij wel degelijk recht hebben.

In Madrid hebben we voor het eerst onze identiteit onthuld. De Israëli's bedriegen zichzelf, maar wij kennen ze en spelen hun spelletje mee. Onze betrekkingen met de PLO zijn heel nauw. Natuurlijk ging alles in overleg met Arafat. Hij is onze leider, hij vindt het goed wat wij doen aan de onderhandelingstafel. Arafat stuurde tijdens de conferentie in Madrid zelfs een vliegtuig naar Madrid om met onze delegatieleden in Tunis te overleggen. Maar uiteindelijk is onze zaak belangrijker dan Arafat'.

Op zijn reizen verzamelde hij alle soorten kunst

Cornelis Gorsira: Een bijzondere Curaçaoënaar uit de negentiende eeuw

IN DE TWEEDE editie van de Encyclopedie van de Nederlandse Antillen wordt van Cornelis B. Gorsira gezegd dat hij kan worden beschouwd als de stichter van het eerste particuliere museum op ons eiland, dat hij verschillende planten (waaronder de aplidam) invoerde en dat hij de ontdekker was van het fosfaat. In de 1-ste editie werd daarnaast nog vermeld dat Cornelis Gorsira vele reizen maakte en verdienstelijk schilderde. Hij zou zich (zoals onder de ingang beeldende kunst te lezen is) voornamelijk tot vogel-stillevens hebben bepaald alsook een fraai zelfportret hebben geschilderd. John de Pool ging in zijn 'Del Curaçao que se va' uitgebreider in op de persoon van Shon 'Nene' Gorsira, aan wie hij een apart hoofdstuk wijdde, dat elders in deze bijdrage integraal is opgenomen.

= door Carel de Haseth =

Cornelis Gorsira werd op 22 januari 1848 op Curaçao geboren als oudste kind van Michael Brown Gorsira en Maria Catharina Maal en overleed er in de leeftijd van 76 jaar op 10 augustus 1924 (en niet in 1926, zoals De Pool schrijft). Zijn grootouders waren Cornelis Gorsira en Elisabeth Brown en Arnoldus Jacobus Maal en Maria Elisabeth Zimmerman. Cornelis senior werd op Curaçao geboren als zoon van de uit Naarden afkomstige Pieter Gorsira, die zich rond 1795 op Curaçao vestigde. Pieter's vader weer diende in Naarden als sergeant in de Compagnie invalides onder kapitein Pierlinck. Het invalides slaat niet op lichamelijk gehandicapten, maar is een aanduiding voor een uit vreemdelingen gevormde compagnie. Het is niet bekend waar de familie Gorsira oorspronkelijk vandaan komt. Arnoldus Jacobus Maal werd in Utrecht geboren. Hij diende als kanonnier en voer mee met de 'Prins van Oranje', het eerste schip waarmee na de tweede Engelse periode bestuurders en militairen uit Nederland naar Curaçao werden gezonden. Christiaan Zimmerman, de vader van Maria Elisabeth, was naar alle waarschijnlijkheid eveneens militair. In de archieven vinden we dat hij uit Haarlem afkomstig was, maar zijn familie zal, aan de naam te oordelen, wellicht van Duitse herkomst zijn geweest.

MATRONIEM

Van de familie Brown is niets bekend. Volgens de familietraditie zou Michael Brown, Elisabeth's vader, uit Ierland afkomstig zijn. Cornelis Gorsira (de grootvader) is niet gehuwd geweest met Anna Elisabeth Brown. Hun twee zoons Pieter en Michael Brown Gorsira werden geboren onder een trouwbelofte, die later door hun vader werd geschonden, toen hij met een ander huwde. Met trots hebben de zoons deze schande gedragen en als hommage aan hun moeder enkele van hun kinderen het matroniem Brown meegegeven. Om deze reden wordt er wel onderscheid gemaakt tussen de takken Gorsira en Brown Gorsira. Ten onrechte wordt hierdoor de indruk gewekt als zou het om een dubbele naam gaan, wat niet het geval is. Een matroniem (letterlijk: moeder's naam) wordt gevoerd vóór de eigen achternaam, maar maakt daarvan geen deel uit. Het behoort tot de voornamen.

Omdat het gebruik ook door de nazaten van de Gorsira's in ere is gehouden, komt het matroniem Brown tegenwoordig ook in de families Winkel en De Haseth voor. Deze uitweiding over naamgeving is noodzakelijk om aan te tonen dat het in zekere zin begrijpelijk is dat zowel De Pool als de Encyclopedie onze Cornelis ten onrechte B.(voor Brown) Gorsira noemen. Hij heette echter gewoon Cornelis Gorsira. Al lijkt het er misschien op dat het om een Europese familie gaat, moet hier worden aangetekend dat de Gorsira's zich al vroeg ontwikkelden tot een echte Curaçaose familie. Dit blijkt onder meer uit de Papiamentse bijnamen, die men elkaar gaf. Zo werd Cornelis zelf Nene genoemd, zijn zusters Maria Elisabeth Brown, Anna Elisabeth Brown en Johanna Cornelia Brown heetten en famille respektievelijk Momo, Bèsi en Chèchi, zijn broers Pieter Arnoldus en Arnoldus Brown Pipi en Bubu Nòli.

In 1871 ontdekte de Engelse civiel ingenieur John Godden fosfaat op Klein Curaçao. Hij vroeg en kreeg concessie om tot ontginning over te gaan en dit werd zowel door hem als door de latere concessiehouders dermate grondig gedaan dat het hele eiland nu bijna op gelijk niveau ligt met de zeespiegel. John Godden huurde op Curaçao het huis

CORNELIS GORSIRA

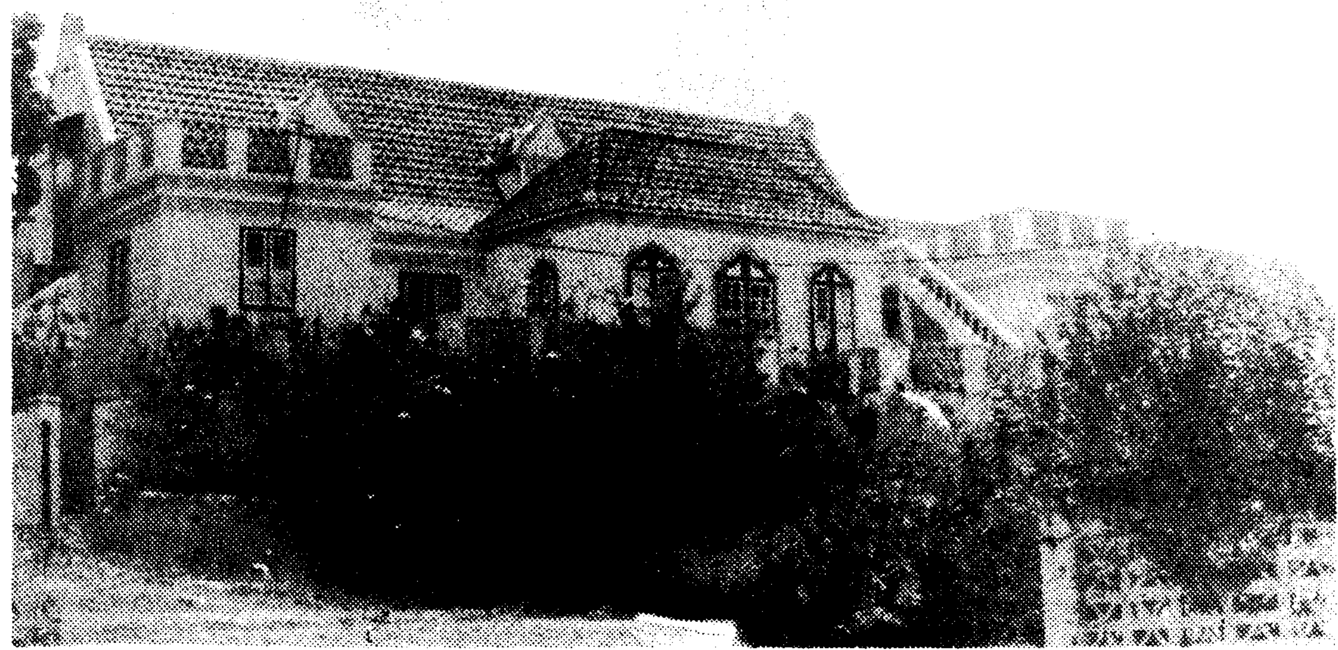
Vianen (aan de Penstraat, waar tot voor kort de Dienst Arbeidszorg gehuisvest was) en moet zo in kontakt zijn gekomen met onze Cornelis, de zoon van zijn huisbaas. In 1874 ontdekte Cornelis Gorsira op de Tafelberg fosfaat en bij akte van 27 januari 1875 kocht zijn vader, Michael Brown Gorsira, de plantage Santa Barbara van de toenmalige eigenaar J.J. Naar. Op 25 mei van hetzelfde jaar verkocht Michael Brown Gorsira op zijn beurt een onverdeeld half aandeel in de plantage aan Godden en precies één maand later droeg hij tevens het erfpachtrecht op de plantage voor een periode van 99 jaar aan Godden over. Bij die overdracht werden inbegrepen de 540 schapen, 1160 geiten, 42 koeien, vier paarden, vier ezels en drie muilezels, die deel uitmaakten van de inventaris van de plantage. Godden verplichtte zich daarbij onder andere om jaarlijks een erfpacht van f. 2.500,-- te betalen en nam op zich om op eigen kosten de 'op die plantagie aanwezige guano, phosphorzure kalk of andere meststoffen' uit te voeren. Jaarlijks moest ten minste 2.000 ton (van elk 2.240 Engelse ponden) worden verscheept, waarvoor hij aan Gorsira één pond Sterling (toen gelijk aan f. 12,50) per ton moest betalen. Mocht er enig jaar meer dan 2.000 ton worden uitgevoerd, dan telde dat mee voor het volgende jaar. Tot 1895 zou er in totaal 179.261 ton fosfaat worden uitgevoerd. De verdere geschiedenis van de fosfaatontginning op Santa Barbara doet hier verder niet terzake (hoe boeiend die geschiedenis ook is en hoe noodzakelijk het is dat deze eens uitvoerig wordt beschreven). Vermeld dient slechts te worden dat Cornelis Gorsira in 1883 één zesde deel van het halve aandeel van zijn vader in de plantage kocht en bij diens overlijden nogmaals één 72-ste deel erfde. Volgens een schatting van de scheikundige K.Ludwig in 1889 lag er zo'n vijf miljoen ton fosfaat van uitmuntende kwaliteit op de Tafelberg, reden waarom hij zijn rapportage beëindigde met de zin 'De bezitters van zulk een natuurgeschenk kan ik niets anders dan geluk wenschen.'

STUDIE EN KUNST

Daartoe in staat gesteld door de opbrengsten van Santa Barbara, trok Cornelis Gorsira naar Engeland en behaalde daar, zoals De Pool schrijft, een bachelor's of art. Hij woonde enige tijd op 68 Pall Mall in London en vestigde zich daarna in Brussel. Uit naspeuringen in België door Rony van der Cammen is gebleken dat hij op 9 december 1893 verhuisde van 55 Boulevard de Waterloo naar 21 Rue Mercelis in het Franstalige deel van Brussel. Op 19 januari 1923 schreef hij zich uit het bevolkingsregister uit en vertrok naar Curaçao, waar hij het jaar daarop overleed. Het huis aan de Rue Mercelis bestaat helaas niet meer: er staat nu een modern gebouw waar eens Cornelis Gorsira in huis woonde bij Louise Richter, weduwe van de beeldhouwer Antoine Félix Bouré. In 1900 woonden in hetzelfde huis ook de schilder Jean François Léopold Bouré en de Duitse respektievelijk Belgische beeldhouwers Alexandre Appler en Hippolyte Emile Henri Nyst. Deze drie kunstenaars waren zo'n 20 tot 25 jaar jonger dan Cornelis Gorsira, die zich als ongehuwd rentenier met de Nederlandse en Engelse nationaliteit had laten inschrijven. Toch zal het geen toeval zijn dat hij juist op dat adres zijn intrek nam. Van hem zijn namelijk enkele niet onverdienstelijke schilderijen in particulier bezit op ons eiland bewaard gebleven, waaronder een zelfportret op jonge leeftijd en diverse stillevens van o.a. een fruitschaal en van aan een (keuken)muur hangende haas en fazant (de vogelstillevens waar de Encyclopedie op doelt). Volgens De Pool zou zelfs zijn schilderkunst in de grote Europese centra erkend en gewaardeerd zijn geweest, maar of dat werkelijk zo was, is nu heel moeilijk na te gaan.

REIZEN

Gedurende zijn verblijf in Europa maakte Cornelis Gorsira reizen naar o.a. Spanje, Egypte en Palestina. De laatste landen moeten veel indruk op hem gemaakt hebben, hetgeen op zich natuurlijk niet zo verwonderlijk is. Hij heeft van zijn reis naar Palestina een prachtig foto-album bijgehouden, waarin hij naast foto's van de diverse bezienswaardigheden de daarop van toepassing zijnde passages uit de Bijbel neerschreef. Daarnaast zijn er ook enkele reisbeschrijvingen in manuscript bewaard gebleven. Eén daarvan, getiteld 'In de Bergen van Gilead', schreef hij in het Nederlands en is elders in deze kerstkrant opgenomen. Van het in het Engels geschreven stuk The coast of Egypt zijn er meerdere versies bewaard gebleven, terwijl in de gedenkbundel Fiesta Willem III uit 1888 de in het Franse geschreven impressie over de Egyptische bouwkunst Les architectes de la bonne démeure werd opgenomen. Bij het lezen van dit nagelaten proza begrijpt men de bewondering van De Pool voor de figuur van Gorsira, een persoon die misschien niet zijn tijd, maar in ieder geval zijn eiland ver vooruit is geweest. Niet alleen een avontuurlijk ingesteld iemand, die met enkel een dragoman, een kok en een koksmaat reizen ondernam door verre en exotische landen, maar ook iemand die zijn ogen de kost gaf, open stond voor de mensen die hij onderweg ontmoette, voor hun manier van leven en denken en dat bovendien op een ook voor ons nog boeiende wijze in schitterend verzorgd proza op schrift kon stellen. De manier waarop hij het landschap beschrijft, met oog voor het kleinste detail en zelfs de geringste kleurnuances, verraadt de schilder in hem. Het recht dat hij andersdenkenden doet, wijst erop dat hij niet een vooringenomen toerist was, die zich ergerde aan het ontbreken van de eigen vertrouwde omgeving. Zijn gevoel voor humor verraadt, dat hij waarschijnlijk geen moment spijt heeft gehad van zijn onderneming. Bij het vertrek uit de haven van Alexandrië beschrijft hij de bedrijvigheid aan boord en we lezen dan: 'There was a young and handsome Syrian lady on board, who was going to be married in her native land, on whose face the motion of the ship soon spread the paleness of the moon, and on whom our dragoman bestowed unbounded sympathy and lemon juice. The muslim women kept their faces closely covered with their veils, and the mohametans on their side did not look at them, but by retiring, gave them the ease that the difficulty of their position required, a point of generosity and delicacy that gives proof of inborn good-breeding. One or two Turks were looking silently at the sea. A few swarthy Bedouins, who had fraternized on board, were standing apart, their long guns still slung on their shoulders, wrapped in their striped abbas, their eyes glimmering under the black kufiahs, and appearing to derive some silent amusement from the scenes around them. They were the best sailors among the passengers and so upheld the reputation, legendary or historical, of their Arab ancestors. When the hour of prayer came the Faithful spread their small carpets on the deck, after such ablutions as the occasion permitted, and undisturbed by the work and noise on board, absorbed in the spirit of worship, they turned towards Mecca where the setting sun was suffusing the eastern sky with violet and carmine, and prayed fervently and silently to Allah the Compassionate, the Merciful, the God of the starguided Ishmaelite.'

Het huis op de berg Ararat.

BIBLIOTHEEK

De brede belangstelling en belezenheid van Cornelis Gorsira blijkt ook uit het boekenbezit, dat hij in de loop van zijn leven opbouwde en dat in februari 1920 in London geveild werd bij Sotheby, Wilkinson & Hogde. Uit de bewaard gebleven catalogus van deze veiling blijkt dat hij een indrukwekkende bibliotheek bezat. In totaal werden 177 kavels van één tot zelfs 98 delen per kavel aangeboden. De belangstelling van Gorsira ging vooral uit naar klassieke schrijvers, letterkunde, geschiedenis, staatsinrichting en godsdienst. In zijn bibliotheek had hij werken in het Frans, Engels, Latijn, Italiaans, Spaans en Nederlands, daterend uit de vroege 16-de eeuw tot het eind van de 19-de eeuw. Naast, om maar iets te noemen, Boccaccio's Fiametta in italic letter, green morocco, gilt line borders, gilt inside dentelles, joints, floral end paper in gold, blue, red, green etc., uit 1533 treffen we een eerste editie van Fielding's The History of Tom Jones uit 1749 in zes delen, een exemplaar van Hoffman's Weird Tales uit een oplage van 100 stuks met etsen van Lalauze uit 1885 en The Life and Opinions of Tristram Shandy uit 1882... Het zou te ver voeren hier een volledige analyse te geven van de bibliotheek, waarin zich werk bevond van Catullus, Vergilius, Plato, Tacitus, Terentius, Plinius, Seneca, Horatius en Longus, van Tomas à Kempis, Erasmus, Grotius en Lucanus, van Boccaccio, Dante, Petrarcha en Machiavelli, van Voltaire, Molière, Diderot, La Fontaine, Rabelais, Racine, Malherbe en Rousseau, van Camoens en Cervantes en van Shakespeare, Fielding, Swift, Walpole, Defoe, Bacon en Davies. Zoals elke familieoverlevering wel een pikant detail bevat, wil het verhaal dat Cornelis Gorsira (die volgens het Brusselse bevolkingsregister ongehuwd zou zijn geweest) de opbrengst van zijn bibliotheek naliet aan zijn natuurlijke dochter Mitch Evans, die in de jaren dertig een bekend filmster zou worden...

MUSEUM

Op zijn reizen en tijdens zijn verblijf in Europa kocht Shon Nene Gorsira allerhande kunstvoorwerpen en rariteiten aan, die hij dan naar Curaçao verscheepte en waarmee op de bovenste verdieping van zijn ouderlijk huis op Ararat (het gebouw waar nu het Kadaster is gehuisvest) een museum werd ingericht. Het moet een wonderlijk samenraapsel van van alles en nog wat zijn geweest, getuige een gedeelte uit de beschrijving van een Nederlandse bezoeker aan dat museum: 'Ge bevindt zich tusschen mannen als Homerus, Pericles en Diogenes. Vlug verwerkt Uw brein alles wat ge op de schoolbanken geleerd en later gelezen heeft van deze groote heeren. Laat dat brein maar flink doorwerken, want nu gaat ge in de groote zaal en ge ziet daar behalve Saksisch en Japansch porselein, fijne Engelsche en Fransche meubels, een borstbeeld van Lodewijk XVI en een poederdoosje, eens gebruikt door Keizerin Eugenie in hoogst eigen persoon. Als ge nu even wenscht te rusten, kunt ge op een fijn Engelsch wiegstoeltje plaats nemen en op Uw gemak een van de keurig met parlemoer ingelegde tafeltjes bekijken. Maar blijf niet te lang zitten, want er is nog heel wat te zien. In de achtergalerij een groote verscheidenheid opgezette vogels en prachtige specimen van oude weefkunst. Sta nog eventjes stil bij dat kastje met figuren uit Molière's werken uit porselein en loop dan door de deur aan Uw rechterhand. Gij zijt nu in Arabië. Ge bevindt zich in een keurige echt Arabische kamer. Voor U links en rechts lage zitbanken in typisch Oostersche kleuren. Ge moogt gerust daar gaan zitten en laat Uw oogen nu maar rustig de kamer rondkijken.' Deze beschrijving geeft een goed beeld van wat er in het museum zoal te zien was. In het vervolg wordt nog aandacht besteed aan o.m. de verzameling Arabische wapens (waaronder een zwaard van een discipel van de Mahdi uit Soedan van 1886, Turkse cavalerie pistolen, een schild van nijlpaardhuid uit Bagdad en Syrische maliënkolders) en schilderijen. Deze laatste maakten erg veel indruk op de bezoeker: 'En wàt voor schilderijen. Weinig Curaçaoënaars hebben ooit vernomen, dat er op Ararat zulk een keurige verzameling is. Weten b.v. de Heeren Scheepsagenten, dat hier voor de passagiers hunner booten, een schat van bezienswaardigheden is, zoals men misschien nergens in onze buurt zal vinden. Iets in het genre, waarop juist de Amerikanen dol zijn?' De inventaris van de schilderijen vermeldt Spaans werk waaronder miniaturen op koper uit de 18-de eeuw, kopieën van Velasquez' Overgave van Breda, van Murillo's Madonna en van portretten van Francisco Pizarro en Hernando Cortés en ikonen uit

Vervolg op pag. 5

IN DE BERGEN VAN GILEAD

= door Cornelis Gorsira, bewerkt door Carel de Haseth =

VOOR DEGEEN die een eerste reis maakt in het Heilig Land [...lijkste] weg [en vandaar] naar Damascus is die over Samaria, Nazareth en Tiberias; maar de reiziger die zijn bezoek herhaalt wegens belangstelling in dat land, zoekt minder haar betreden wegen. Men verkijgt alzoo een meer intieme kennis daarvan en vindt gelegenheid de zeden en gewoonten der inwoners te bestuderen. Het is noodig in onze dagen de minder bekende wegen te zoeken om iets van het karakter van een volk te kunnen ontdekken. Theóphile Gautier (1) maakt de opmerking dat de gemakken van het reizen juist dán volmaakt zullen zijn, wanneer het niet meer noodig zal zijn te reizen: want door toevloed van reizigers worden alle landen gelijk. Bereid alle ongemakken te trotseren, vonden wij ons, op weg naar Damascus zijnde, op een heerlijken avond in de maand April te Es-Salt, ten oosten van de Jordaan.

Er waren aan de voet van de helling waarop de stad gelegen is, terrassen en omheiningen gevuld met olijf, amandelboomen en abrikozen waaronder het verrukkelijk zou geweest zijn de tent op te slaan, maar men dacht dat het daar onveilig was te slapen en koos niet ver van de huizen een stuk grond die sedert onheugelijke tijden als kampement gediend heeft. Het was een reusachtig accumulatie van asch gemengd met eeuwenoude overblijfzelen en uitvaagsel eener Oostersche stad. Een groote troep kameelen waren pas te voren aangekomen, velen ook besmeurd met petroleum en zelfs onze paarden deinzden terug voor de ranke lucht. De tenten, niettegenstaande, werden op de plaats opgeslagen. Nauwelijks was alles klaar of de dragoman en raïs (Dragoman=tolk; raïs = Arabische titel voor allerlei hogere funktionarissen) liepen uit de tent en begonnen zich te gedragen op een zonderlinge manier. Zij waren letterlijk bedekt door ontelbare insekten die met grote levendigheid over hun wijde klederen naar boven liepen. Het was niet mogelijk op zoo een druk bezochte plaats te slapen en dit ongemak dachten wij te moeten vermijden.

Zelfportret van Cornelis Gorsira.

Een kennis in Jerusalem had ons een brief gegeven met een Arabisch opschrift voor een zijner vrienden, ons zeggende dat wij hem misschien te Es-Salt zouden aantreffen. Het was dan noodzakelijk iemand te vinden om die brief onder de anderen te vinden en het opschrift te ontcijferen. Wij hadden het geluk onder de muilezeldrijvers een geleesde te vinden die met veel werk den naam uitbracht van den gezochten persoon. Ondanks het late uur maakten wij daarvan gebruik. Onze gastheer woonde in een dier oostersche huizen die klein en nederig de kunstliefhebber zoo bekoorlijk zijn door de volmaakte kennis en smaak waarmede de bouwtrant aan de gewoonten en het klimaat beantwoordt. Niets toch aangenamer in het oostersch klimaat dan die koele, witte muren die door hun buitengewone witheid zacht blaauw schijnen, en waarop de schaduwen een paarse kleur verkrijgen. Terwijl men in het Westen even veel denkt aan uiterlijk vertoon als aan de gemakken en fraaiheid van het inwendige, wijdt de Oosterling al zijn zorgen aan die gedeelten die achter het slot zijner deur geplaatst zijn. Hij bouwt voor zich zelven. Geen oog van buiten kan door die hooggeplaatste vensters dringen, die van binnen alleen het azuur des hemels laten zien. Boven de hooge muren der binnenplaatsen ziet men soms de donkere kruinen van cipressen en sidderende palmtakken; maar niemand hoort het gemurmel der fontein op het wit albaster, of bespiedt de stille wijkplaats waar diamelas onder schaduwrijke verandas groeijen, bestemd voor kalme mijmering. De Alhambra in Granada is een groepeering van vierkante torens, die uiterlijk geen andere schoonheid bezitten dan die welke zij ontleenen aan hun schilderachtige omgeving. Maar welke wonderen openbaren zich als men eens over den drempel is. Men vindt zich dan inderdaad in het fantastisch Oosten, waar de schitterendste paleizen, en de schatten der Zinnee en de koningsdochters van onovertreffelijk gedaante, onder de golven der zee of in de ingewanden der aarde bewaard zijn; waar niemand treedt dan door een wonder. Het terras van onzen gastheer was overdekt met een wijnstok die weelderig op staken groeide. Hier hadden wij onzen nederigen maaltijd, terwijl de buren hun bedden en tapijten op de daken brachten en zich gereed maakten voor den nacht. Men wees ons een kamer aan met breede divans waar wij moesten slapen. Den volgenden morgen met het eerste daglicht werden wij wakker gemaakt door andere gasten die onder hetzelfde dak hadden geslapen: een groote troep musschen die uit gaten in de muren tevoorschijn kwamen en dadelijk haar gevecht en geraas begonnen.

GABEL OSHA

Het doel van ons bezoek was voornamelijk om Gabel Osha te zien, de Ramoth Gilead van den Bijbel, gelegen omtrent een uur gaans van Es-Salt, op welker kruin een graf staat dat volgens de Arabieren dat der profeet Hosea is, waarvan de berg zijn arabischen naam gekregen heeft. Onder de leiding van onzen vriendelijken gastheer die ons tot daar wilde vergezellen, sloegen wij een zijweg in die ons naar de top van de berg moest brengen, terwijl de karavaan haar reis naar Burmeh voortzette. De weg liep door aangename plantsoenen van granaatappels, vijgen en olijven, allen getooid in de jonge bladeren der lente en bedekt met welriekende witte en paarse bloesems. De berg heeft een steile helling westwaards naar de Jordaan. Als men den top bereikt heeft, komt de diepe vallei aan den voet en het geheel panorama eensklaps in het gezicht. Wij gingen onder eenen eikenboom staan die zijn schaduw op het graf werpt, en van daar zagen wij een van de merkwaardigste schouwspelen die men in het Heilige Land zien kan. Bijna de geheele vallei van de Jordaan, van de nabijheid van Tiberias tot bij de Doode Zee was voor onze voeten: een zacht golvende vlakte, geelachtig wit van kleur, met hier en daar een eenzamen boom die van deze hoogte gezien een klein donker stipje vormde. In het midden der vlakte ontrolde zich de Jordaan in haren kronkelenden loop, uit het oog verborgen in het diep ravijn waarin zij stroomt, en wiens oevers door digte oleander bosschen overdekt, aan de rivier den schijn gaven eener reusachtige spleet in de aardkorst, gevuld met het donkerste groen. De westelijke horizon was beperkt door de bergketen die door Palestina van den Libanon zuidwaarts loopt. Hier en daar op de hellingen en kruinen der bergen zag men een dorpje van witte vierkante huisjes. Door eene opening in de bergen zagen wij de stad Sichem, die alleen door eenige witte punten in een blaauw wolkje te onderscheiden was. In de uiterste grens ten Noorden rees de statige kruin van de Hermon bedekt met schitterende sneeuw. Aan onze voeten zagen wij eenige zwarte tenten van beduïnen, de eenigste teekens van bevolking aan deze eenzame, treurige zijde der rivier.

KLIMPARTIJ

Omtrent één uur nadat wij ons weer hadden gevoegd bij de karavaan, rustten wij uit bij een grot waarin eenige beduïnen met huisgezin en geiten en hoenders woonden. De bergen waar wij moesten slapen aan de andere kant van de vallei van Zabbok scheenen niet verder dan een half uur lopens, zóó steil was de helling die in het ravijn daalde. Het viel moeijelijk te geloven wat de gids zeide, dat wij ons moesten haasten om vóor den avond aan onze slaapplaats aan te komen. Toen wij echter het afklimmen begonnen, beseften wij het werk dat vóór ons was. Het pad was zóó steil dat het zelfs voor een man te voet moeijelijk was. Somtijds lag het over groote gladde rotsen, soms over slibberig kleigrond dien de regens nog gevaarlijker hadden gemaakt. Maar men had een onbelemmerd gezicht van het geheele landschap, bestaande uit de profils der bergen geschakeerd met al de tinten van zacht blaauw en groen. De hellingen zijn begroeid met dwergeiken, welker ronde kruinen door de zon beschenen met duizenden kronkelende lijnen van lichtgroen schitterden. De oevers der Zabbok, thans El-Zerka, of de blaauwe stroom, in den bodem van het ravijn, waren beschaduwd door donkere oleanders, beladen met groote trossen rooskleurige bloemen, van het aangenaamst effekt als zij, sierlijk op haar takken gebogen, afsteken tegen de sombere bladeren. De rivier stroomde over groote ronde steenen. Een der mannen trok een onwillig muildier tot bij het water, sprong op zijn rug boven op de lading en dreef door de bruischende wateren naar den overkant. Wij begonnen onmiddelijk het pijnlijk opklimmen, en zoo als de gids voorspeld had, het was reeds donker toen wij te Burmeh aankwamen, omtrent twee duizend voet boven de zee. Wij zagen niemand bij onze aankomst; want de avond was koud. 's Morgens vonden wij vóór ons een armoedig, bouwvallig dorpje in den ellendigsten toestand, omringd door bergen van asch en ander vuilnis. Het was het dorpje dat uit de verte, genesteld in de bergen, zóó zindelijk en gelukkig uitzag. Een rit van vier uren bracht ons te Gerash, destijds Gerasa. Het land was in verscheidene plaatsen bebouwd en begroeid met groepen van eiken, olijven en pijnboomen en geleek tamelijk op een Engelsch park; een aangenaam gezicht opzich zelf, maar dat hier iets ongerijmds had. De twee reeds genoemde dorpen, Es-Salt en Burmeh, zijn de twee eenigste bestendige woonplaatsen tusschen de Jordaan en Gerasa. De geheele landstreek is bewoond door nomaden.

GEVANGENEN

Spoedig na ons vertrek uit Burmeh voegden zich bij ons een Turksche officier en twee soldaten te paard die twee beduïnen gevangen mede voerden. Twee stukken hout te zamen gespijkerd, hielden hun handen voor hun borst vast. Handboeijen zijn daar niet te vinden, als in een fatsoenlijke maatschappij. Een der gevangenen droeg in zijn hand een Europeesch katoenen vest, een zonderling iets dat veel te denken gaf aan ons allen. De officier vertelde dat de beduïnen eenige geiten hadden gestolen of wilden stelen, waarvoor hij hen voor den regter naar Ed-Dra bracht. Wij begonnen reeds met die arme woestelingen te sympathiseren die de authoriteiten van Ed-Dra behalve die van hun eigen dorpje zouden moeten omkoopen, vóór dat zij de kastijding ontvingen die hen misschien eindelijk verloste. Maar terwijl zij mee reden, hoorde de dragoman, die Turksch verstond, een consultatie tusschen de officier en de twee soldaten ten einde te beslissen of het niet voordelig zou zijn, aangezien wij geen escorte hadden en er een moesten hebben om naar Ed-Dra te reizen, de beduïnen te laten ontsnappen voor de som van tien dollars, en ons naderhand te Gerash te ontmoeten en te escorteren naar Ed-Dra voor een verdere som van tien dollars. Dit werd aan de beduïnen voorgesteld. Een hunner vroeg of men dacht dat zij een schatkamer hadden onder elken boom in de bergen. Hij stelde echter voor om geld te gaan zoeken terwijl de andere daar in pand bleef met de soldaten tot dat hij terugkwam. Dit scheen niet te voldoen.[Doorgehaald: Een zachte glimlach speelde op de lippen van de officier, als die welke zich moest spreiden op het gelaat van den herbergier wiens rekening Don Quixotte wilde betalen met de dood der ridders die hem hadden beledigd.(2)] Na eenigen tijd begonnen zij langzaam achter te blijven en wij hoorden niet meer van hen. De Nubiër die als gids diende verliet de karavaan te Gerash en wij moesten een escorte zoeken voor Bozrah. Den dag van onze aankomst stelde zich voor een troep beduïnen van Sûf, met hun sheikh aan het hoofd en boden hun diensten aan. De tent al te klein zijnde voor zulk een bezoek, ging men buiten zitten en onder veel geschreeuw en onstuimige gebaren volgens de gewoonte van beduïnen als er sprake is van geld, schikte men zich in eenen kring, hetgeen veel op de afrikaansch palaver geleek. Reeds vóór ons vertrek van Europa wisten wij nauwkeuriglijk wat wij dien sheikh moesten geven, en hij zelf had de zekerheid dat niemand meer gaf dan de bekende som. Niettegenstaande maakte men zich gereed, van beide zijden, voor een hevigen debaat. De sheikh was een oude lange man, met goede gelaatstrekken, maar avarieerd door het verlies van een oog en nog verder bedorven door de uitdrukking eener woeste hebzucht. De stam waarvan hij het hoofd is bezit het recht reizigers door de landstreek te geleiden. De geschenken der zeldzame bezoekers worden proportioneel verdeeld, en de verwantschappen zijn zóó ingewikkeld dat de beste rekenmeester en tevens de vernuftigste genealoog verlegen zou staan om de juiste som te doen overeenkomen met het juiste recht. Zoo gaat ook een gedeelte van het jaar voorbij in de verdeeling dezer gewichtige som, die misschien vijftig of zestig franks bedraagt, en met de eindelooze geschillen waarin Arabieren zich verheugen.

SHEIKH

De sheikh had een zoon medegebracht, een jongmensch van omtrent achttien jaren met lang gekruld haar, khol om de ogen, een zijden kufiah op het hoofd in de laatsten staat van smerigheid en gewapend van top tot teen. Hij was een dandy in het land van Bashan. Zoodra wij waren gezeten bracht de sheikh te voorschijn uit zijn boezem met de heftigste gebaren en geschreeuw zijn credentie brieven, stukjes papier in reepjes die jaren gediend hadden. Onder de brieven was er een van professor Palmer dien de Arabieren ten tijde van Arabi Pasha (3) hadden vermoord. Er was ook een hotel rekening gegeven door een Franschman als aanbevelingsbrief. Sommigen beschreven hem ronduit als een bandiet, anderen noemden hem afzetter en impertinent, anderen weer beveelden hem aan als een beleefd man, dapper, van hooge gestalte en van uitmuntend gehoor. De karakters zijner aanbevelen waren dus tegenstrijdig. Dien dag konden wij niet overeenkomen. Den volgenden dag verscheen hij weer met zijne omgeving en na een geweldige discussie waarin het geheele gezelschap deel nam, werden de voorstellen van den vorigen dag aangenomen, met het toegevoegd artikel dat zij geen voedsel voor de reis hoefden mede te nemen, maar van ons zouden te eten krijgen. Men moet erkennen dat deze clausule door hen stipt nagevolgd werd. Wij hadden gehoord, in Jerusalem, dat door den oorlog tusschen de Druzen en beduïnen van de Hanran wij misschien gevaar op ons reis naar Bozrah zouden ontmoeten. Wij zeiden dus aan onzen sheikh dat men op zijn dapperheid steunde en hij beloofde gereedelijk met grooten ernst de opoffering zijns levens. Tusschen Burmeh en Gerash, op een weg slecht genoeg zelfs voor muildieren bespeurden wij eenige wagensporen: een verbazend verschijnsel in zulk eene plaats. De Circassiërs die, gedreven uit hun land door de Russische oorlogen, zich hebben nedergezet te Gerash en haar weder trachten te bevolken, hebben die karren in gebruik gebracht, misschien de eersten zedert de Romeinsche tijden. Zij worden gemaakt op een zeer primitieve wijze, met wielen uit één stuk hout en worden getrokken door kleine, slanke koeijen met zachte blaauwzwarte oogen. Men zoekt soms met verwondering naar de oorzaak van een geluid als dat der waterwielen van Egypte, en men ontmoet een zulker karren beladen met de lange stam van eenen pijnboom en gedreven door een blonden hooggelaarsden man: een gezicht dat U eensklaps verplaatst in het midden van de Caucasus.

De sandalen van Cornelis Gorsira, worden nog steeds bewaard door zijn nakomelingen. Deze foto werd door Amigoe-fotograaf Ken Wong gemaakt ten huize van Steven de Haseth.

THEE

Den morgen van onze aankomst gingen wij den Beg (4) der Circassiërs bezoeken, die ons op thee trakteerde. De thee, en de karren zijn als het symbool van het verschil der twee rassen. Men voelt dat men daar als het ware den voet gezet heeft op een wig, gedreven uit het Noorden in het hart van Syrië. Al de omgeving was ook reeds veranderd. De Beg was gekleed in een lange jas. In een zijden gordel stak een lange rechte Circassische dolk met zilveren greep. Zijn hoofd was gedekt met een ronde hoed van zwart astrachan, en hij droeg hooge laarzen waarin de broek gestopt was. Men voelt een zekere verbijstering door de ontmoeting zulker figuren, gevestigd op drie dagreizen van Jerusalem. Eenige huizen waren gedekt met dakpannen, in plaats der platte daken, de azoteas (5) die van Cadix en Tangiers tot Bagdad en Mosul heerschen. Een kenner zou ook in de schakering der kleuren, in de lijnen der verzierselen van wapens en meubels de manifestatie zien van een ander klimaat, afkomst en geschiedenis. De Beg scheen hoogen prijs te stellen op hetgeen zijn volk reeds had gedaan om een dorp te stichten. Zijn vurigste wensch is om de naburige beduïnen kwijt te raken. Hij vertelde dat zijn broeder een boezemvriend was van een beduïn van Kerak. Twee dagen voor onze aankomst bracht de beduïn hem een bezoek, vergezeld door een bediende. 's Nachts terwijl de meester hun gastvrijheid genoot reed de bediende weg met het paard van den Circassiër, en 's morgens verdween ook de meester die een goed paard bereed. Terwijl wij daar praatten zat de broeder den dief achterna, gewapend met een repetitie geweer geleend door de Beg. Dezε sprak met genoegzame warmte en verontwaardiging over die verraderlijke schending zijner gastvrijheid. Hij beloofde ons een bezoek gedurende den dag, zond drie keeren dat hij kwam en drie keeren om te zeggen dat hij door belangrijke officieele bezigheden verhinderd was. Wij vonden dat al de vermoeijenissen der weg ruimschoots beloond waren door de belangrijkheid van Gerash (6). Men stelle zich vóór de gewaarwording eens reizigers die in deze eenzame bergen eens-

Vervolg op pag. 5

Cornelis Gorsira:

Vervolg van pag. 3.

het Midden-Oosten. Van Nederlandse schilders hing er een Jan van Gooyen (1595-1656), een zeestuk van Bakhuizen (1641-1700) en een Charitas van een onbekende leerling van Rembrandt. Een groot deel van deze verzameling bevond zich in 1939 aan boord van de Simon Bolivar, die in het Kanaal op een mijn voer en zonk. Of alle schilderijen inderdaad van deze meesters zijn geweest, valt echter te betwijfelen. Zo bleek een met Meindert Hobbema (1638-1689) gesigneerd schilderij, waarop op de achterzijde een waarmerk uit 1735 vermeldde dat het uit het bezit van Marinus de Jeude, baljuw bij het Hof van Holland, afkomstig was, bij nader onderzoek dit jaar niet authentiek te zijn... Behalve kunstvoorwerpen nam Cornelis Gorsira van zijn reizen ook andere zaken mee. De Encyclopedie spreekt over de aplidam, die door hem zou zijn ingevoerd. Behalve deze boom heeft hij ook de zgn. korona di Hesus (letterlijk: Christuskroon) uit het Midden-Oosten naar Curaçao meegenomen. Een mandfles water uit de Jordaan werd op Curaçao gebruikt om zijn (achter)neefjes en nnichtjesnee te dopen. Volledigheidshalve moet hier worden opgemerkt dat de benaming Ararat voor het terrein aan de St. Anna Boulevard dateert van vóór de tijd van Cornelis' reizen naar het Midden-Oosten. Het terrein werd in Shon Nene's geboortejaar 1848 door zijn vader en zijn oom voor f. 1.600,-- gekocht van Johannes Philippus Bosch. Uit vroegere koopaktes blijkt dat het als naamloos terrein met een daarop staand huis in 1809 door Abraham Salom Delvalle aan Gottlieb Frederik Lenz werd verkocht. Als het in 1836 bij publieke veiling uit de nalatenschap van Lenz wordt verkocht, wordt het voor het eerst Ararat genoemd. Het komplex was tot aan de aanleg van de nieuwe brug gedeeltelijk omgeven door een muur. Naast het schitterende originele huis, waar tot voor kort het restaurant El Gaucho was gevestigd en waarvan het interieur op een misdadige manier werd vernield, vormden ook het gebouw van het Kadaster, de twee huizen ten westen daarvan (die in 1886 resp. als kaart-en als biljarthuis werden gebouwd door twee broers van Cornelis Gorsira en nu door de Overheid, die ze in eigendom heeft, bepaald niet optimaal worden onderhouden), het gebouw naast de ENNIA en het enige jaren geleden gesloopte daarnaast gelegen huis deel van Ararat. Volgens een aantekening op de achterzijde van een oude koopakte werd het terrein gekocht voor f.2.000,--, het oude huis gerepareerd voor een bedrag van f. 3.000,-- en nieuw huis gebouwd (het Kadaster) voor f. 5.500,--... Weinigen van hen, die de St.Anna Boulevard afrijden op weg naar of komende van de stad, zullen beseffen dat dit stukje Curaçao ooit een zo bijzonder mens als Cornelis (Shon Nene) Gorsira heeft voortgebracht!

Shon Nene Gorsira

IK HEB OVER heel wat mannen horen praten, op Curaçao geboren en getogen, die zich in verschillende takken van wetenschap hebben onderscheiden en ver boven het algemene geestelijk niveau van hun landgenoten stonden. Maar helaas heb ik, daar ik heel jong van Curaçao ben weggegaan en bijna een halve eeuw ben weggebleven, geen gelegenheid gehad ze van nabij te observeren en daardoor het genoegen te smaken met hen om te gaan. Toch had ik het geluk de Curaçaoenaar, wiens naam boven dit hoofdstuk prijkt, tijdens de laatste jaren van zijn leven te leren kennen. Zijn persoonlijkheid maakte, hoewel ik zelf de vijftig al gepasseerd was, indruk op me, zoals vijfentwintig jaar tevoren zijn artistieke prestaties dit al deden en nog eerder de verhalen over zijn veelzijdig talent. Zijn dood, in 1925, maakte een eind aan de intieme vriendschap, die in een paar maanden tussen ons ontstaan was.

Mij viel de droeve eer ten deel hem naar zijn laatste rustplaats te dragen. In 1926 sprak in 'Miniaturas' mijn mening uit over zijn persoon en werk. Ik heb er niets aan toe te voegen. 'Iets meer dan een jaar geleden droegen de vrienden van de familie Gorsira hèm naar zijn laatste rustplaats, die op aarde Cornelis B.Gorsira heette. Wat opviel was de afwezigheid van het jongere geslacht; de aanwezigen gaven geen blijk bijzonder onder de indruk te zijn. En dat was natuurlijk. Don Cornelis was bijna onbekend op Curaçao en toch ging er met zijn dood een van de mannen heen, die voor zijn medeburgers niet onopgemerkt had mogen blijven.

KALKFOSFAAT

Op materieel gebied heeft hij door zijn scherpzinnigheid de fiscus van ons eiland verrijkt met een bron, die nog vloeit. Zijn ontdekking van kalkfosfaat in de bergen van Santa Bárbara bracht een tijdperk van welvaart voor Curaçao, alleen overtroffen door die, welke we tegenwoordig te danken hebben aan de petroleumbronnen van Maracaibo. Op intellectueel gebied is zijn werk minder bekend, hoewel niet minder belangrijk. Zijn diepgaande studies over de geschiedenis van Curaçao, zijn nasporingen naar de herkomst van de naam 'Curaçao', dreven hem ertoe een onderzoek in de Spaanse archieven in te stellen, ten einde tot gefundeerde gevolgtrekkingen te komen. En nota bene, de vruchten van zijn studies, hoewel ze gepubliceerd zijn en naar ik hoor verkrijgbaar in de Openbare Leeszaal, slapen in zoete rust onder het stof op de planken van genoemde bibliotheek. Hetgeen hij heeft opgemerkt en opgetekend tijdens zijn grote reizen, zou hem vette winsten hebben kunnen opleveren en daarenboven een naam op literair gebied, want als filoloog had hij een plaats kunnen krijgen naast de beroemdste. Maar op kunstgebied heeft hij de naam van zijn geboorteland ongetwijfeld het best gediend. Weinig mensen, die over het benijdenswaardig bezit van een kapitaal beschikken laten de genietingen van Europa varen om de strenge colleges van een universiteit te gaan volgen en om op gevorderde leeftijd de titel 'bachiller en artes' te halen, een titel, die geen recht geeft enig vrij beroep uit te oefenen en die geen enkel geldelijk voordeel oplevert.

KUNST OM KUNST

'Zich wijden aan de kunst om de kunst zelf, is iets, dat bij ons volkomen onbekend is; het is iets onbegrijpelijks en zelfs iets afkeurenswaardig in een gemeenschap die haar cultuur verloor, naarmate haar materiële welvaart steeg. Het is dus verklaarbaar, dat iemand die zich volkomen rekenschap heeft gegeven van de sfeer van zijn land, een zekere koelheid en onverschilligheid aan de dag legt tegenover hen die zijn kwaliteiten niet hebben kunnen begrijpen, noch minder waarderen. Zijn schilderkunst werd in de grote Europese centra erkend en gewaardeerd. Hier op Curaçao heeft hij weinig gewerkt en zijn werk kwam nooit buiten de familiekring of die van zijn intieme vrienden. 'Als vijand van zijn eigen roem, een van die moderne middelen, het belangrijkste wel om op de voorgrond te treden, ontvluchtte hij iedere gelegenheid, die tot uiterlijk vertoon aanleiding zou kunnen geven en hij vormde tot eigener ontspanning en tot genoegen van zijn kring een klein museum in zijn statig geboortehuis, dat zonder twijfel, evenals hij zelf, zal verdwijnen zonder dat Curaçao het naar waarde geschat heeft. En toch vertegenwoordigde dit museum de eerste, en tot nu toe de enige en waarschijnlijk de laatste inspanning om op Curaçao een verzameling kunstvoorwerpen bijeen te brengen die in de loop der jaren had kunnen uitgroeien tot een blijvende tentoonstelling, die getuigenis kon afleggen van onze cultuur. 'Een tijd lang was hij journalist en werkte hij aan verschillende tijdschriften, in meerdere talen mee met bijdragen, die sterk de aandacht trokken. Hij was een elegante figuur in onze samenleving, wiens gesprek, verfijnd door zijn hoog beschavingspeil en verrijkt door de ervaringen opgedaan op zijn talrijke reizen, ver boven het alledaagse conventionele salonpraatje, met zijn oppervlakkigheid en banaliteit, uitging. 'Hij stierf temidden van de zijnen. Nu rust hij niet ver van zijn huis, hetzelfde huis, waarin hij zijn museum stichtte en waar ieder schilderij, ieder voorwerp van zijn liefde voor de kunst en zijn toewijding aan de cultus der schoonheid getuigt.' Tot zover het in 1926 gepubliceerde artikel.

ERFSTUKKEN

Als ik deze regels neerschrijf is hij al zeven jaar dood. Zijn museum, zijn verzameling porselein en zijn collectie curiositeiten uit vreemde en verre landen hebben hun waarde als verzameling verloren, verdeeld en verspreid als zij zijn onder erfgenamen, die ze min of meer als familie-erfstukken zullen waarderen, maar niet om hun culturele waarde en zij vertegenwoordigen niet meer tezamen de inspanning van een dynamisch man, met zijn bezorgdheid om het behoud van voorwerpen, die de geschiedenis vertegenwoordigen of de herinnering inhouden aan gevaarlijke, moeilijke of ook wel prettige reizen. Zelfs nu hij in het graf is opgenomen, is hij niet tot historie geworden, eenvoudig omdat wij niet gewoon zijn geschiedenis te schrijven. Hij raakt in vergetelheid, zoals zovelen, die hem voor zijn gegaan op hun laatste reis en wier namen niet te boek werden gesteld. Zij immers hebben voor onze vooruitgang gewerkt en helpen ons nu nog, niet door hun lichamelijke aanwezigheid of hun geestelijke, werkzaamheid, maar door het voorbeeld, dat zij ons hebben voorgehouden. JOHN DE POOL

(Uit: 'Zo was Curaçao', vertaling van John de Pool's 'Del Curaçao que se va' verschenen in de Antilliaanse Cahiers, Jrg.IV, no. 1 t/m 4).

IN DE BERGEN VAN GILEAD

Vervolg van pag. 4

klaps tegen een stad komt die als door een toverslag in het wezen herroepen is uit de klassieke tijden der Grieken en Romeinen.

WATERVAL

In de bodem van een groene vallei omvat een gordel van hooge wallen, omtrent een uur gaans in omtrek, een afwisseld terrein, doorkruist door een rivier, die, van onder de stadsmuur uitkomende een schuimende waterval vormt. Evenwijdig met de rivier loopt door de geheele stad van noord tot zuid een kolomnade in de bevallige Ionische en Korintische bouworden, eindigende in de eene richting aan een der fraaije stadspoorten, in de andere in een peribolos of ovaal forum van Ionische pilaren, nog aan elkander verbonden door een sierlijk architraaf. Van het oosten naar het westen twee andere evenwijdde kolomnaden snijden de eerste rechthoekig. De eene vormt een tetrapylon dat op vier reusachtige pedestallen rustte, bevattende nissen waarin voorheen de beelden der goden en helden stonden; de andere gaat over eene brug over de rivier, loopt door een basilica, en eindigt vóór de propyleeën van den tempel der zon. De tijd heeft deze aanvallige kolommen overdekt met de kleur van dof goud, en wind en weer hebben de teedere, gebijtelde acanthus bladeren gespaard waarmede haar kapiteelen waren versierd. Het schijnt als of gisteren nog daaraan festoenen hingen voor het feest der Panathenaeum. Een theater dat 5000 toeschouwers kon bevatten, gebouwd tegen de stadswallen, opent naar het noorden, en is nog in zulken goeden staat dat zelfs het gras niet gegroeid heeft op de breede marmeren zetels. Daar geplaatst terwijl men de oogen laat gaan over de korintische zuilen van het proscenium en de kruinen der afgelegen bergen, kan men zich verbeelden dat straks eene luidruchtige menigte eenen inval zal doen om de wreede straf te hooren der vrome Antigone of misschien eene klucht van Plautus of Aristophanes. Wanneer men uit de mijmering ontwaakt en de schreden wendt door eenzame straten, waar de wielsporen nog op het steen geprent zijn, als of men de verdwenen menigte navolgde, komt men een verbazend bouwwerk te gemoet wiens gebruik zelf aan de kinderen der woestijn een geheim is: eene kolossale naumachie om in deze ontoegankelijke bergen het schijnbeeld te geven van geweldige zeegevechten: waarin het water der rivier geleid werd om ruime vrijheid te geven aan gewapende galeien die door krachtige riemen gedreven zich de zege betwistten, niet zonder slachting, onder de oogen van juichende toeschouwers. Men blijft overstelpt door de grootheid van het volk dat waar het zich ook vestigde, zich met zulke teekens zijner macht omringde, en men zal zich misschien afvragen of het menschelijk genie dat in onze tijden zo utilitair is geworden niet iets verloren heeft van zijne ernst en verheven trotschheid. In de schaduw der kolommen den weg vervolgende zal men een ander gebouw bespeuren, den Circus, welks geduchte aanschijn met vrees vervult. Zijne donkere gewelven en geheimzinnige gangen gelijken op de spelonken der wilde dieren en aan zijne wanden kleeft voorzeker het bloed der kampvechters. De groote tempel der zon gebouwd op een terras heeft een porticus bestaande uit drie rijen kolossale pilaren van 40 voet hoogte en 6 dikte. De zegepoort zou, door de statigheid harer proportieën het sieraad zijn eener moderne stad. Tempels, baden, paleizen liggen verspreid onder de puinhopen en spoedig misschien zullen die kostelijke zuilen in brokken verdeeld, dienen voor het bouwen van kleine, circassische boerenhuizen. [Doorgehaald: Treurigheid maakt zich meester van het gemoed als men bedenkt dat zooveel schoonheid verloren is in de eenzaamheid der woestijn.] Een bezoek aan de ruinen is in alle opzichten even bevelenswaardig voor den kunstliefhebber als een bezoek aan Palmyra. Het is merkwaardig, aangezien de ruinen zulk een bewijs geven van de belangrijkheid der stad, dat zelfs haar oorsprong onbekend is: dat men slechts hier en daar gedurende de middeleeuwen eene melding daarvan ontmoet, en dat zij om zoo te zeggen ontdekt werd door Seetzen in 1805 en eerst beschreven door Burckhardt (7).

'In de bergen van Gilead' is de transcriptie van een waarschijnlijk uit omstreeks 1887 daterend manuscript van Cornelis Gorsira (geboren te Curacao op 22 januari 1848 en daar overleden op 10 augustus 1924) NOTEN:

(1)Théophile Gautier (1811-1872) Frans schrijver van onder meer exotische romans, waarin de couleur locale een belangrijke plaats kreeg.

(2) In principe zijn alle doorhalingen, voor zover zij in het manuscript nog leesbaar zijn, weggelaten. Vanwege de aardige beeldspraak is deze doorhaling toch opgenomen.

(3)Arabi Pasja (1839-1911) leider van een militaire staatsgreep die in 1882 leidde tot de Britse bezetting van Egypte.

(4) Ook 'bei', een Turkse eretitel.

(5) Plat dak.

(6) Gerasa (tegenwoordig Djerasj) een in 300 v.Chr. gebouwde Hellenistische stad.

(7) Waarschijnlijk de Zwitserse cultuurhistoricus Jacob Burckhardt (1818-1897).

EUROPA maakt zich niet alleen op om de vijfhonderdjarige 'ontdekking' van Amerika te vieren, maar ook voor '1992 en de Europese eenwording' als de grenzen in de twaalf landen zullen opengaan en wegvallen. In Nederland discussieert men over het voortbestaan van een kleine taal en cultuur, die door slechts 20 miljoen mensen wordt gesproken en dreigt 'onder te sneeuwen', overspoeld te worden door de 'stortvloed' of 'dijkdoorbraak' van grotere talen en culturen. De metaforiek bedient zich van het aloude vertrouwde, dat wat met Nederland-waterland te maken heeft. Deze discussie lijkt ook voor Aruba en de Nederlandse Antillen interessant. Wat zijn de gevolgen van de Europese integratie voor b.v. Aruba en zijn verhoudingen binnen en buiten het koninkrijk, met name op cultureel gebied? Joyce Pereira stelde deze vraag aan een aantal mensen binnen het Arubaanse (culturele) leven, Wim Rutgers deed hetzelfde in Nederland op het Arubahuis.

Een gesprek op het Arubahuis met E.G. vertegenwoordiger F. Celaire en beleidsmedewerker cultuur J. Oduber.

Wat staat ons te

Cultuur als uiting van eigen

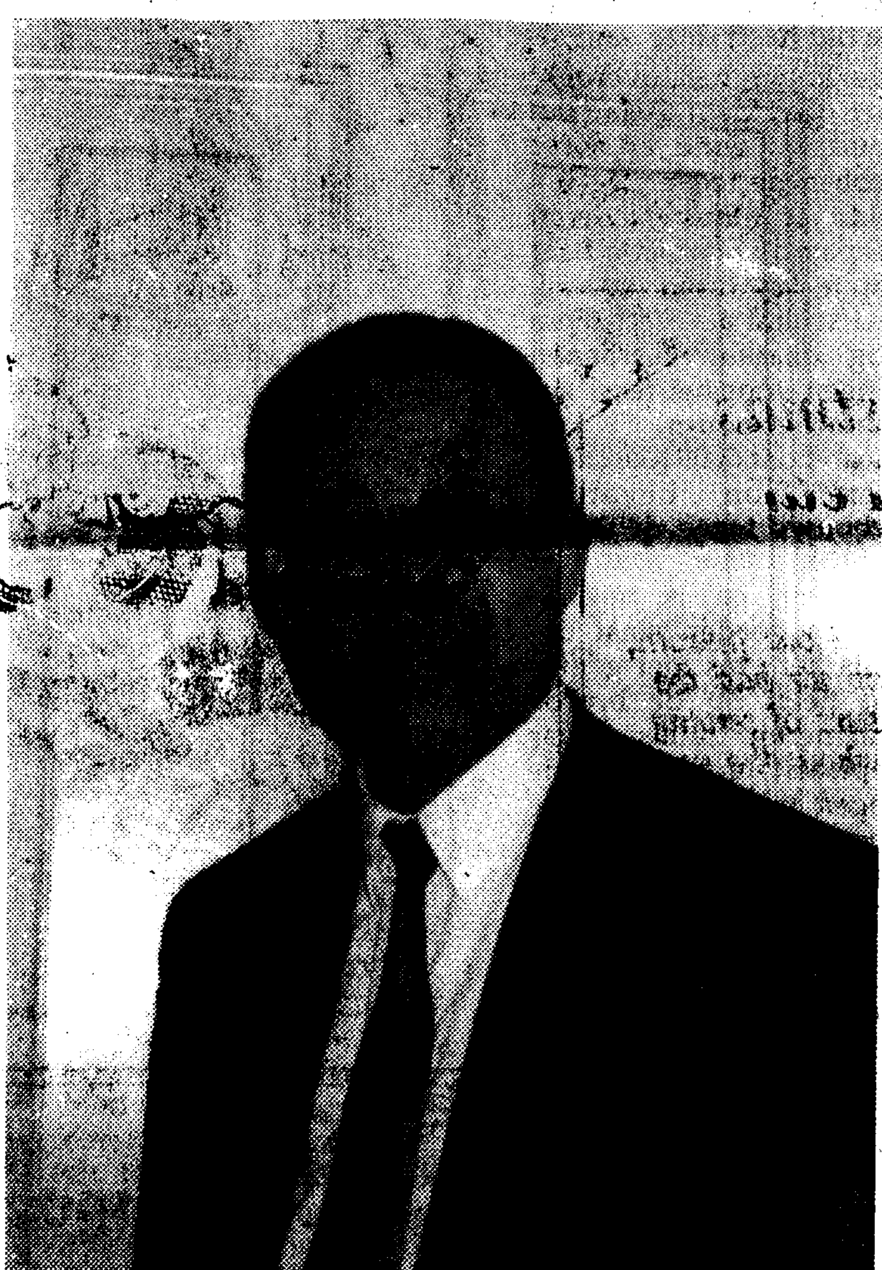
= door Wim Rutgers en Joyce Pereira =

FRANCISCO CELAIRE, Aruba's waarnemer en vertegenwoordiger bij de E.G. reageert als volgt: "De Europese eenwording gaat momenteel heel snel, daarnaast kent Oost-Europa zulke stormachtige ontwikkelingen dat de EG daar alle aandacht op lijkt te richten. Op dit moment (we praatten op 24 oktober) lijkt het erop dat ook de landen van de Europese Vrijhandels Associatie (EVA) zich bij de EG zullen aansluiten om zo een nog groter economisch blok te vormen. Deze ontwikkelingen lijken momenteel veel interessanter dan de contacten met Aruba, het Caribisch gebied of de 'Derde Wereld' in het algemeen. Daar zijn we wel een beetje bang voor.

Zelfs via Nederland is het haast niet mogelijk de ontwikkelingen bij te houden. Wat zijn we nu en waar staan we precies? We zijn een Rijksdeel van het Koninkrijk, geen deel van Europa. De Europese integratie is vooral een Nederlandse zaak, meer dan een Koninkrijksgebeuren. Eigenlijk gaat de hele Europese eenwording buiten ons om en hebben we er niet veel mee te maken".

"Maar er zijn belangrijke ontwikkelingen op handelsgebied via het associatieverdrag met de LGO, — de Landen en Gebieden Overzee —, die nu nog op een of andere wijze deel uitmaken van een E.G.-land. De intentie is om alle landen zoveel mogelijk te helpen in hun eigen ontwikkeling op sociaal, cultureel en economisch gebied. Op den duur zullen we daar volledig in kunnen [illegible] participeren, met dezelfd[illegible] rechten als een [illegible]. Tot nu toe heeft de EG in de praktijk nog toegewerkt naar de volledige onafhankelijkheid en het afstoten van de ex-koloniën. Denk maar aan Aruba en de onafhankelijkheidsdatum per 1 januari 1996. Die is nu pas van de baan. Wat de handel betreft, was vooral de bepaling van 'origine' een ernstige belemmering. Die zei dat de grondstoffen uit je eigen land moeten komen. We hebben op dat gebied, naast aloë eigenlijk helemaal niets. Zo is er weinig handel met de EG mogelijk. Maar nu is de bepaling per 1 augustus 1991 sterk versoepeld in die zin dat de grondstoffen een zeker bewerkings- percentage moeten hebben ondergaan om voor een preferentiële behandeling in aanmerking te komen.

We kopen bijvoorbeeld vruchten in Venezuela, verwerken die tot vruchtensap, of we branden koffiebonen, malen ze, blikken ze in of verpakken losse produkten. Daarnaast hebben de ACS-landen (de ex-koloniën uit Afrika, het Caribische gebied en de South Pacific) recht op onderling vrij handelsverkeer. Zo kunnen wij bijvoorbeeld koffie uit Santo Domingo verwerken. Alleen de landbouw- en textielprodukten horen nog tot de gevoelige sectoren, want die zijn door tal van Europese regelingen nog moeilijk toegankelijk".

F.CELAIRE

CULTUUR

"De Europese Gemeenschap legt vooral nadruk op economische aspecten. Als we de cultuur beschouwen als iets van de totale mens, van menselijke ontwikkeling en ontplooiing, is de economie een aspect daarvan. Niet een doel maar een middel. Denk ook aan de oude aanduiding EEG die tot EG is geworden, in dus een veel ruimer betekenis dan een puur economische heeft gekregen. Cultuur is dan alle menselijke uitingen en verrichtingen die menen de moeite waard acht na te streven en te behouden en die overgedragen worden van generatie op generatie".

"Wat Aruba betreft constateer ik dat technische en economische hulp, het toepassen van nieuwe technische mogelijkheden, vaardigheden en verworvenheden, zowel materieel als via kennis welkom zijn, maar dat op meer filosofisch en specifiek cultureel niveau van normen en waarden de wens overheerst om met rust gelaten te worden. Op cultureel gebied, wat culturele identificatie en identiteit betreft, is de Arubaan zeer terughoudend en behoudend. Dat uit zich bijvoorbeeld in de taalkwestie, waar men op het gebied van het Papiamento voor de traditie kiest, denk aan de spellingkwestie.

Ik bedoel dat bewarende en behoudende als een positieve zaak. Waar we voor gevochten hebben, wat we de moeite waard vonden en vinden om na te streven en daarna als iets waardevols te bewaren, daarin willen we onze rust.

Onze blik is daarbij bovendien meer naar Amerika (Noord en Zuid) dan naar Europa gericht. We sturen nu wel de meeste van onze studenten naar Nederland, maar dat is niet op ideologische maar op zuiver pragmatische gronden. Nu we weer een raffinaderij hebben zal die misschien mede bepalen in welke richting de technische ontwikkelingen gaan. Voor de Arubaan is de Amerikaan meer een gast in zijn land en daarom minder opdringerig dan de Nederlander die via het Nederlands gerichte onderwijs ook Nederlandse cultuuroverdracht pleegt met Europees-westerse waarden. Daartegen bestaat weerstand, tegen die Europese vrijheid van dingen zien, bijvoorbeeld op het gebied van de sexuele moraal en normen. Men zegt eigenlijk: spaar ons voor zulke Europese gedachten en staat er afhoudend en afwerend tegenover".

"Maar ik vraag me wel af in hoeverre er een bewust Arubaans cultuurbeleid is en of we de dingen niet op hun beloop laten. Kunnen we dat in deze tijd eigenlijk nog wel blijven doen? Onze politiek is momenteel weinig op cultuur in enge zin gebaseerd. Redden we het wel als we er niet op tijd bij zijn en voor vol aangezien willen worden? Of zijn dit soort overwegingen zelf ook al weer teveel een Europese wijze van zien, die alles wil bepreken en regelen. Dat afweren van buitenlandse waarden en normen is daarom misschien niet zo expliciet als beleid, maar impliciet toch heel duidelijk aanwezig. Het alles met Nederland willen vergelijken, leren Arubaanse afgestudeerden als ze eenmaal op Aruba terug zijn wel snel en grondig af als ze steeds te horen krijgen: *'N ta na Aruba bo ta!* De Arubaan staat cultureel niet zo open voor Europa".

PATERNALISME

"De nieuwe LGO-overeenkomsten bergen gevaarlijke tendensen in zich omdat vanuit Europa economische ontwikkeling wordt gezien als middel tot het eigenlijke doel van het versterken van democratische beginselen, zoals Europa die ziet. Onder de pretentie van te helpen en te democratiseren is men toch sterk paternalistisch in gedachten. Men wil een stukje cultuur opleggen. Men wil zelf bepalen en voorschrijven. Zij willen dat zij de gevers zijn, en wij zijn in hun optiek de ontvangers. Maar onze eigen inbreng via actief en echt democratisch meedenken en meebeslissen wordt niet op prijs gesteld. In feite is de EG van de twaalf heel protectionistisch en erg bang voor handelsverlegging.

In onze verhouding met de EG heeft cultuur niet de grootste prioriteit van onze regering. Dat is misschien ook wel een beetje door Vertaalsystemen die alle volkeren en gelijke behandeling geven, zullen financieel en technisch zo goed als onmogelijk zijn.

In de praktijk zal dit betekenen, dat men de talen van een of twee grote landen die economisch machtig zijn als voertaal zal gaan gebruiken. Nederland wordt niet tot deze groten gerekend, hetgeen betekent dat men daar het accent in het taalonderwijs zal moeten verlengen".

AANPASSEN

"Aruba zal zich aan deze nieuwe situatie moeten aanpassen, wat betekent dat het een of twee talen, bijvoorbeeld het Duits en/of het Frans zal moeten introduceren als verplichte taal of talen op school, vanwege zijn/hun belangrijkheid in het verenigd Europa en vanwege onze relatie met Europa via het Koninkrijk. De Nederlandse taal zal binnen het verenigd Europa eenzelfde positie krijgen als vandaag het Fries heeft binnen Nederland".

"Een mogelijke oplossing voor het taalprobleem in Europa is de introductie van een neutrale taal zoals het Esperanto. Esperanto als taal in een verenigd Europa maakt dat geen enkel land een bevoorrechte positie krijgt omdat zijn taal als voertaal wordt gebruikt. Met het Esperanto als officiële taal van het verenigd Europa kan iedereen zich gemakkelijk bewegen in alle landen van Europa en kan iedereen met iedereen communiceren. Er zijn dan ook geen grote sommen geld nodig voor vertalingen.

Om dit te bereiken moet het Esperanto natuurlijk worden geintroduceerd als tweede taal op alle scholen in het verenigd Europa. Het Esperanto is een gemakkelijke taal; bovendien is het niet belast met het een of andere cultuur. Wel is het zo, dat we deze ideale situatie niet in korte tijd kunnen realiseren".

Stan Kuiperi, beeldend kunstenaar en docent 1e graads Beeldende Vorming te Aruba geeft de volgende mening:

"Europa 1992" moet, denk ik, in de eerste plaats gezien worden als een economisch-politiek projekt, waarin weinig ruimte is overgelaten voor de cultureel-educatieve aspecten van de zogenaamde eenwording.

Met betrekking tot de culturele sector dienen er twee zaken onderscheiden te worden. Enerzijds de sociaal-culturele kant, en anderzijds de artistiek-culturele kant.

Mijn persoonlijke ervaring, na gedurende bijna tien jaar in twee verschillende Europese landen (Nederland en Frankrijk) te hebben gewoond en gewerkt, is dat met name in de sociale culturele sector op korte termijn geen grote verschuivingen moeten worden verwacht. De Europese culturele traditie leent zich hier niet voor. In tegenstelling tot de (Noord-)Amerikaanse cultuur, bijvoorbeeld is de Europese cultuur gedurende vele eeuwen en een lange, dramatische geschiedenis opgebouwd. De Europeaan zal niet snel warm lopen voor ingrepen in zijn leefwijzen en gewoonten, en zal lang vasthouden aan de eigen culturele patronen die van land tot land toch sterk verschillen. Men kan dan ook beter spreken van Europese culturen, die ook na de eenwording bewust en eigenwijs hun eigen gang zullen blijven gaan. Dit noem ik een soort 'infra-cultuur'.

"Hiernaast bestaat er de artistiek-culturele kant van de zaak, die, ondanks de sterke relatie met het hierbovengenoemde, toch een heel ander beeld vertoont. Voor alle kunstvormen geldt namelijk dat de samenwerking binnen Europees verband al geruime tijd een feit is. Concrete grensoverschrijdende en dus internationale uitwisseling op alle niveaus is een belangrijk en zelfs typerend element in Europese artistieke activiteiten geworden.

Dit heeft te maken met moderne communicatie en verruiming van de horizon, maar ook met het feit dat door de lange wordingsgeschiedenis en ontwikkeling van de kunst, deze nu sterk en rijp genoeg is om de vele externe elementen op te nemen en te integreren zonder een verlies van identiteit. Dit laatste geldt vooral op praktisch niveau".

POLITIEK

"Op politiek niveau kan in zeer grote lijnen gesteld worden dat er eveneens twee kanten aan de zaak zijn. Ongetwijfeld kan als zeer positief beschouwd worden het feit dat verschillende Europese regeringen een bewust subsidiebeleid voeren t.o.v. kunst en cultuur, waarbij vooral landen als Frankrijk, Duitsland, Zweden en Nederland genoemd kunnen worden.

Dat economische maatregelen echter steeds een beslissende rol spelen in het cultuurbeleid van elk land is echter ook een feit en voor vele professionele Europese kunstenaars een keiharde dagelijkse realiteit.

Hierbij wordt nog buiten beschouwing gelaten de situatie in landen met een nog achtergesteld cultuurbeleid [illegible] eigenlijk kunstenaars de cultuur subsidiëren door praktisch voor niets of sterk onderbetaald te werken in het belang van de ontwikkeling en uitdraging van hun ideeën".

"In het kader van Europa 1992 kunnen er m.b.t. het politiek-economisch aspect echter ook verontrustende geluiden gehoord worden. Het is nl. een feit dat de grote politieke planners niet onder stoelen of banken steken dat men kunst en cultuur ziet als 'product', van hetzelfde nivo als bijvoorbeeld boter-, melk-, en graanproducten. Tevens doemt er nu bij velen het schrikbeeld op van de creatie of uitbreiding van grote, geldverslindende, multinationale kunstprojecten in verschillende gedaanten, die direct of indirect de promotie van *uniforme cultuurvormen* in de hand zullen werken.

En last but not least is er het probleem van de pogingen kunst en cultuur te definiëren in termen van cijfers en statistieken, financiële haalbaarheid, management-strategieën en politiek belang".

VOORBEELD

"Met betrekking tot de invloed van het bovengenoemde op de lokale situatie op Aruba ben ik van mening dat er in eerste instantie maar heel weinig van gemerkt zal worden. De lokaal-regionale ontwikkeling wijst erop dat dit soort zaken toch niet een direct effect veroorzaken.

De waarde van het Europees gebeuren ligt, m.b.t. het culturele aspect, meer in de voorbeeld-functie die het voor onze situatie zou kunnen hebben. Als men met enige fantasie het hele Caribisch gebied zou kunnen bekijken als een soort tropisch Europa, dan zou er ergens misschien een link te leggen zijn tussen de te komen ontwikkelingen in Europa na 1992 en onze regio.

De huidige lokale situatie m.b.t. zowel internationale als nationale samenwerking en integratie op artistiek-cultureel gebied lijkt voorlopig nog problematisch".

"Zo zijn er bijvoorbeeld verdragen, kanalen voor culturele uitwisseling tussen Aruba en Curaçao, met Venezuela of met andere Caribische en Latijnsamerikaanse landen. Met uitzondering van incidentele projecten uitgaande van particulier initiatief kan men stellen dat er van uitwisseling praktisch geen sprake is.

Ook met Nederland waarmee Aruba binnen koninkrijksverband samenwerkt, is de uitwisseling nog eenzijdig, incidenteel en nog duidelijk voortkomend uit particuliere initiatieven, waarbij tevens de uitvoering nog lang niet is wat het zou moeten zijn.

Zelfs de zo belangrijke link tussen cultuur enerzijds en onderwijs anderzijds is in de lokale situatie tevens totaal afwezig, hetgeen betekent dat er ook weinig hoop is voor een toekomstige impuls vanuit de basis".

"Het belang van 'Europa 1992' voor de hierboven geschetste situatie op Aruba zou in eerste instantie kunnen liggen in de aanpak en oplossingen die men in Europa voor vergelijkbare problemen op cultureel gebied zou kunnen ontwikkelen.

Hierbij moet vooral voor het aspect van politieke belangen ten nadele van culturele ontwikkeling, monopolisering en over-management van kunst en cultuur gewaakt worden.

Een concreet voorbeeld van een aanpak zou kunnen zijn het recent verschenen rapport [illegible] commissie van de Europese Gemeenschap getiteld 'Culture and the European Citizen in the Year 2000". Het rapport biedt een perspectief voor een toekomstig Europees-cultureel beleid, waarbij o.a. gepleit wordt voor het tegengaan van culturele verarming, en voor uitbreiding van de link tussen onderwijs en cultuur. De taak van overheden zou moeten zijn het begeleiden en ondersteunen van culturele ons overgenomen Nederlandse traditie omdat cultuur daar immers vooral een zaak is van particuliere stichtingen, zonder directe overheidsbemoeienis. Onderwijs, opvoeding en cultuur zijn particulier gebied. De overheid geeft subsidie, maar een staatsopvoeding willen we niet. Al denk ik wel eens dat onze regering daar best een wat grotere en meer rechtstreekse invloed in zou willen hebben. De EEG heeft in het verleden wel scholen gefinancierd, maar dan ging het om gebouwen, niet om inhoudelijke aspecten.

De overheden bepalen in de samenwerkingsovereenkomsten zelf de prioriteiten. Technische en economische hulp zijn welkom, op cultureel gebied zijn we terughoudender en blijven we bij voorkeur onszelf. Zoals de EG-landen in snel tempo naar elkaar toegroeien, zo isoleren wij onszelf want kom niet aan onze soevereiniteit"

Jimmy Oduber is beleidsme- dewerker sociale culturele zaken, voorlichting en remigratie. Hij ziet vooral een aantal mogelijk- heden om na 1992 een cultureel tweerichtingsverkeer tussen Aruba en Europa op gang te brengen.

"Als in 1992 de Europese grenzen opengaan is er voor ons een veel directer contact mogelijk met andere EG-landen, een contact dat zich tot dusverre nog weinig gema- nifesteerd heeft. De Antillen hebben al jarenlang een cul- tureel akkoord met België, Aruba nog niet. We zoeken momenteel connecties naar de Duitssprekende landen toe; daar ligt een grote eco- nomisch-toeristische markt. Zo zouden we ook bijvoor- beeld in direct contact met Italie kunnen nagaan of uit dat land niet eens een folklo- ristische groep naar Aruba zou kunnen overkomen, of misschien zelfs een dans- groep uit Rusland. Zo leer je onbekende culturen kennen.

De culturele uitwisseling staat nu op een laag pitje, en zou veel intenser kunnen en moeten worden. Aruba zou zijn aparte status binnen het koninkrijk ook op cultureel gebied meer moeten profi- leren, het zou meer naar buiten moeten komen, naar Europa als het ware een groot land wordt".

"Door kennis te nemen van andere landen kun je je eigen cultuur verrijken. Maar va

achten in 1992

at je wilt delen met anderen

...dere kant kunnen wij ...r uitingen van ons ...zien. Ik herinner me zo ...orbeeld het optreden ...iana Antonette en haar ...a Dance Theatre in het ...landse Raalte, dat heel ...usiast ontvangen werd. ...ur kent geen grenzen. ...ndien heb je vaak toch

... zaken met elkaar ... bijvoorbeeld op reli... ...bied. We hebben in ... wel het voordeel ...ar van Noord ... ...genlijk maar ... ...len hebt, terwijl ... veeltaligheid wel ...leem is. Maar daar ...et vertalen ...

...enis van iets duide...

...ldt dan voor toneel, ... aantal gebonden ...nen is het gemak... De actieve schilder ... Nouel heeft in ... een grote tentoon... ...n Madrid, die door ... E. Tromp zelf ... zal worden (we ...eind november). De ...e cultuurorgani... ...OCA geeft een sub... ...feite zijn we met ...tief al begonnen ... te denken! Dit kan ... andere contacten ...n, die zich weer uit...

...uur wordt vaak ... met oneigenlijke ... van economisch ...ar ben ik tegen. ...oet als zodanig ...d worden. Even... ...effects zijn natuur... ...enomen. Maar ik ...cultuurbevordering, ...ar om meer toe... ...te trekken". ...erland wonen ...el zo'n tien tot twaalf... Arubanen, die zich

steeds meer manifesteren. Zo vierde men dit jaar het San Juan feest met een uitbundig Dera Gai. Wel wat anders dan op Aruba, maar de essentie was gelijk. Er zijn heel wat goede zang- en muziekgroepen van Arubanen in Nederland. Voor hen zouden in 1992 eventueel ook de grenzen kunnen opengaan. Als we een manifestatie willen, kunnen we deze groepen gebruiken. Dat scheelt enorm in de hoge kosten, die het helemaal van Aruba overkomen, nu eenmaal altijd met zich meebrengt. Deze groepen kunnen eenvoudig met een bus reizen. De kosten zijn vaak een groot probleem.

De laatste jaren profileert de Arubaanse gemeenschap zich in Nederland steeds sterker als Arubaans en wordt zo ook als zodanig herkend, terwijl de Nederlanders tot voor kort geneigd waren alles als Antilliaans op een hoop te gooien. We hebben natuurlijk veel overeenkomsten, maar er zijn ook verschillen.

GEEN GRENZEN

"Culturele uitwisseling en het bevorderen van eigen cultuur eisen zelf-initiatief. Je kunt niet blijven zitten wachten. We moeten actief nagaan welke evenementenlijsten en activiteitenagenda's er zijn in allerlei EG-landen en daarop inspelen.

Cultuurbevordering verdient veel meer aandacht. De Gemengde Commissie heeft al een ... weinig activiteiten ontplooid, terwijl zo'n orgaan wel moet blijven sturen. Als een schip vastloopt ... ...kken. De ... beschikbare gelden maken uitvoering voorlopig nogal moeilijk. Het kleine budget werd vooral in Nederland besteed.

In verband met cultuur praat je altijd over KOSTEN, nooit over OPBRENGSTEN. Cultuur-opbrengsten zijn niet in geld uit te drukken, ze zijn echter wel een duidelijke graadmeter van hoeveel waarde je hecht aan het eigene, voor de eigen waardering".

moment hebbnen we, om maar een voorbeeld te noemen, de culturele uitwisseling binnen het koninkrijk.

Als het wegvallen van de grenzen in Europa betekent, dat Nederland niet alleen Nederlandse kunstuitingen naar ons exporteert, maar ons ook in staat stelt met de kunstuitingen van andere Europese landen kennis te maken, dan is dit voor ons een verrijking; een verrijking niet in de zin van "dat is kunst" en "zo moet het", maar meer in de zin van dat we meer te zien krijgen, zodat we kunnen vergelijken en onze eigen kunstuitingen eraan kunnen toetsen".

"Op het gebied van kunstuitingen — een deel van de cultuur — bestaan er al lang eigenlijk geen grenzen meer. Je kunt bijvoorbeeld al lang niet meer spreken van specifiek Nederlands kunst of specifiek Franse of Italiaanse of Amerikaanse kunst; de grenzen zijn al heel erg vervaagd. Als we de mogelijkheid zouden hebben om hier op een gemakkelijker manier bijvoorbeeld toneelgroepen uit Frankrijk of uit welk land dan ook te krijgen, dan is dat iets heel positiefs"

RUIME TAAK

"De uitwisseling gaat via de Gemengde Commissie. Het Instituto di Cultura zelf heeft zo'n ruime taak, dat je prioriteiten moet stellen; je kunt niet op alle terreinen tegelijk werken. Het Instituto di Cultura legt daarom lieven het accent op de culturele vorming op de scholen, aangezien daar nauwelijks iets aan gedaan wordt binnen ons onderwijs. In die zin kan het ... ... voorstellingen ... groepen van buiten komen. Het Instituto di Cultura heeft hierin een belangrijke rol".

Mario Dijkhoff, linguist, werkzaam aan het Instituto di Cultura op Aruba:

"Dit heeft wel degelijk consequenties voor Aruba, want Aruba is via het Koninkrijk der Nederlanden verbonden met Europa.

Een verenigd Europa zal consequenties hebben voor Aruba op verschillende

"In een verenigd Europa moet men met elkaar kunnen communiceren en dat is afhankelijk van taal. Wie denkt dat de talen van de volkeren die in deze unie betrokken zijn gelijke kansen zullen hebben, zal in zijn verwachtingen bedrogen worden. Niemand

kan alle talen van het verenigde Europa beheersen. De moeilijkheden bij het vertalen zullen enorm groot zijn. tuur — en niet het controleren ervan —, terwijl culturele participatie als een fundamenteel recht van iedereen erkend zou moeten worden.

E.FINGAL

Evelino Fingal, ... kunstenaar ... directeur van het Instituto di Cultura op Aruba zegt het volgende:

"Er zullen zeker veranderingen komen, hoewel die moeilijk voorspelbaar zijn. We zullen gewoon moeten afwachten, denk ik. Op dit

gebieden, ... taalgebied. ... Europa ... ... mische voordelen ... handel en de industrie en men vergeet dat er in Europa verschillende volkeren leven met ieder zijn eigen cultuur".

Merry Christmas
Happy New Year
ELMAR

PUEBLO SUPERMARKET

SANTA CRUZ: maandag t/m donderdag 8 - 12 uur 14.30 - 19.00 uur
ORANJESTAD: maandag t/m donderdag 8 - 1 uur 14.00 - 20.00 uur
maandag t/m donderdag 8 - 12 uur 14.30 - 19.00 uur
maandag t/m donderdag 8 - 12 uur 14.30 - 19.00 uur
Hele week non stop 8 - 20.00 uur

ALLE 5 PUEBLO ZAKEN GEOPEND:

vrijdag: tot 20.00 uur
zaterdag: non-stop 8.00 - 20.00 uur
zondag: 9.00 - 13.00 uur

BON PASCU - BON AÑA NOBO
VROLIJK KERSTFEEST - VOORSPOEDIG NIEUWJAAR
MERRY CHRISTMAS - HAPPY NEW YEAR

MASHA DANKI voor het in ons gestelde vertrouwen waardoor wij konden uitgroeien tot de grootste en modernste Supermarkten van Aruba. Ook in het nieuwe jaar staan wij voor U klaar.

Ook in 1992 is het goed, goedkoop en ...

Merry Xmas
Happy
New Year

Vrolijk Kerstfeest
Gelukkig Nieuwjaar

EUROSTYLE

ABN·AMRO Bank
Aruba

Oranjestad: Caya G.F. Betico Croes 89
Port of Call Marketplace
San Nicolas: B. van der Veen Zeppenfeldstraat 58

Merry Christmas
Happy New Year
from
EMTEX
Aruba,

In 1992 we are at your service again

HAPPY NEW YEAR

Season's Greetings
Ook in 1992 kunt U bij ons terecht voor voeding/verzorging van Uw huisdieren
Ruime keuze in vissen, aquaria en benodigdheden

PET-O-LANDIA

Happy Holidays
Bon Pascu
y
Bon Anja

Dank voor het in ons gestelde vertrouwen.
Ook in het nieuwe jaar staan we voor U klaar.

MANSUR TRADING
Company
L.G. Smithboulevard 146
ARUBA

Christmas Greetings

Have a nice Christmas season.

Thank you for doing business with us, we look forward to see you in the coming year.

Best wishes!

We extend our most sincere thanks for your loyal patronage, wishing you and yours the merriest of holidays.

COMPRA Ltd.

Hier is ons recept voor geslaagde feestdagen:
'Voor U en de Uwen Kerstdagen vol van geluk.
Moge het nieuwe jaar brengen wat gij ervan verwacht: voorspoed en geluk.

Zalig Kerstfeest
en
Voorspoedig Nieuwjaar

BOTICA ODUBER
ORANJESTAD

BOTICA SAN LUCAS
SAN NICOLAS

... TRADING
EAGLE

BOTICA KIBRA HACHA
HAVENSTRAAT

BLUE WATER BOAT AND TACLE N.V.

Sinterklaas en Kerstmis

= door Cor Swanenberg =

VORIG JAAR SCHREVEN wij in de Amigoe over het feit dat steeds meer Nederlanders de Sinterklaasavond inruilen voor 'kerstsurprise'. Wij hadden toen niet de gelege nheid wat dieper in te gaan op de verwantschap tussen die twee feesten. Over Sint Nicolaas is erg weinig met zekerheid bekend. Daarom heeft de paus in 1969 de viering van de sterfdag van deze heilige ook niet langer verplicht gesteld. De twijfelachtige heilige is van de kerkelijke kalender afgevoerd.

sprong gebruikelijk om een ruig figuur, gekleed als Sinterklaas, aan huis te laten komen. Hij controleerde hoe het met het gedrag van de kinderen stond. Vaak sprak hij stoute kinderen bestraffend toe. Hij gaf de zoete kinderen wel eens vruchten, maar nooit snoep of koek.

Deze figuur schijnt een versmelting te zijn van de goedgeefse figuren uit onze tijd, ook al blijven er duidelijke verschillen tussen deze voorloper van kerstmis en de huidige Sinterklaas en kerstman.

KINDERGELOOF

Er is op sommige Amerikaanse plaatsen een kindergeloof dat volhardt in het gegeven dat Sinterklaas in december wordt uitgestuurd door de Weihnachtsmann (Santa Claus) om te kijken of de kinderen braaf en gehoorzaam zijn. Hij gaat volgens hen van huis tot huis en gluurt door de ramen. De kinderen zetten hun schoen in het raam of onder hun bed en de ouders stoppen er appels en klein snoepgoed in, als ze tenminste zoet zijn geweest.

Het laatste lijkt ontzettend sterk op ons eigen oude kindergeloof waarbij wij de klomp of schoen zetten in de hoop dat Sinterklaas of Zwarte Piet die zouden vullen met wat lekkers.

Wanneer we tenslotte de etymologische woordenboeken erop naslaan, vinden we bij Franck en Van Wijk is Sinter-Niklaas ontstaan uit middelnederlandse senter- of sinter-, wat op zijn beurt weer voortkomt uit sent, sint + her "heer". In het supplement wordt daaraan nog toegevoegd: "Het reeds middelnederlandse gebruik van senter-, sinter- bij vrouwelijke heiligen bevreemdt niet, wanneer men er een versteende datief in ziet, oorspronkelijk ontstaan in uitdrukkingen als *te sinter Claes misse* e.d."

Onions zegt in The Oxford Dictionary of English Etymology over Santa Claus: "imaginary person who brings presents for Children on Christmas Eve (!) Hij voegt daar nog aan toe: orig. U.S. Dutch dialect *Santé Klaas* (Du. Sint Klaas) i.e. sant, sint Saint, Klaas, abbreviation of Nicolaas Nicholas (patron of children).

Zo ziet men dat ook autoriteiten als Onions wel eens miskleunen. De vooravond van kerstmis is zeker niet onze Sinterklaasdag.

Overigens vonden wij in onze uitgave van Mario Dijkhoff's Dikshonario (1980) wel Senterklas en Sanikolas, maar geen kerstman. Dat getuigt toch van de goede geest!

...el mensen geven elkaar ...ter nog altijd geschenken ...6 december en Sint Nico...s blijft voortleven als de ...lige van de geschenken ...

...arschijnlijk een verbaste...g van het Duitse Sankt ... Claus, die ook ver...olen zit in de gangbare ...gelse benaming van de ...rstman: Santa Claus.

Sint Nicolaas werd geb...n in Patera, in wat nu ...dwest-Turkije is, ...trent het einde van de ...de eeuw. Hij was waar...lijk bisschop van Myra ... de regering van Dio...anus. Hij werd aanbeden ... beschermheilige van ..., zwervers, studenten ...kinderen. De Sint wordt ...erband gebracht met het ...n van geschenken door ...legende waarin hij drie ...me meisjes behoedt ...prostitutie door via de ...rsteen geld te gooien ...hun kousen die bij het ... hingen.

HEIDENS

...t Nicolaas is denkelijk ...smolten met heidense ...uren als Knecht Ruprecht ...n Teutoonse nieuwjaars...enker), Befana (een ...meinse fee die brave kinderen ... stoute straften) en het Kerstkind of Christkind dat vooral in Zuid-Duitsland geacht wordt de kadootjes te brengen.

In Europa wordt Sinterklaas vergezeld van Zwarte Piet, die de stoute kinderen straft en de brave beloont. Als kind werden wij nog bang gemaakt met het feit dat we een roe of zout in onze klomp konden krijgen of dat we in het allerergste geval zelfs door hem in een zak meegenomen zouden worden naar Spanje.

Veel Germaanse religieuze folklore concentreert zich rond de belangrijkste feesten van het kerkelijk jaar. Omdat de kerkelijke kalender begon met de eerste dag van de Advent was het eerste belangrijke feest kerstmis.

In verschillende Duitse kringen zijn een aantal ongebruikelijke tradities gehandhaafd die plaatsvinden gedurende de kersttijd en de periode daaraan voorafgaand. Sinterklaasdag op 6 december was de dag waarop vooruitgekeken werd naar de vrolijke tijd van de joelfeest. Het was bij sommige bevolkingsgroepen van Duits-Russische oor...

Uit de schoolkrant

VORIG JAAR, vlak voor Kerstmis, kreeg ik van de Dr. M.L. Kingschool de kerstkrant. Jammer genoeg te laat voor de Amigoe Kerstkrant, want die was al klaar en gedrukt. Maar ik heb hem goed bewaard. En vandaag kunnen jullie toch nog lezen, hoe de kinderen van de Dr. M.L. Kingschool Kerstmis en Nieuwjaar vieren.

******

Nos ta yegando Pasku. Na kas nos ta dorna un kerstboom i nos ta traha un stal ku niño Hesus ku hopi karné i hende. Nos tambe ta dorna e kas pafó ku hopi lushan. Dia 24 anochi mi ta bai misa i mi ta pone mi sapatu bou di kerstboom pa mi haña regalo di Santa Claus. Pasku ta dushi pami i mi ta desea pa tur hende pasa dushi tambe.

ALEX

******

Hoe vier ik Nieuwjaar?
Ik help mijn moeder om het huis schoon te maken. Als we klaar zijn, ga ik eventjes slapen en mijn moeder wekt me altijd om elf uur. Dan neem ik een lekker bad en dan trek ik mijn nieuwe kleren aan. Dan gaan we samen naar de kerk om de zegen van de priester te ontvangen. Daarna gaan we terug naar huis en dan begint het feest pas voor mij. Ik mag van mijn moeder het vuurwerk aandoen. Dat vind ik heel leuk. Ik mag dan tot laat naar bed en hoef niet vroeg op te staan. Maar nee, dat doe ik niet, hoor. Ik sta vroeg op om de restjes van het vuurwerk op te rapen. Tot zo ver mijn verhaaltje.

ANDREW SCOOP

******

Ik vind het kerstfeest erg leuk. Elk jaar koopt mijn moeder een kerstboom. Maar [illegible] mooist. Wij moeten ook aan de arme mensen denken. Wij moeten de arme mensen helpen met eten en kleren, zodat de arme mensen ook een leuk kerstfeest hebben.

LOUCARLA

******

Wat betekent Kerstfeest voor mij? Kerstmis is voor mij een heel speciaal feest, niet alleen om het feest, maar ook om alles wat ermee te maken heeft. Ook om het feit, dat gedurende deze tijd iedereen anders is, veel vriendelijker... Het begint al met het kopen en versieren van de kerstboom. Dat alles doen wij samen. Zelfs mijn vader, die niet altijd tijd heeft, laat alles staan om mee te helpen.

Mijn moeder heeft dan cassettes en platen van hele mooie kerstliederen van grote koren. Dat brengt ook een heel bepaalde sfeer in huis. Het Kerstfeest is iets groots. De hele familie, alle ooms en tantes, neven en nichten en Welita komen dan samen. De familie is dan één.... Iedereen geeft elkaar een kado. Voor mij is dat de fijnste avond van mijn leven. Zelfs véél fijner dan het feest van St. Nicolaas of carnaval.

REMY DE HAAS

******

Zo vieren we thuis Nieuwjaar: Mijn vader maakt de ham klaar. Mijn moeder maakt de zult klaar. Mijn moeder, mijn zus en ik maken pan dushi's klaar. We maken ayaca's. We gaan met ons allen naar de kerk en daarna gooien we klappertjes. Daarna gaan we naar onze buurman om hem gelukkig Nieuwjaar te wensen.

DENNIS HOOI

******

Dag jongens en meisjes, Ik ben Lea Lau, ik zit in de derde klas, (Tante Nel hoopt, dat je nu in de vierde zit [illegible] is, dan ben ik erg blij, want dan is het bijna Nieuwjaar. Mijn vader gaat op 31 december klappers voor ons kopen en ook pillen voor de honden. Vóór 12 uur 's nachts gaan we naar mijn oma. We krijgen wijn, ayaca en nog veel meer. Om 12 uur 's nachts steken we de klappers aan en wensen elkaar een gelukkig nieuwjaar. Op 1 januari is mijn broer jarig. Dan vieren we zijn verjaardag. We zingen allemaal lang zal hij leven voor hem. Moeder snijdt de taart en mijn zus deelt limonade uit. En 's avonds als ik moe ben, dan ga ik lekker slapen.

LEA LAU

******

Om half twaalf gaan papa, mama en ik naar de kerk. We komen om kwart voor twaalf terug. We wachten tot het twaalf uur is. Dan maakte papa de champagne open. Wij drinken de champagne op, geven elkaar een kusje en wensen elkaar gelukkig nieuwjaar. Dan gaan we de klappers aansteken. Om vier uur komen we weer binnen om te gaan slapen. Op één januari 's morgens ga ik in bad. Na de maaltijd poets ik mijn tanden. Ik ga weer klappers aansteken. Daarna roept mama me binnen. De hele familie gaat naar tante. Daar feesten we tot 's avonds. Dan gaan we weer naar huis om te gaan slapen.

TATIANA PELOZ

******

Een week voordat het nieuwjaar is, gaan mijn moeder en ik nieuwe kleren kopen. Voor 12 uur 's nachts gaan [illegible] zegen van de pastoor gaan we terug naar huis. De hele familie komt bij ons thuis. We omhelzen elkaar en wensen elkaar een gelukkig nieuwjaar. We steken de klappers aan. De klappers doen: pats pats, boem boem, pie pie pie pie. We drinken champagne, we eten ham en lekkere zalm. Als de familie naar huis gaat, gaan we slapen. 's Avonds om acht uur gaan we een ritje maken om de mooie kerstlichtjes op ons eiland te bekijken. Wanneer we thuis komen gaan mijn vader en mijn moeder nog niet naar bed, maar ik ga fijn slapen.

ROCHELLE KLEIN-MOEDIG

******

Ja, voor mij is kerst een belangrijke feest, het mooiste en het grootste feest van het jaar. Want op kerstdag herdenken we de geboorte van Jezus die duizenden jaren geleden is geboren. En met kerst doen de mensen heel veel dingen. Sommigen verven hun huizen. Bijna iedereen koopt nieuwe kleren en nieuwe schoenen. Anderen kopen veel kerststukken om hun huis te versieren. Wat je zeker in elk huis ziet is een kerstboom.

Ja, je ziet zelf dat dit grote feest met veel vreugde gevierd wordt. Het kerstfeest wordt over de hele wereld gevierd, want kerst is belangrijk. Kerstmis is het feest van en voor de hele wereld, want Jezus is de zoon van onze Heilige God. Jezus zelf is al duizenden jaren geleden in Bethlehem geboren en deze grote geboorte vond plaats op 25 december in een arme gewone stal. Daarom vieren we op 25 december kerstmis. Met kerst maken de mensen veel lekkere dingen klaar, zoals ayaka, ham en natuurlijk hoort een lekker toetje er ook bij. Op deze manier denken velen aan de geboorte van onze lieve Jezus.

SHAYNAH MARI

******

Voor mij betekent het kerstfeest vrijaf van school en vrije tijd met vader, die dan vrij is. Overal is het gezellig druk en overal zijn de straten en winkels versierd met gekleurde lichten. Bij onze kennissen wordt het kerstfeest niet gevierd. De meeste restaurants zijn normaal open. Ik ga dan bij kennissen op bezoek. Ik denk dan terug aan mijn familie in Hong Kong. Daar wordt het kerstfeest wel gevierd. Het is dan een Nationale feestdag. De winkels zijn dicht en de christelijke mensen gaan naar de kerk.

Maar zoals op alle Nationale feestdagen wordt het ook als een familiefeest gevierd. Samen met mijn moeder, zus en broertje ging ik naar mijn grootouders om enkele dagen bij hen te logeren. We gingen dan naar de kermis. Daar kon ik heel fijn spelen. Maar één ding, dat ik niet leuk vond, was dat mijn vader niet bij ons was om het kerstfeest te vieren. Voor kerstmis versierden mijn zus, broertje en ik ook het huis. Mijn moeder kookte iets lekkers. Er worden ook kadootjes uitgewisseld. Hier op Curaçao worden er ook veel kadootjes door Chinese gezinnen uitgewisseld met familie, kennissen en zaken-relaties.

CHI-KI, CHEUNG

******

Elk jaar steken mijn broer en ik vuurwerk aan vanaf zeven uur 's avonds. Er worden de hele avond nieuwjaarsplaten door mijn ouders gespeeld. Alle kinderen bij mij in de buurt steken ook vuurwerk aan. Als het 12 uur is, steekt mijn vader de grote pagara aan. Op de t.v. zien wij de bisschop zijn zegen uitbrengen. Dan gaan wij naar opa en mijn tante. Daarna gaan wij naar huis terug en gaan slapen. Zo breng ik het uiteinde van het oude jaar door.

SHANNON JANSEN

******

Ik sta op 31 december vroeg op. Mijn moeder en ik maken samen het huis schoon. Als we klaar zijn, gaan we brood kopen. Wanneer we terug komen ga ik mijn oma in de keuken helpen. Maar dit jaar moet ik mijn moeder helpen, want mijn oma mag niet koken van de dokter.

Om half vier ga ik bij mijn tante. Ik ga vuurwerk halen, dat mijn tante voor mij gekocht heeft. Dat zijn: kippen, treinen, sterren, vuurpijlen, en klapchi. Ik hou helemaal niet van donderboos en tapijten, die maken te veel lawaai.

Daarna ga ik naar huis om naar de t.v. te kijken en om half negen ga ik naar bed. Ik sta om half elf op, dan ga ik baden en mooie nieuwe kleren aantrekken. Dan gaan we weer naar de t.v. kijken en wachten op de zegen van de bisschop. Altijd krijg ik een gulden van mijn oma om in mijn hand te houden als het 12 uur wordt. Daarna gaan we vuurwerk aansteken en we blijven dan lekker thuis vieren.

JOANNE MARIA

******

Kerstmis wordt gevierd op 25 en 26 december van elk jaar. De voorbereiding van deze grote viering begint met de Advent. Negen dagen vóór 25 december hebben we de zeer bekende "Aurora-mis", die om 5 uur 's morgens wordt gehouden in elke katholieke kerk op ons eiland. De kersttijd is een periode om na te denken over alles, dat gedurende het hele jaar gebeurd is. Ook is het een tijd om vrede te scheppen en om in vrede te zijn met iedereen.

Maar op kerstdag, terwijl velen samen aan tafel zitten om lekker te genieten van allerlei lekkernijen, die speciaal klaar gemaakt zijn voor deze dag, zijn er ook velen, die verdriet hebben, omdat zij alleen zijn en zonder eten.

Deze mensen hebben geen ayaca's, ham enz. op tafel, omdat zij te arm zijn om deze lekkernijen te kopen. Ook is er in vele families verdriet omdat op kerstdag een heleboel mensen denken aan hun moeder, vader, zoon of dochter, die overleden is.

Maar voor mij betekent kerstdag een hele fijne dag, daar ik mooi gekleed naar de kerk ga. Gedurende de mis worden er mooie kerstliedjes gezongen en ik doe ook graag mee. Bij ons thuis komen gedurende de hele dag al mijn tantes, nichtjes en neven. Wij eten, spelen, plagen elkaar, maar het is erg leuk om SAMEN TE ZIJN.

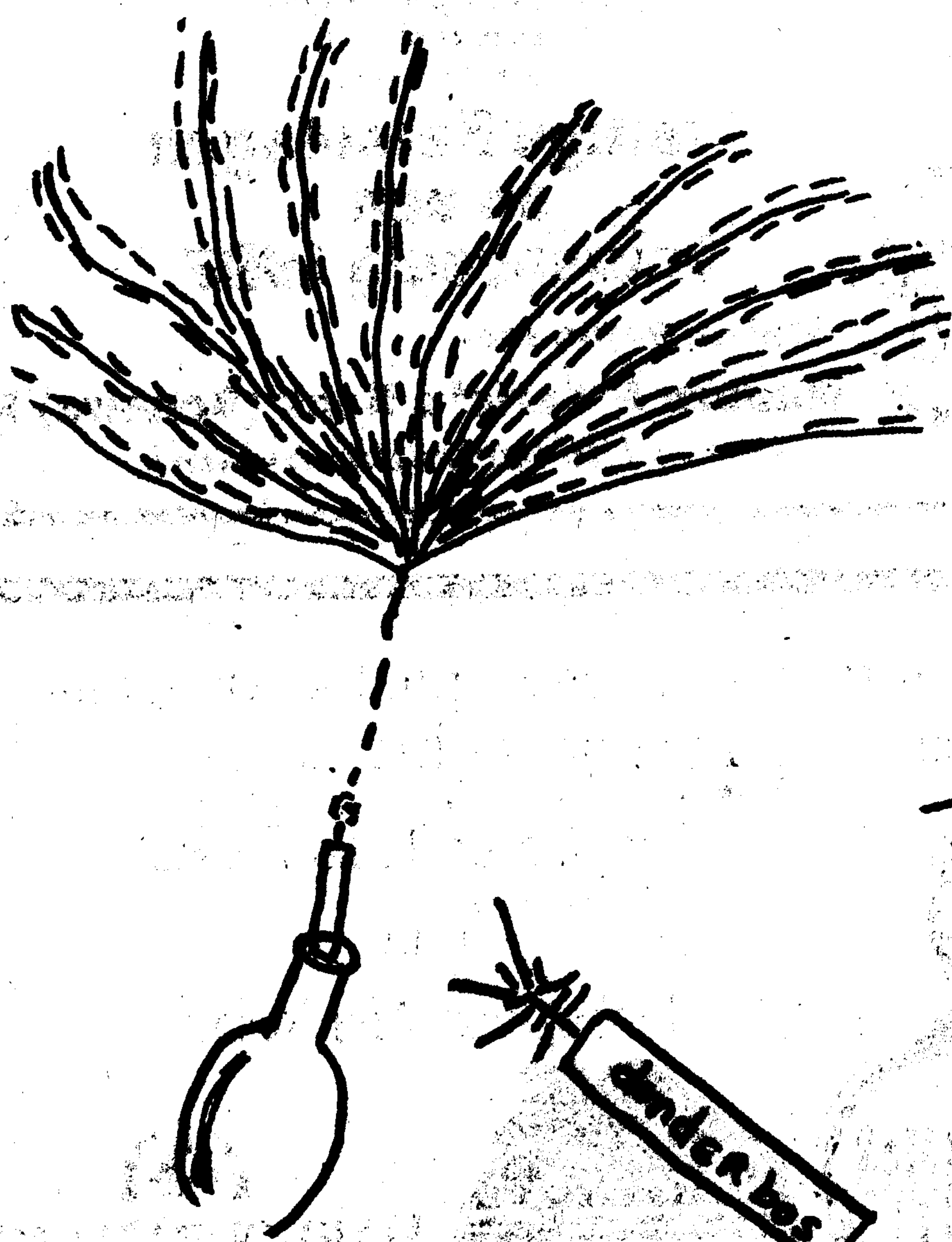
LOUHENDRA CAPRILES

******

Pasku

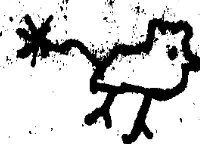
Om te kleuren

Tuf Tuf

Zaimara Margarita Klasse

Het ezeltje van de kerststal

= door Nel de Jong =

"OVER EEN poosje is het weer Kerstmis", zei de pastoor op school tegen de jongens van de zesde klas. "Wie wil me helpen om het kerststalletje klaar te zetten?" Dat wilden ze allemaal natuurlijk. "Ik, ik, ik" schreeuwden ze. "Tja", lachte de pastoor, "Twintig helpers heb ik echt niet nodig. Harold, Elmer en Edson, komen jullie vanmiddag maar naar de kerk".

De pastoor had een heel mooie kerststal van boomstammetjes en beelden met echte kleren aan. En niet zo'n klein ding. Oh nee. In

het stalletje konden wel een echte os en ezel wonen, zo groot was het. En de beelden waren net zo groot als Harold, Edson en Elmer.

De pastoor en zijn drie helpers waren er de hele middag druk mee om alles netjes achter in de kerk klaar te zetten. De stal moest geschrobd worden en de beelden afgestoft. En daarna sjouwden ze met hun vieren de stal naar de kerk. Pffft! steunde de pastoor en veegde met een grote witte zakdoek zijn voorhoofd af. "Nu de beelden nog, jongens. Beginnen jullie maar met de schaapjes, dan neem ik Maria en Jozef mee".

En terwijl de pastoor Maria en Jozef op hun plaatsen in het stalletje zette en het kindje in het kribje legde, brachten de jongens de schaapjes, de honden en de herders naar het stalletje, De os en de ezel bewaarden ze voor het laatst, want die waren het zwaarst.

"Wij nemen de os", zei Harold tegen Elmar. "En ik de ezel. Dat kan ik best alleen", blufte Edson. Hij sloeg zijn armen om het zware beest heen en strompelde zuchtend en steunend achter zijn vriendjes aan de kerk in. "Zien jullie wel, hoe sterk ik ben?" hijgde hij. En toen..... struikelde hij over de drempel. "Aiaiai!" gilde hij. Maar dat hielp natuurlijk niet veel. Even later zat hij met een flinke bult op zijn hoofd te midden van een heleboel stukken ezel. "Oh!" zeiden Harold en Elmer met grote ronde ogen van de schrik. "Oh, de ezel is gebroken!"

"Wel, niets aan te doen", zei de pastoor spijtig. "We moeten het dit jaar maar zonder ezel doen. Want waar haal ik zo gauw een andere ezel vandaan. Ik zal een van de schapen naast de os zetten, dan lijkt het niet zo leeg". Toen was het stalletje klaar en gingen de jongens naar huis. De beelden in het stalletje bleven alleen in de kerk achter... "Bah!" zei het kindje in de kribbe opeens en het spreidde zijn armpjes lang zo vrolijk niet meer uit als anders, "Wat zullen de mensen wel zeggen, als ze zien, dat er niet eens een ezel is". "Ja ja", knikten de andere beelden, "Het is een schande". "Ze zullen ons nog uitlachen", zei het Jozefbeeld zorgelijk. "Hij had zulke lieve ogen", zuchtte het Mariabeeld. "En niemand denkt eraan, hoe ík me voel", klaagde de os. En als hij geen beeld was geweest, was hij vast en zeker gaan huilen.

"We waren altijd samen en hij was mijn beste vriend". "Ja, vreselijk", zei de knielende herdersjongen met het lammetje in zijn armen. "Stel je voor, dat ze mijn lammetje gebroken hadden!". Verdrietig keken de beelden elkaar aan. Het stalletje kraakte klagend en zelfs de kerstboom in de andere hoek van de kerk liet van medelijden al zijn lampjes uit gaan.

"Maar ik blijf hier niet liggen", riep het kerstkindje opeens. "Ik ga wat doen!" En het sprong pardoes uit zijn kribje. "Kijk uit, dadelijk breek je nog", zei het Mariabeeld verschrikt. "Wat kan zo'ns klein stenen beeldje als jij nu doen?" zei Jozef. "Ik ga gewoon een andere ezel zoeken", antwoordde het kindje. "Hebben jullie net die ezel buiten horen balken? Misschien wil die wel een paar dagen hier komen staan". "Zou je denken?" vroegen de herders hoopvol. En de honden en de schaapjes schreeuwden: "Wij gaan mee, wij gaan mee!" "Dat kan toch niet", zei Jozef. Het is daar buiten veel te gevaarlijk voor ons, beelden.

Er zijn stenen, waarover je kunt vallen. Dan breek je in duizend stukjes, net als de ezel. Je kunt verdwalen en de kerk nooit meer terug vinden. Of een paar kwajongens tegen komen, die je stuk maken. En wat moeten de pastoor en wij dan beginnen? Zonder kindje in de kribbe en zonder ezel, schaapjes en honden". "Hum ja". De schaapjes en de honden bleven angstig staan. Daar had Jozef wel gelijk in.

Het kindje haalde zijn neusje op. "Ik ben niet bang, hoor", pochte het. "Blijven jullie maar hier, dan ga ik het wel alleen aan die ezel vragen". Maar dat vond het Mariabeeld niet goed. "Neem dan tenminste één hond mee", zei ze, "Dan kan die je beschermen".

En zo gingen het kindje en de grootste hond samen op pad. Het was maar goed, daar het al donker was en dat niemand hen zag en dat de ezel, die ze hadden horen balken, vlakbij onder een boom stond.

Maar toen ze vlak bij de ezel waren, bleef het kindje aarzelend staan. Wat was hij groot! Veel te groot voor het kerststalletje. En de hond fluisterde: "Wat is hij oud en lelijk! En hij heeft veel te veel poten". Ja, dat zag het kindje ook. Het telde maar liefst acht poten. Maar vier daarvan begonnen opeens te lopen en naast de ezel verscheen een ander ezeltje. Een lief klein ezeltje met hele grote ogen. "Daaag!" balkte het blij, "Komen jullie met me spelen?"

"Nee eh,.... ja eh..... dat wil zeggen..." stotterde het kindje. En het vertel de de ezeltjes alles van zijn kerststalletje, de gebroken ezel en waarom hij en de hond gekomen waren. "Zou jij niet eens een poosje in ons stalletje willen komen wonen?" vroeg het aan het kleine ezeltje. "Het is maar voor een paar dagen en alleen als er mensen in de kerk zijn, moet je doodstil staan. Dat is toch niet moeilijk, he?" "Oh, dat wil ik dolgraag doen", balkte het ezeltje opgewonden. "Mag het, mama?" "Natuurlijk", lachte de oude ezel, "Als je iemand helpen kunt, moet je het altijd doen.

Ga maar gauw. En denk eraan: goed stil staan en altijd met twee woorden balken, als ze je iets vragen". Maar dat laatste hoorde het ezeltje niet meer. Het was al vrolijk met de twee beelden mee gehuppeld.

De pastoor wist de volgende morgen niet, wat hij zag. "Het lijkt wel een wonder!" riep hij uit. En hij rende weg om een emmer water en een groot stuk brood met kaas voor het ezeltje te halen. "Zal je goed stil staan in de nachtmis?" vroeg hij. "Iii....aaaa!" balkte het ezeltje. En dat deed het ook. De mensen zongen zo mooi en het orgel speelde zo prachtig en het ezeltje luisterde zo aandachtig, dat het zelfs bijna niet met zijn ogen knipperde. "Goed zo!" fluisterde het Mariabeeld, toen de nachtmis afgelopen was. En hield toen gauw haar mond, want de kinderen kwamen naar het stalletje kijken.

"Wat mooi, he", zeiden ze, "Het lijkt wel, of de beelden levend zijn. En kijk eens, wat een lief kindje er in het kribje ligt". En een klein meisje met een roze jurk aan, zei: "Ik vind ze allemaal zo mooi. Maria en Jozef, de herders met de schaapjes, de honden en de os. En het kindje vind ik erg lief, maar het allerliefst vind ik toch het ezeltje".

Het was maar goed, dat een herder hem gauw aan stootte, anders was het ezeltje vast heel hard gaan balken van blijdschap. "Mag ik volgend jaar weer bij jullie in het stalletje komen staan?" vroeg het later aan de kerstbeelden. En dat beloofden ze hem graag. Kom jij dan ook kijken? Maar verklap aan niemand, dat het ezeltje een echt ezeltje is, hoor!

Kinderkerstpuzzel

HORIZONTAAL: 1. Prik met een mes; 6. Snel; 8. Moeder; 10. Rustig; 15. Wild zwijn; 16. Voegwoord; 17. Kerstboomversiersel; 18. Steekwapen; 20. Reeds; 22. Vervelende; 24. Speelgoed; 25. Werktuig om te stoppen; 26. Moeder; 27. Niet vol; 30. Muzieknoot; 31. Afkorting van Maria; 32. Hert; 33. Heb je nodig om te leven; 35. Daar werd Jezus geboren; 36. En dergelijke (afkorting); 38. Gaarne; 40. Schop met je voet; 42. Bekend wezentje uit een film; 43. Einde van een gebed; 45. Kindertaal; 46. Landbouwwerktuig; 48. Lidwoord; 50. Regel; 52. Jongensnaam; 53. Zuster; 55. Vruchten; 58. Groente; 60. Te veel; 61. Delen van het hoofd; 63. Gebruiken we om te koken; 65. Schenken; 67. Boven; 68. Soort; 70. Kleed; 72. Kledingstuk; 74. Achter; 75. Nachtvogel; 78. Daar maakt men schoenen van; 80. Deel van het gezicht; 82. Rest van vuur; 84. Toespraak; 87. Neon (afkorting); 88. Peuter; 90. Twee personen, die bij elkaar horen; 92. Plan; 94. Zie je op een kerkhof; 95. Is slecht voor je gezondheid; 98. Kade; 99. Deel van een brood; 100. Gebruik je om te schilderen; 101. Klap; 102. Opstandje; 103. Muzieknoot; 105. Jongensnaam; 107. Laatsleden (afkorting); 108. Vervoeging van zijn; 109. Hoor je aan het einde van de les; 110. Eerste mens; 111. Muzieknoot; 112. Soort licht; 114. Kip; 115. Neonbuis; 116. Niets uitgezonderd; 117. Persoonlijk voornaamwoord; 118. Mede; 119. Vruchten, die je vaak met Kerstmis krijgt; 120. Jong-koetje; 124. Wordt door een baby gebruikt; 129. Eer; 131. Einde; 133. Persoonlijk voornaamwoord; 135. Hert; 136. Godsdienst; 137. Uitroep van afkeer; 138. Goed gekookt; 140. Muzieknoot; 141. Stekelig dier; 143. Zonder kleur; 145. Plant op Aruba; 146. Vruchtje; 147. Watervogel; 148. Lagere Technische School (afkorting); 150. Reeds; 151. Vaas, waarin men de as van hun doden bewaart; 152. Grond rond een boerderij; 154. Ben je, als je deel uitmaakt van een club; 155. Grootmoeder; 156. Lager Onderwijs (afkorting); 157. Dier, dat ons melk geeft; 159. Iedere; 160. Zonder moed; 161. Wild dier; 163. Grote vis; 165. Kant van de weg; 166. Lidwoord; 167. Voorwerp om vloeistof in te bewaren; 169. Slee; 170. Persoonlijk voornaamwoord; 172. Eer; 174. Achter; 175. Groot water; 176. Ar; 178. Daar leven we op; 179. Peulvrucht; 180. Vader; 181. Anno domini (afkorting); 183. Bezittelijk voornaamwoord; 185. Een ogenblik; 187. Knaagdier; 189. Lagere Technische School (afkorting); 191. Reeds; 192. En dergelijke; 194. Vervoeging van eten; 195. Bloedvaten; 196. Gram (afkorting); 197. Achter; 198. Neonbuis; 200. Echtgenoot van je tante; 202. Hert; 203. Vervelende; 206. Lager Onderwijs (afkorting); 207. Muzieknoot; 208. Slee; 209. Pastoor; 214. Niet vroeg; 215. Doet een schip, als het in de haven komt; 218. Vreemde; 219. Hoofdstad van Drente.

VERTIKAAL: 2. Te veel; 3. Eerst volgende (afkorting); 4. Lidwoord; 5. Streep; 6. Hert; 7. Meisjesnaam; 8. Dwaas; 9. Reeds; 10. Voertuig van de Kerstman; 11. Mak; 12. Binnen; 13. Lagere School (afkorting); 14. Hangt in de kerstboom; 17. Hangt bij de Kerstman om zijn gezicht; 19. Eet je vooral met Kerstmis; 21. Krijg je op school; 23. Draagt de Kerstman om zijn middel; 24. Jong varkentje; 25. Een land besturen; 26. Klap; 28. Zich voeden; 29. Opening; 32. Deel van een mast; 33. 100 m^2; 34. Gehuppel; 37. Boom; 39. Grappig dier; 41. Ter zijner tijd (afkorting); 43. Moet je doen om in leven te blijven; 44. Bovendien; 47. Kans op ongeluk; 49. Havermout-gerecht; 51. Bewoner van Ierland; 52. Slee; 54. Grappenmaker; 56. Landbouwwerktuig; 57. Neon (afkorting); 59. Plezier; 61. Rund; 62. Dichterbij komen; 64. Muzieknoot; 66. Op dit moment; 69. Niet jijzelf; 71. Te veel; 73. Vrouw van de haan; 76. Elk; 77. Slee; 79. Korte trekkende beweging; 81. Jas en broek; 83. Lidwoord; 85. Staat in het kerststalltje; 86. Grond rondom een boerderij; 89. Omdraaien; 91. Karakter; 92. Meisjesnaam; 93. Watervogel; 96. Boven; 97. De tante van de kinderkrant; 100. Pudding; 101. Wij allemaal zijn een.....; 104. Een anderen (afkorting); 106. Familielid; 108. Zegt een koe; 109. Deel van je lichaam; 110. Palingen; 112. Nederland (afkorting); 113. Oude maat; 114. Hectometer (afkorting); 115. Trans Europa Express, een trein, die door heel Europa rijdt (afkorting); 118. Middelbare Technische School (afkorting); 121. Wintervoertuig; 122. Papegaai; 123. Sprookjesfiguur; 125. Door middel van; 126. Deel van je been; 127. Jongensnaam; 128. Jong varken; 130. Doet de boer bij een koe; 132. Dwaas; 134. Heel dik touw; 137. Hap; 139. Indien; 142. Deel van de zee; 144. Vroeger; 145. Lucht in en uit blazen; 146. Meubel; 149. Schoeisel; 151. Knolletje waarvan je gaat huilen; 153. Deel van een mast; 154. Men maakt er schoenen van; 155. Delen van je lichaam; 156. Beddegoed; 158. Waiter; 160. Deel van je oor; 162. Plastic voorwerp om water in te dragen; 164. Opoffering; 165. Speelgoed; 168. Vruchtennat; 171. Plechtige gelofte; 173. Spaanse uitroep; 175. Afkorting van Zaterdag; 177. Eerwaarde (afkorting); 180. Meisjesnaam; 181. Als volgt (afkorting); 182. Lidwoord; 184. Windrichting; 185. Bekend filmfiguurtje; 186. Nederland (afkorting); 188. Noodsein; 190. Familielid; 192. Lidwoord; 193. Spoedig; 196. Doelpunt; 199. Ze maken er ook tassen van; 201. Voegwoord; 202. Muzieknoot; 204. Reeds; 205. Deel van een mast; 209. Stuk hout; 210. Er is niets .... die les; 211. Deel van een boom; 212. Mensen die op bezoek komen en blijven eten; 213. Inwoners van Denemarken; 216. Soort; 217. Er is feest ter .... van Jan.

ZIE VOOR de oplossing de eerste Kinderkrant in januari. Stuur je oplossingen naar de Amigoe (Scherpenheuvel z/n of P.O.Box 577; Aruba - Caya Betico Croes 110; Bonaire - de heer Linkels, P.O.Box 122) en zet op de enveloppe: KINDERKERSTPUZZEL.

De winnaar ontvangt een waardebon van f.50,- van Augustinus Boekhandel.

Om te kleuren

